

MEYVE PATLAMASI!

Aroma'dan Ice-Tea tutkunları için çok özel bir içecek.
250 ve 750 ml'lik kutularında şeker ilavesiz Aroma Ice-Tea.
İsteyene limon, isteyene şeftali.
Aroma Ice-Tea, buzlu çayın en meyveli hali!

Yıl: 8 Sayı: 28 ■ Mayıs - Haziran 2007
Dergimiz iki ayda bir yayımlanmaktadır
Yaygın süreli yayın
ULUSAL SANAYİCİ VE İŞ ADAMLARI
DERNEĞİ ADINA SAHİBİ:

Fevzi DURGUN

Sorumlu Yazı İşleri Müdürü
Samim UYKUSEVEN

Dernek Müdürü
Pertev CENGİZ

Genel Yayın Yönetmeni
Oktan ERDİKMEN

Editör
Oktay GÜNEY

Görsel Yönetmen
Okay LAFÇIOĞLU

Bildiren Yönetim Yeri:
USİAD Genel Merkez:
Büyükdere Cad. Oya Sok.
Devran Apt. No: 2-1 Kat: 7 D: 13
34394 Mecidiyeköy-İSTANBUL
Tel: (0 212) 217 36 48 - 217 36 50
Faks: (0 212) 217 36 33
e-posta: iletisim@usiad.net
bildirendergisi@usiad.net
www.usiad.net

Danışma Kurulu:
(Alfabetik Sırayla)
Prof. Dr. Alpaslan Işıklı
Yrd. Doç. Barış Doster
Doç. Dr. Emin Gürses
Prof. Dr. Eren Omay
Prof. Dr. Erol Manisalı
Prof. Dr. Gülten Kazgan
Doç. Dr. İ. Yaşar Hacısalihoğlu
Mete Akyol
Murteza Çelikel
Şefik Soyuyüce
Prof. Dr. Şükrü Sina Gürel

Prof. Dr. İ. Reşat Özkan
Dr. Necip Hablemitoğlu
Cevdet İnci

Onursal Başkan
Kemal Özden

USİAD Ankara Şube:
Atatürk Bulvarı No: 175/21 Bakanlıklar
Tel-Faks: (0 312) 419 44 79

USİAD Denizli Şube:
Saltık Cad. No: 29 K: 6
Tel-Faks: (0 258) 264 27 28

USİAD İzmir Girişim Kurulu:
5709 Sk. No: 37 Karabağlar
Tel ve Faks: (0 232) 253 10 08
e-posta: tbayir@as-el.com.tr

Ofset Hazırlık ve Baskı:
Dünya Yayıncılık A.Ş.
(0 212) 440 24 24

Dergimize gönderilecek yazılar e-posta ile
iki sayfayı geçmeyecek şekilde gönderilmelidir.
Yazılardan yazarlar, reklamlardan firmalar sorumludur.
Kaynak gösterilerek alıntı yapılabilir.

6

KAPAK

ENERJİNİN STRATEJİK ÖNEMİ VE ENERJİ TÜKETİMİ AÇISINDAN GENEL GÖRÜNÜM

26

DERNEKTEN
"ADINI YAŞATACAĞIZ"

32

DERNEKTEN
PROF. DR. EROL MANİSALI:
"AB'YE GİRMEYECEĞİMİZİ
HERKES BİLİYOR"

28

DERNEKTEN
PROF. DR. ŞÜKRÜ SİNA GÜREL:
"CUMHURİYETİMİZİ HİÇBİR
ŞEYE FEDA EDEMEYİZ"

40

EKONOMİ
EKONOMİK ANALİZ

16

KAPAK

PROF. DR. NEJAT VEZİROĞLU: HİDROJENE GEÇERSEK AB'Yİ YAKALARIZ

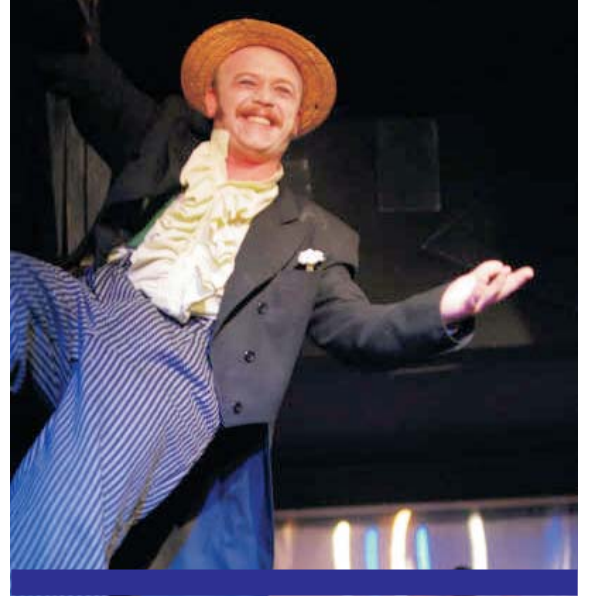
35

SÖYLEŞİ

ALBERT
ÇERNİŞEV

İÇİNDEKİLER

42

TEKNOLOJİ
KOBİLERDE
ARGE FAALİYETLERİ

44

İŞ GELİŞTİRME
İHRACAT GELİŞTİRME VE
PAZARLAMA STRATEJİLERİ

52

BİZ BİZE
VİZYONEX İŞ DÜNYANIZIN
VİZYONUNU DEĞİŞTİRİYOR

54

TARİH
19 MAYIS'IN
GÜNÜMÜZDEKİ ANLAMI

58

İNTERNET
GERÇEK GÜNDEM

SÖYLEŞİ

DOĞU
PERİNÇEK

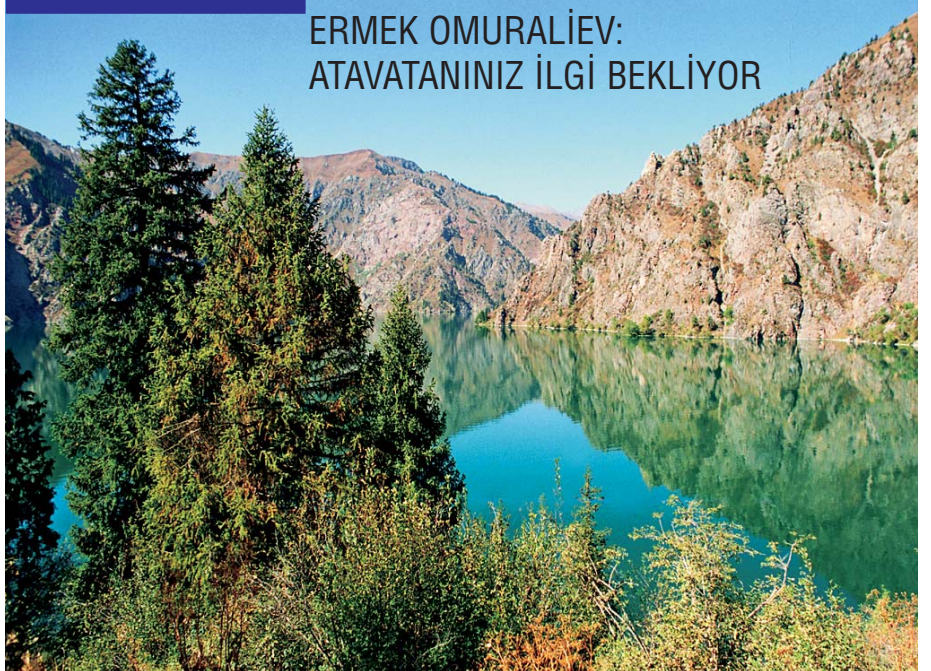
38

48

KIRGIZİSTAN

ERMEK OMURALİEV:
ATAVATANINIZ İLGİ BEKLİYOR

DUYURU VE ÇAĞRI

Uzun zamandır Cumhuriyetimizin temel değerlerine, kurumlarına ve kazanımlarına yapılan planlı ve sistemli saldırıların toplumun çeşitli kesimlerinden yapılan uyarılara rağmen azalmaması ve hatta bu uyarıları ciddiye almayan açıklamaların yapılması bugün yaşanan yüksek gerilimin en önemli faktörü olmuştur.

Ülkeyi, anayasanın temel ilkelerine göre yönetmek gibi tanımlanmış bir sorumluluğu olan ve bu önlemleri alması gereken iktidarın, uzun dönemdir toplumsal muhalefet ve ilgili kurumların büyük bir infial ile ayağa kalkmadıkça hiçbir çaba içerisine girmediği gözlerden kaçmamıştır. Bu nedenle bu gerilimin tırmandırılmasında en büyük pay ve sorumluluk sahibi olan bu kesimin, sorumluluğu tümüyle başkalarının üzerine yıkma çabalarını ibret ve endişe ile izliyoruz.

Bugün buldukları yeri demokratik sistemin işleyişine ve cumhuriyetin kazanımlarına borçlu olan kesimlerin, demokrasinin uzlaşma kültüründen tümüyle uzak tavır ve davranışlarla demokratik ilerleyişin önünü tıkayacak politikalar izlemesinin ortaya çıkarabileceği sonuçlardan kaygı duyuyoruz.

Ülkemizin sorunlarına demokratik işleyişin dışında herhangi bir çözüm aranmaması gereği kadar, demokrasi ve cumhuriyet gibi iki temel kavramın tümüyle birbirlerinden ayrılarak savunulamayacağına da inanıyoruz. Bazı kesimlerin demokrasiyi bir araç olarak kullanıp cumhuriyet kazanımlarını yok etme çabalarına seyirci kalınarak, demokrasiyi savunmanın mümkün olmayacağını düşünüyoruz.

Ülkemizin bu karanlık dönemdeki sorunlarının demokrasiden uzaklaşmadan çözülmesinde sadece anayasal hak ve sorumluluklarla görüş açıklayan kesimlerin değil, istisnasız olarak tüm kesimlerin sorumluluk taşıması gerektiğini düşünüyoruz. Bu sorumluluk aynı zamanda bugün içinde bulunduğumuz durumda demokrasi adına sadece yorum yapmanın ötesinde bir şeyler yapılması sorumluluğudur.

Bugün ülkemizin ekonomik ve siyasi istikrarı için yapılması gereken en önemli icraat, iktidarı toplumsal uzlaşmanın gerekli olduğu konulardaki kararları alırken meclis aritmetiğine dayalı gücünü dikkatli ve sorumlu bir şekilde kullanmasıdır.

Ülkemizin içinde bulunduğu durum, bugün açıklama yapan kesimlerin sadece yanında veya karşısında olmayı değil öncelikle yaşadığımız koşulların bize yüklediği sorumluluğun farkında olmayı ve gereğini yapmayı zorunlu kılmaktadır.

Bugün gelinen durum, güven ve istikrarının sürdürülmesi için bir an önce erken seçime gidilmesini ve cumhurbaşkanını yeni seçilecek Türkiye Büyük Millet Meclisi'nin seçmesini zorunlu kılmıştır.

Yapılacak bir erken seçim ile güven ve istikrarın sağlanması ise özde demokrasi ve cumhuriyetten yana tüm kesimlerin birlik içinde davranmasına doğrudan bağlıdır. Aksi taktirde seçim sonrası oluşabilecek kaos ortamının sorumluluğundan kimse kendisini kurtaramayacaktır.

Toplumumuza saygı ile duyurulur.

USİAD Genel Merkez Yönetim Kurulu

fevzi.durgun@usiad.net

Başkan'dan Sizlere

Sevgili Dostlar

Geçtiğimiz aylarda hem bizi, hem derneğimizi, hem de ülkemizi doğrudan ilgilendiren çok sıcak gelişmeler yaşadık. Bunların arasında bizi doğrudan ilgilendiren bir yıl dönümü de vardı. Bu nedenle öncelikle Sevgili Kurucu ve Onursal Başkanımız Kemal ÖZDEN'in aramızdan ayrılışının birinci yılında onun kaybından duyduğum üzüntüyü sizlerle tekrar paylaşarak başlamak istiyorum. Sevgili Başkanımızı mezarı başında ve USİAD Genel Merkezimizde anarken yine geçen seneki duygu ve düşüncelerimle böyle bir dönemde aramızda olmasının derneğimize ve ülkemiz için ne kadar yararlı olacağını düşündüm. Onun da, ülkemiz böyle bir dönemden geçerken yaşamayı ve bu mücadeleye bütün benliği ve heyecanıyla katkı koymayı ne kadar çok isteyeceğini bildiğim için aramızdan ayrılışının ağırlığını ve onun yokluğunu daha da yoğun yaşadım. Kendisini tekrar saygı, sevgi ve özlemle anıyorum.

Geçtiğimiz ay içinde laik, demokratik cumhuriyet değerlerinin, hukukun üstünlüğünün en kararlı savunucularından olan Sayın Cumhurbaşkanımız Ahmet Necdet Sezer'in veda ziyaretlerindeki konuşmalarında ülkemizin içinde bulunduğu tehlikelere dair, yoruma bile gerek bırakmayan çok açık uyarıları onun gidişinden duyduğumuz endişeyi daha da arttırmıştır. Sayın Cumhurbaşkanımızı bu en üst makamın saygınlığını korumadaki titizliği ve duyarlılığı kadar anayasanın koyduğu temel ilkeler çerçevesinde, Cumhuriyetimizin temel kavram ve kurumlarını koruma konusundaki görevinin gereğini eksiksiz yerine getirmesini de takdir ve saygı ile karşılıyoruz. Sayın Sezer laik, demokratik, sosyal bir hukuk devleti olan Cumhuriyetimizin Cumhurbaşkanlığını bırakırken, ülkemizin kendisinin üstlendiği bu onurlu göreve vereceği en büyük teşekkürün, ikazlarını dikkate alarak bıraktığı cumhuriyeti temel niteliklerinden geriye götürmemek olacağını düşünüyorum. Bu düşüncelerle Sayın Cumhurbaşkanımızı birçok açıdan örnek teşkil etmesi gereken görev dönemindeki sorumluluk anlayışı için yürekten kutluyorum.

Geçtiğimiz dönemde ülkemiz, ellerinde bayraklarla 14 Nisan'da ve 29 Nisan'da alanları dolduran milyonların, geleceğimizi şekillendirdiğine inandığım, iki adet dipten gelen dalgasını yaşadı. Üyelerimizle birlikte biz de bu coşkuyu yaşayanlar arasındaydık. Bu ayağa kalkış, uzun dönemdir saldırı ve tehdit altında olan Cumhuriyetimizin temel değer ve kurumlarına demokratik yollardan sahip çıkılması kadar sivil toplumun uzun dönemdir süren sessizliğinin bozulması açısından da büyük önem taşımaktadır. Türkiye'nin her bölgesinden alanlara gelen milyonların verdiği mesajın ülkemizi yönetenler kadar bu yönetime talip olanlar tarafından da çok iyi okunması ve dikkate alınması gerektiğine inanıyorum.

Ülkemizin sorunlarının demokratik işleyiş içerisinde çözülmesinden başka hiçbir yolun olmadığını tekrar ederken, laiklik ve demokrasi kavramlarının birbirinden ayrılmamasının önemine de vurgu yapmak istiyorum. Bu kavramlardan biri için diğerinden vazgeçmek mümkün değildir. Bu gerilim süresince bazı ülkelerin önde gelen gazetelerinde çıkan iktidar yanlı yorumlar, ülkemiz üzerine yapılan planların daha da iyi anlaşılmasına neden olmuştur.

Anayasa Mahkemesi'nin ana muhalefet partisinin başvurusu üzerine aldığı karar, bu gerilimin istikrarımıza daha fazla zarar vermeden ortadan kaldırılabilmesi olanağını yaratmıştır. Bu durum sonrasında TBMM'de alınan erken seçim kararından sonra Meclisimizin anayasa değişikliği paketi konusunda aceleci bir tavır içine girmesinin uygun olmadığını düşünüyorum. İdari sistemimizle ilgili köklü değişiklikler yaratabilecek bu değişiklik önerileri gerektiğinde yeni meclis tarafından ele alınmalıdır. Görevdeki meclis ve iktidar, ülkemizi alan karar doğrultusunda sağlıklı bir şekilde seçime götürmelidir.

Bu seçime giderken laik, demokratik cumhuriyet değerlerinden taraf olan siyasi partilerin seçime parti çıkarlarından çok ülkemizin çağdaş, demokratik ve laik geleceğini dikkate alan bir sorumluluk anlayışı ile milyonların alanlardaki taleplerine kulak vererek girmesi şart olmuştur. Geniş toplum kesimlerinin bu uyarıları da dikkate alınarak merkez sağda ve merkez solda yaratılan birleşme ve birtelkiler çok yararlı olmuştur.

Siyasi partilerimizin aldıkları bu kararlar sonrasında ülkemizin son yıllarda yaşadığı gerilimin kalıcı bir şekilde ortadan kaldırılmasında seçimin değil seçim sonuçlarının etkili olacağı tüm örgütlü kesimlerce de dikkate alınmalıdır.

Ülkemizin bu sorunları bir an önce çözmesi ve enerjisini, ulusal politikalarımız ekseninde çağdaş ekonomik ve sosyal değerlerle kalkınma ve gelişme alanına harcaması en önemli hedefimiz olmalıdır. Çağdaş uygarlık seviyesine ulaşabilmenin yolu laik, demokratik bir sistem içinde ulusal politikalar çerçevesinde ekonomik kalkınma ve sosyo-kültürel gelişmeden geçmektedir.

Yapılacak seçimlerin ülkemizin bu alanda, istikrar içinde ilerleyebilmesine olanak tanıyacak bir şekilde sonuçlanmasını ve geleceğimizin aydınlık olmasını diliyorum.

Selam ve saygılarımla...

Fevzi Durgun

Enerjinin Stratejik Önemi ve Enerji Tüketimi Açısından Genel Görünüm

Doğan YILMAZ
İnşaat Mühendisi

Dünyada son yıllarda artarak yaşanan sıcak çatışmaların ve hegemonya kurma çabalarının temelinde enerji kaynaklarına sahip olma, taşıma yollarını denetim altına alma ve enerji ticaretini kontrol altında tutma çabaları bulunmaktadır.

Küreselleşmeyle birlikte çok uluslu sermayenin ve dünya çapında büyük enerji şirketlerinin uluslararası enerji ticaretini kendi çıkarları doğrultusunda yönlendirme ve gerçekleştirme çabaları daha etkili olmaya başlamıştır. Dünya üzerindeki enerji politikaları dev çok uluslu şirketlerin etkisi altında belirli odaklardan yönlendirilmeye başlanmış, devletlere ve ulusal düzeyde hizmet veren kuruluşlara ise bu sektörde "düzenleyici, yönlendirici birer unsur olarak yeni görevler biçilmiştir.

ABD'nin Genişletilmiş Ortadoğu politikasının temelinde de özellikle Ortadoğu, Hazar ve Kafkaslar ile Orta Asya'daki enerji kaynaklarının ve enerji nakil hatlarının denetimi önemli bir yer tutmaktadır.

Enerji konusunda küresel güçler bir taraftan kendilerinin ve diğer ülkelerin enerji ihracat yollarını denetim altında tutmaya çalışmaktadır. Diğer taraftan ise gelişmiş ülkeler, enerji politikalarının belirlenmesinde arz güvenliği açısından kendi

kaynaklarını geliştirmenin yanı sıra, ithal edilecek kaynaklarda, gerek enerji kaynağı türü ve gerekse bu kaynakların sağlandığı ülkeler açısından kaynak çeşitliliği yaratmayı öne çıkarmaktadır. Bir diğer deyişle bu ülkeler ithal kaynaklara bağımlılığındaki riskleri en aza indirmeye çalışmaktadırlar. Bu yaklaşımın temelinde kaynak çeşitlendirme ve denge unsurları yer almaktadır.

Dünyada 2005 yılı itibariyle tüketilen enerjinin % 37'si petrol, % 28'i kömür, % 23'ü doğal gaz, %6'sı Hidroelektrik, % 6'sı ise Nükleer enerjiden üretilmiştir.

1973-2002 yılları arasındaki dönemde küresel toplam nihai enerji tüketimi % 56 düzeyinde artış göstermiştir. Ancak bu artış OECD yapılanması içindeki gelişmiş ülkelerde % 30 ile sınırlı kalmıştır. OECD dışı

şında kalan ülkelerin nihai enerji tüketimlerinin toplamı ise iki katına çıkmıştır. OECD yapılanması dışında kalan ülkeler arasında nihai enerji tüketimindeki en yüksek oran ise Ortadoğu bölgesinde kaydedilmiştir. Bu bölgedeki artışın 6,86 kata ulaştığı görülmüştür.

OECD dışında kalan Avrupa ülkelerindeki toplam nihai enerji tüketiminde ise % 14 dolayında azalma gerçekleşmiştir.

Küresel toplam nihai elektrik üretiminde temel sektörler konut, hizmetler, ulaştırma ve sanayi sektörleridir. 2002 yılı itibariyle toplam nihai enerjinin % 41'i sanayi sektöründe, % 1,8'i ulaşım sektöründe, % 56,7'si ise diğer sektörlerde tüketilmiştir.

Son yıllarda dünyadaki fosil yakıtla enerji üretiminin ağırlıklı bölü-

mü ABD, Rusya Federasyonu, Çin, Suudi Arabistan, Kanada gibi az sayıda ülke tarafından gerçekleştirilirken enerji tüketimi seviyeleri ülkenin büyüklüğü ve sanayileşme seviyesine göre değişmektedir. ABD, Çin, Rusya, Japonya ve Almanya en büyük enerji tüketicisi konumundaki ilk beş ülkedir.

Dünyadaki toplam enerjinin tüketiminin yaklaşık üçte biri kuzey Amerika'da tüketilmektedir. Bunu %28'lik bir oranla Asya-Pasifik bölgesi izlemektedir. 2005 yılı itibariyle dünya enerji tüketiminin % 22,2 si ABD'de, % 14,7'si ise Çin de, % 6,4'ü de Rusya Federasyonu'nda tüketilmiştir. Bu üç ülkenin tüketimi dünya enerji tüketiminin yarısına yaklaşmaktadır.

Dünya genelinde Kuzey Amerika, Avrupa, Asya ve Pasifik bölgeleri üretimlerinin üzerinde enerji tüketirken sadece Ortadoğu bölgesi üretimdeki payının üçte biri oranında enerji tüketmektedir.

Gelecekteki yirmi otuz yıllık süreci kapsayan bütün enerji talep tahmini senaryolarında birincil enerji kaynaklarının tümüne yönelik ola-

rak büyük talep artışları öngörülmektedir. Küresel enerji tüketimindeki güçlü artış eğiliminin önemli bir kısmının gelişmekte olan ülkelere kaynaklanması beklenmektedir.

Türkiye dünya nüfusunun % 1,2'lik payına sahipken toplam enerji tüketiminde ise bu pay % 0,8 olmaktadır. Ülkemizde kişi başına düşen genel enerji tüketimi dünya ortalamasının dörtte üçü kadardır. 2005 yılı itibariyle ülkemizdeki toplam genel enerji tüketimi içinde petrolün payı % 29, doğal gazın payı % 24, kömürün payı % 27, hidroelektriğin payı % 9 olmuş, enerjinin % 11'i de diğer kaynaklardan üretilmiştir.

2005 yılı itibariyle toplam enerjinin % 31'i konutta, % 43'ü sanayide, %20'si ulaştırma sektöründe, % 6'sı tarım sektöründe tüketilmiştir.

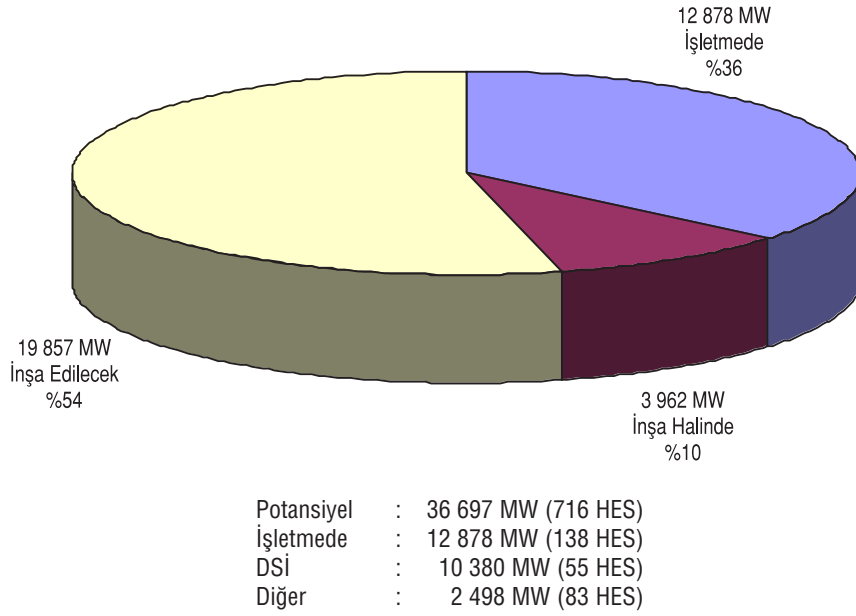
Bu üretim tablosuna bakıldığında ülkemizin enerji kaynakları açısından net ithalatçı bir ülke olduğu ortaya çıkmaktadır. Tüketim tablosunda ise sanayinin genel enerjinin % 43 gibi büyük bir bölümünü tükettiği ortaya çıkmaktadır. Bu durum, birincil kaynaklarla enerji üretiminde öz kaynaklarımızın öncelikle ve en

üst düzeyde geliştirilmesi ve ithal edilecek kaynaklarda ise kaynakların sağlandığı ülkeler açısından kaynak çeşitliliği yaratılması gerektiğini açıkça ortaya koymaktadır.

Hidroelektrik Enerji Potansiyelimizin Geliştirilmesi ve Ulusal Sanayimiz

Elektrik enerjisi üretiminde yerli ve yenilenebilir kaynakların öncelikli olarak geliştirilmesinin hem ülkemiz hem de dünyamız için taşıdığı önem her geçen gün daha fazla ortaya çıkmaktadır. Ortalama yüksekliği 1300 m olan ülkemizdeki topoğrafik yapı ve hidrolojik koşullar hidroelektrik enerji üretimi açısından ülkemizi avantajlı kılmaktadır. Ancak hidrolik kaynak açısından şanslı sayılan ülkemiz bu kaynakların değerlendirilmesi açısından çok şanslı değildir. Ülkelerin ekonomileri açısından önemli olan hidrolik kaynakların, Avrupa ülkelerinde tamamına yakını değerlendirirken Türkiye'de halen %36'lık bir kısmı değerlendirilmektedir. 2005 yılı itibarıyla ülkemizin geliştirilebilecek toplam hidroelektrik enerji potansiyeli kurulu gücü 36 697 MW olarak verilmekte-

Şekil 1: Hidroelektrik Santrallerin Mevcut Durumu

dir. Halen hidroelektrik potansiyelimizin ortalama yıllık enerji üretimi olarak %36'sı işletmede, %10'u inşa halinde olup geriye kalan %54'ü ise geliştirilmek üzere beklemektedir. Arta kalan bu potansiyelin hızla geliştirilebilmesi amacıyla özel sektörün bu alana yatırım yapması, çeşitli yasa ve yönetmeliklerle getirilen satın alma garantisi ve muafiyetlerle teşvik edilmektedir.

Hidroelektrik Potansiyelimiz ve Artışı

DSİ ve EİE tarafından, 25 su havzasında yapılan çalışmalar sonucu teorik Elektrik Enerjisi Üretim Potansiyelimiz brüt 433 milyar kWh/yıl, teknik potansiyelimiz 250 milyar kWh/yıl, ekonomik elektrik enerji üretim potansiyelimiz 126 milyar kWh/yıl olarak belirlenmiştir. Ancak teknik hidroelektrik potansiyelde zamanla teknik olanakların artmasına değerlendirme kriterlerine bağlı olarak bir artışlar olmaktadır. Diğer bir deyişle ekonomik hidroelektrik potansiyel, dünyadaki ve o ülkedeki ekonomik konjonktüre bağlı olarak değişimler gösterebilmektedir.

Uzun dönemde gerek inşaat tekniğinde gerekse HES'lerin elektromekanik teçhizat üretiminde olabilecek gelişmeler sonucunda maliyetlerde azalma ve buna bağlı olarak da ilave küçük HES potansiyelinin geliştirilmesinde artış olabilir.

mektedir. Son olarak DSİ tarafından yapılan ön tahmin hesaplarında 126 milyar kWh/yıl olan hidroelektrik enerji potansiyelimizin 163 milyar kWh/ yıl'a yükselebileceği görülmüştür. Ülkemizdeki hidroelektrik santrallerin mevcut durumu Şekil 1 de verilmektedir.

Hidroelektrik Santrallerin Avantajları

Ülkemizde diğer alternatifleri karşısında hidroelektrik santrallerin

(HES) birçok avantajı bulunmaktadır. Bu avantajlar enerji tesislerinde hidroelektrik santrallere öncelik verilmesini gerektirecek avantajlar olup ekonomik, çevresel ve stratejik olmak üzere üç ana grupta toplanabilir.

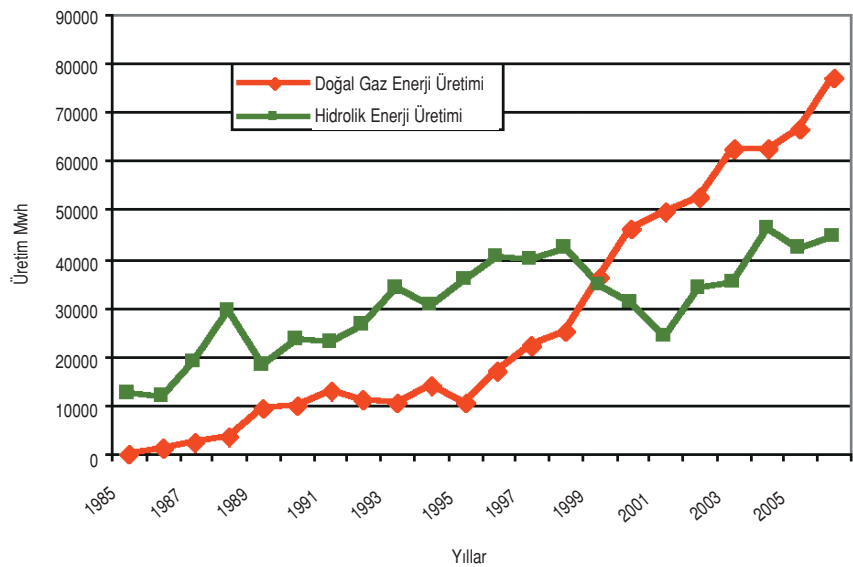
Ekonomik olarak ele alındığında hidroelektrik santrallerin yatırımının büyük bir bölümünün ulusal olduğu ve yapılan harcamaların yaklaşık %75'inin yurtiçi harcaması olarak yapıldığı görülmektedir. Bir diğer deyişle HES yatırımlarında ithal mal ve hizmetlerin toplam yatırıma oranı ve dolayısıyla döviz harcaması en düşük seviyededir. Bunun yanı sıra yakıt gideri de olmadığı için ilk yatırım dışında işletme süresince de herhangi bir döviz harcaması yoktur.

Elektrik Enerjisinin Stratejik Önemi

1988 yılında yayınlanan TUSİAD Enerji Raporu'nda ülkemizde endüstrinin gereksinim duyduğu enerjinin %57.4'ünün elektrik enerjisinden sağlandığı, bu bağımlılığın dünya ülkelerinde ise % 42.2 düzeyinde olduğu belirtilmektedir. Bu açıdan bakıldığında da elektrik enerjimizin ucuz, temiz ve güvenilir olmasının ulusal sanayimiz açısından önemi artmaktadır.

Ülkemizin hidroelektrik enerji

Şekil 2: Doğalgaz ve Hidroelektrik Enerji Üretimi (Yıldız 2007)

Şekil-2 incelendiğinde 1998 yılından itibaren hidroelektrik enerji üretiminin düştüğü ve bunun yerine doğalgaz kombine çevrim santralleriyle enerji üretiminin hızla arttığı görülmektedir. Aynı şekilde 1995 yılından itibaren doğal gaz ile elektrik enerjisi üretimindeki hızlı artış eğilimi dikkat çekmektedir. Bu süreçte Türkiye'nin toplam elektrik enerjisi üretimi de artmaktadır.

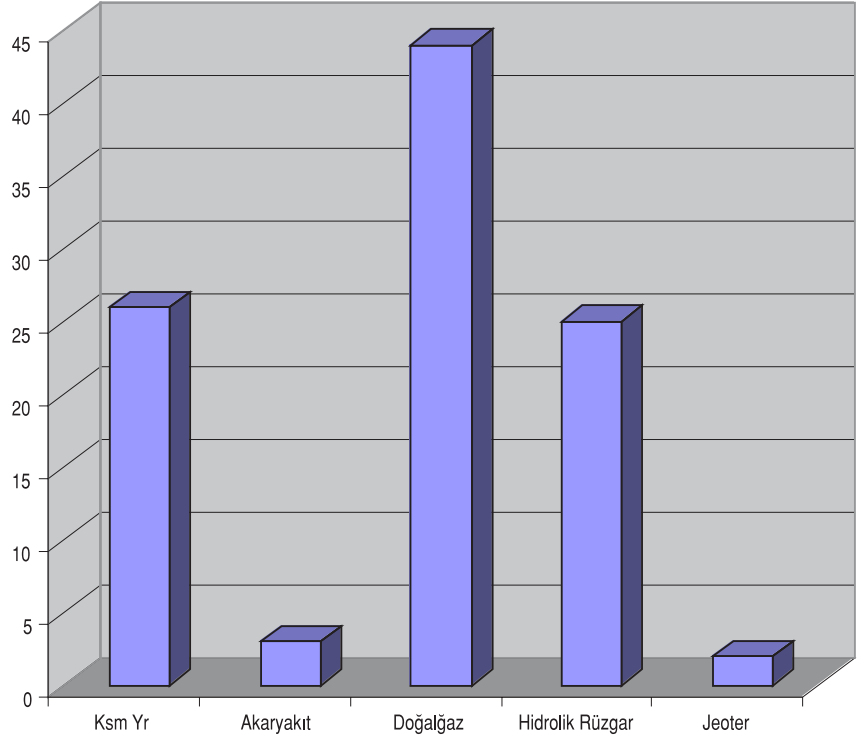
potansiyeli topoğrafik ve hidrolojik özellikler açısından tüm yurda eşit olarak dağılmamıştır. Bu dağılımda Dicle ve Fırat Havzası ve dolayısıyla GAP bölgesi barajları ağırlıklı bir yer tutmaktadır. 2005 yılında üretilen hidroelektrik enerjinin %47'sinin sadece Keban, Karakaya ve Atatürk barajlarından üretildiği dikkate alındığında Fırat Havzası'nın ülkemizin hidroelektrik üretim potansiyeli içindeki yeri ve önemi ortaya çıkmaktadır. Fırat üzerindeki bu potansiyelin geliştirilmesi sürecinde karşılaşılan birçok engelin aşılması bu projelerin tamamlanmasının ekonomik ve stratejik önemi bugün daha açık bir şekilde görülmektedir. Bu durum geliştirilmeyi bekleyen diğer hidroelektrik projelerimiz için örnek olmalıdır.

Ülkemizde tüketilen toplam enerjinin önemli bir bölümü elektrik enerjisi olarak tüketilmektedir. Elektrik enerjisinin yaklaşık %50'si ise sanayide kullanılmaktadır. Elektrik üretiminde ise Türkiye'nin diğer doğal kaynakları dışında kullanılabileceği çok zengin bir hidroelektrik potansiyeli vardır. Buna rağmen, Türkiye elektrik üretiminde de giderek daha çok dışa bağımlı hale gelmektedir.

Doğal gaz kurulu gücünün hızlı bir artışa geçtiği 1998 yılından bu yana, hidrolik kurulu güç artmasına rağmen hidroelektrik enerji üretiminde çarpıcı bir üretim düşüşü ortaya çıkmıştır. Bunda kısmen yaşanan kurak periyodun da etkisi olmasına rağmen ana sebebin "yapılan doğal gaz anlaşmaları nedeniyle üretimde doğal gaz santrallerine verilen öncelik olduğu" görüşü ağırlık kazanmıştır. Bu durum, doğal gaz anlaşmaları nedeniyle mevcut HES'in kurulu gücünden üretilebilecek enerji miktarının kısıtlandığını ve bu tehlikenin gelecek için de var olduğunu düşündürmektedir (Yıldız 2007).

2006 yılı itibarıyla ülkemizde üretilen 175.7 milyar kWh elektrik enerjisinde doğal gaz kombine çevrim santralleriyle üretilen elektrik enerjisinin payı %44 olmuştur. Bkz. Şekil 3. Elektrik Enerjisi Sektöründe Yeniden Yapılanma.

Şekil-3. 2006 Yılında Üretilen Elektrik Enerjisinin Kaynaklara Göre Dağılımı

Elektrik enerjisi sektörünün yeniden yapılanması 1980 sonrasında dünya genelinde global bir politika olarak ele alınmış ve bu politika yansımalarını Türkiye'de de göstermiştir. Türkiye'de 1990'lı yıllarda aşama aşama uygulamaya geçirilen bu politika çerçevesinde çeşitli yasal düzenlemeler yapılmış, kurulan yatırım ve finansman modelleri ve son olarak alım garantisi ile bu alana özel sektörün katılımı teşvik edilmiştir. Ancak başlangıçtaki "yap, işlet" ve "yap, işlet, devret" modellerinde 30 civarında HES projesi için yapılan anlaşma-

lardaki çok yüksek olan enerji satış fiyatı ve hukuksal sorunlar nedeni ile süreç kesintiye uğramıştır. Bu sistemin beklenen sonucu vermemesi ve birim enerji maliyetini arttırması üzerine 2001 yılında çıkarılan 4628 sayılı yasa ile lisans alma usulü ile enerji santralleri kurma modeli geliştirilmiştir. Bu dönemde Enerji Piyasası Düzenleme Kurulu kurulmuş ve lisans alma usulü olarak getirilen yeni model için yasa ve yönetmelikler çıkarılmıştır.

Enerji Piyasası Düzenleme Kurumu (EPDK) tarafından Resmî

Gazete'de 4 Ağustos 2002 tarihinde yayımlanarak yürürlüğe giren "Lisans Yönetmeliği" ile su kullanım hakkı anlaşması imzalama ve lisans alarak elektrik enerjisi üretme konusunda farklı bir dönem başlamıştır.

Daha sonra 18.05.2005 tarihli Resmî Gazete'de yayımlanan 5346 nolu "Yenilenebilir Enerji Kaynaklarının Elektrik Enerjisi Üretim Maksatlı Kullanımına İlişkin Kanun" ile yenilenebilir enerji kaynaklarından özel sektör tarafından elektrik enerjisi üretimi teşvik edilmiştir.

Ancak bu modelin sağlıklı bir şekilde ilerlemesinin önünde halen ekonomik, bürokratik ve teknik sorunlar bulunmaktadır. Ülkemizde bir yandan yenilenebilir ve yerli kaynaklarımız arasındaki hidroelektrik enerji potansiyelimizin geliştirilmesi için bir dizi teşvikler uygulanırken diğer taraftan özellikle hidromekanik ve elektromekanik ekipman üretimi açısından teşvik ve hazırlıkların yeterli olmadığı gözle çarpmaktadır.

Gelecek İçin Enerji Arz ve Talep Projeksiyonları

Türkiye Elektrik İletim A.Ş. (TEİAŞ) Araştırma Planlama Koordinasyon Dairesi Başkanlığı tarafından Ağustos 2005'te hazırlanan Türkiye Elektrik Enerjisi 10 Yıllık Üretim Kapasite Projeksiyonu (2005-2014) Raporu'nda "Projelerin bugünkü gelişme eğilimi ve talebin yılda % 8,4 artması ve 2010 yılında 242 milyar kWh

2014 yılında 330 milyar kWh'a ulaşması durumunda 2012 yılından başlayarak puant talep karşılanamamaktadır. Bu talebin güvenilir olarak karşılanabilmesi için 6900 MW'ı rüzgar ve hidrolik, 14300 MW'ı termik olmak üzere toplam 21200 MW yeni kapasite ilavesine gerek duyulmaktadır" denmektedir.

Diğer taraftan 2006-2011 yılları arasında işletmeye girmesi öngörülen inşa halindeki ve lisans almış hidroelektrik enerji santrallerinin kurulu güce katkısının 4100 MW olacağı ve bu ilave kapasitenin 2012 yılından itibaren yeterli olmayacağı Mayıs 2006'da EPDK tarafından belirtilmiştir. TEİAŞ 2006. Bu yetersizliğin önlenmesi için 2010 yılından itibaren her yıl puant güç talebine yönelik yaklaşık 3000 MW'lık bir kurulu güç tesisi gerekmektedir.

Bu nedenle ülkemizin yerli ve yenilenebilir kaynakları bir an önce devreye almasının önemi daha da artmaktadır.

İnşaatı Devam Eden, Lisans Müracaatı Yapılmış Olan ve Lisans Almış Olan HES'ler

DSİ tarafından inşası devam eden 24 adet Hidroelektrik santral projesinin toplam kurulu gücü 2722 MW olarak verilmektedir. 4628 sayılı yasa ile lisans alma usulü kapsamında HES kurmak amacıyla yapılan müracaatların dökümü Tablo 2'de verilmiştir.

Bugüne kadar bu kanun kapsamında geliştirilmeye çalışılan projelerin sayısı 1095'e toplam kurulu gücü 14.199 MW, yıllık üretimi ise 38,9 milyar kWh'a ulaşmıştır. (Sevaioğlu 2007)

Müracaat edilen bu projeler ile Türkiye'nin halen ürettiği toplam enerjinin % 22'si gibi büyük bir enerji üretimin yapılması planlanmaktadır. İşte gerek bu projelerden beklentilerin boşa çıkmaması ve enerji projeksiyonlarındaki talebin yerli ve yenilenebilir bir kaynak ile karşılanabilmesi, bu projelerin planlama ve projelendirme açısından yeterli ol-

ması ve uygulanabilmesi ile doğru-
dan bağlantılıdır.

Enerji ihtiyacının yılda % 6.3 bü-
yüdüğü dikkate alındığında bu tale-
bin karşılanabilmesi için 2020 yılına
kadar sadece elektrik enerjisi sektö-
rüne 105 milyar dolarlık yatırım yap-
ılması gerektiği ortaya çıkmaktadır.
Bunun için ise özel sektörün yılda en
az 3-4 milyar dolarlık yatırım yap-
ması gerektiği ifade edilmektedir. Bu
yatırımın olabildiğince büyük bölü-
münün ulusal sermaye ve ulusal sa-
nayicilerimiz tarafından gerçekleştiri-
lebilmesi ve bu süreçte ulusal sa-
nayimizin desteklenmesi için gerekli
çalışmaların bir an önce yapılması
önem taşımaktadır.

Yİ, YİD, İHD ve 4628 sayılı yasa
kapsamında lisans alma usulü ile 1
Nisan 2007 'ye kadar lisans almış 181
adet HES'in toplam kurulu gücü ise
4838 MW olmuştur. Bu durumda li-
sans alan bu projeler zamanında ta-
mamlanırsa yakın bir gelecekte özel
sektör tarafından gerçekleştirilecek
projelerin kurulu gücü, DSİ tarafın-
dan kısa dönemde gerçekleştirilecek
olan projelerin kurulu gücünün yak-
laşık iki katı olacaktır. Bu durum ay-
nı zamanda 4628 sayılı yasa ile ge-
liştirilen projelerin doğru ve hızlı bir
şekilde ilerlemesinin önemini ortaya
koymaktadır. Bu önem doğrultusunda
bu HES inşaatlarında ihtiyaç du-
yulacak elektromekanik ve hidrome-
kanik teçhizatın hızla ve yerli üre-
timle sağlanması da ulusal sanayi-
miz açısından aynı derecede önem
taşımaktadır.

Yerli Kaynaklar Geliştirilemezse Çözüm Doğal Gaz Olacak

Yapılan incelemeler ülkemizin
enerji ihtiyacının her yıl en az % 6,3
oranında büyüyeceğini ortaya koy-
maktadır. Ülkemizde gerek talebin
belirlenenden daha yüksek gerçek-
leşme ihtimalinin ortaya çıkmasın-
dan gerekse HES ve diğer santralle-
rin yapımındaki gecikmelerden kay-
naklanabilecek arz açığının nasıl ka-
patılacağı önemli bir soru olarak ort-
tadır. Bu arz açığının kapatılmasına
yönelik ilave kapasite yaratılması
için öncelikli olarak doğal gaz san-
tralleri düşünülecektir. Bir diğer de-
yişle gerekli olması halinde sisteme

Tablo 2. 4628 sayılı yasa ile geliştirilmeye çalışılan projeler (Sevaioğlu 2007)

Tablo	Proje	Statü	Adet	Kurulu Güç (MW)	Yıllık Enerji (GWh)
2	DSİ ve EİE tarafından geliştirilen	Kesin Projesi Hazır	5	98,56	423,50
		Planlama Raporu Hazır	58	3.074,30	1.168,58
		Master Planı Hazır	62	3.278,61	12.470,04
		Ön İnceleme Raporu Hazır	54	1.321,51	4.920,60
		İlk Etüdü Hazır	70	594,50	2.963,47
Toplam			249	8.367,48	21.946,19
3	Tüzel Kişiler tarafından geliştirilen (*)	Ön İnceleme Raporu Hazır	820	4.313,90	11.314,48
4	DSİ tarafından geliştirilen	İnşaatı halen devam eden	6	349,18	1.364,00
5	İkili Anlaşmalar kapsamından çıkarılan	Ön İnceleme Raporu Hazır	6	734,00	2.457,00
6	YİD Kapsamından çıkarılan	Ön İnceleme Raporu Hazır	1	90,00	349,00
7	Grup Hidroelektrik Santraller	Ön İnceleme Raporu Hazır	13	344,26	1.501,66
Genel Toplam			1095	14.198,82	38.932,33

(*) Bu Projelerin Yıllık Enerji Üretimleri tahminidir.

eklenmesi düşünülen kapasite do-
ğal gaz santralleri olacaktır.

Doğal gaz santralleri planlama
içinde arz talep dengesindeki açığın
hızla kapatılabilmesi açısından uy-
gun ve gerekli bir çözüm alternatifi
olarak ele alınabilir. Ancak enerji
üretiminde dışa bağımlı olduğumuz
pahalı bir kaynağı, planlandığı dö-
nemden daha önce kullanmaya baş-
lama zorunluluğu, hem enerji mali-
yeti hem de artan bağımlılık açısın-
dan olumsuzluklar yaratmaktadır.
(Yıldız 2007).

Üretim planlarında yerli ve yeni-
lenebilir enerji kaynaklarının geliştiri-
leceğinden söz edilmesine rağmen
bu kaynaklarının geliştirilmesindeki
gecikme, üretim planlarından sapıl-
ması ve talebin başka bir kaynakla
sağlanması sonucunu doğuracaktır.
Bu kaynağın doğal gaz olma ihtima-
li çok yüksektir.

Ülkemizde elektrik enerjisi üre-
timinde yaşanan sorun doğal gazın
enerji kaynağı olarak kullanılması
değil; bu kaynağı yerli, ucuz ve te-
miz enerji kaynaklarımızdan önce
kullanarak kıt mali kaynaklarımızın
yurt dışına aktırılmasıdır. Bunun yanı
sıra kısa ve orta vadede gerekmediği
halde, ülkenin enerji kaynağı açısın-
dan dışa bağımlılık oranının artırılı-

yor olmasıdır. Bir diğer deyişle so-
run elektrik enerjisi üretim ve işlet-
me planlamasının rasyonel ve ulusal
çıkarlarımızı gözetken bir şekilde ya-
pılmamış olması sorunudur. Kurum-
lar arası koordinasyonsuzluk, yönet-
sel ve yapısal sorunlar ile finansman
zorluklarının ortaya çıkarttığı bu du-
rum HES'lerin inşasında plan hedef-
lerine ulaşamayabileceğini göster-
mektedir. TEİAŞ tarafından 2004 yı-
lında yapılan elektrik enerjisi üretim
planlama çalışmasındaki yüksek ta-
lep senaryolarında da ilave santral
kurulu güç tercihinin doğal gaz yön-
nünde olduğu göze çarpmaktadır
(Yıldız 2007).

Sonuç ve Öneriler

Ülkemizdeki sorun aslında bir
enerji sorunu değil, bu alanın tümü-
ne yönelik olarak ulusal bir yönetim
politikası uygulama sorunudur.

Ülkemizin hidroelektrik enerji po-
tansiyelinin arta kalan % 65'inin ön-
celikli olarak geliştirilmesi ulusal çı-
karlarımız açısından çok önemlidir.
Bu geliştirme çabalarının hızlı ve sağ-
lıklı bir şekilde yürütülebilmesi için
konu birçok açıdan ele alınmalıdır.

Yerli ve yenilenebilir enerji kay-
naklarımız merkezi planlama ve ka-
musal teknik denetim gözardı edilme-

den hızlı bir şekilde geliştirilmelidir.

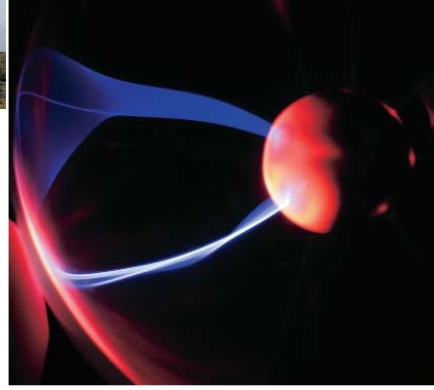
Bu gelişmenin hızlanmaması durumunda, artan talebi karşılayabilmek için HES'lerin yerine ilk yatırım maliyetleri daha düşük ve inşaat süresi kısa olan doğal gaz kombine çevrim santralleri yapılacaktır. Bu durum da enerjide yabancı kaynak bağımlılığının tehlikeli oranlara çıkmasına ve elektrik enerjisi fiyatlarının daha da artmasına neden olacaktır.

Bu nedenle Türkiye; yerli kaynaklarının geliştirilmesinin önündeki sorunları aşmak, gerekli finansmanı sağlamak için modeller üretmek ve uygulamada da yerli kaynaklardan yana irade göstermek zorundadır.

Bu modelde özel kesimle birlikte kamunun güçlü ve etkin bir biçimde ve özerk bir yapıda varlığını koruması, uygulamanın sağlıklı bir şekilde ilerlemesi ve ulusal çıkarlarımız esas alınmalıdır. 2010 yılından hemen sonra oluşması beklenen pik enerji açığını gidermek için kamu tarafından bir an önce ilave depolamalı HES projeleri geliştirilmeli, inşa halindeki bir an önce tamamlanmalıdır.

Yenilenebilir enerji santrallerinin yaygınlaşması amacıyla yerli üretimin geliştirilmesi için gerekli teşvik tedbirleri uygulanmalı, üniversite-sanayi işbirliği sağlanmalı, Teknopark uygulamaları enerji sektörünü de kapsayacak şekilde bir an önce geliştirilmelidir.

Yaklaşık 600 imalatçının bulunduğu, iç talebin % 70'ini karşılayacak şekilde üretim yapmakta olan ve ülkemiz için önemli bir sanayi kolu olan

Türk Elektromekanik sanayi korunmalı, AR-GE faaliyetleri açısından teşvik edilmeli ve geliştirilmelidir.

Enerji üretim, iletim ve dağıtım

tesislerinde yerli elektromekanik teçhizatın kullanılması ve mühendislik hizmetlerinin yurtiçinden sağlanması özendirilmelidir.

4628 sayılı Enerji Piyasası Kanunu'nun 14. Maddesinde yer alan "yabancı gerçek ve tüzel kişiler elektrik üretim, iletim ve dağıtım sektörlerinde, sektörel bazda kontrol oluşturacak şekilde pay sahibi olamazlar" hükmünün gereğinin uygulanabilmesi için enerji sektörü üretim ve dağıtım piyasası dikkatli bir şekilde takip edilmelidir.

Bir yandan 4628 sayılı yasa ile oluşturulan serbestleşme sonucunda tüzel kişiler tarafından geliştirilen projelerin uygulanmasının önündeki sorunların çözümü için gerekli önlemler alınırken diğer taraftan bu sorunların sonuçları değil nedenleri üzerine düşünülerek uzun vadeli bir ulusal enerji politikası belirlenmelidir.

Ülkemizde elektrik sektörünün sorunlarının artık sonuçları üzerinden değil sebepleri üzerinden ele alınarak analiz edilmesi ve çözümler için gerekli ulusal iradenin gösterilmesi büyük önem ve öncelik taşımaktadır.

Kaynaklar

1- SEVAİOĞLU, Osman 2007	"Akarsu Çılgınlığı " ODTÜ Elektrik ve Elektronik Mühendisliği Bölümü. Ankara.
2-YILDIZ, Dursun 2007	"Türkiye'nin Hidroelektrik Enerji Potansiyeli ve Politikaları" Stratejik Analiz Enerji Özel Sayısı. Sayı:83. Mart 2007. ASAM. Ankara.
3- ÜNSAL, İstemi 2004	"Hidroelektrik Potansiyelimiz ve Enerji Politikalarımız" FORNET Bilgi Teknolojileri ve Yayıncılık Ltd. www.stradigma.com. Ankara.
4- TEİAŞ 2004	"Türkiye Elektrik Enerjisi Üretim Planlama Çalışması (2005-2020)" Raporu - APK Dairesi Başkanlığı Ekim 2004 Ankara.
5- TEİAŞ 2005	"Türkiye Elektrik Enerjisi 10 Yıllık Üretim Kapasite Projeksiyonu (2005-2014)" Raporu APK Dairesi Başkanlığı Ağustos 2005
6- TEİAŞ 2006	"Türkiye Elektrik Enerjisi 10 Yıllık Üretim Kapasite Projeksiyonu (2006-2015)" Raporu - APK Dairesi Başkanlığı Haziran 2006
7- BASMACI, Erdoğan 2004	Enerji Darboğazı ve Hidroelektrik Santrallerimiz. DSİ Vakfı Yayını 2004. Ankara
10- ETKB-EPDK-DPT-Hazine	"Türkiye Uzun Dönem Elektrik Enerjisi Talep Müsteşarlığı 2004 Çalışması Raporu" ETKB Mart 2004. Ankara.
11- USİAD 2004	"Elektrik Enerjisinde Ulusal Politika İhtiyacımız " Elektrik Enerjisinde Bugün ve Geleceğimiz Raporu (2004).Ulusal Sanayici ve İş Adamları Derneği. İstanbul.

Isı Depolu Radyatör

Elektrikle ucuza ısının

İngiltere'nin en ince tasarımlı ve beğenilen ısı depolu radyatör serisi, size verimli, ekonomik ve bakım gerektirmeyen bir ısınma çözümü sunuyor...

Isı depolu radyatörlerin tasarım amacı kullanıcının elektrik enerjisini düşük tarifieden satın almasına imkan vermektir. Sistemin ısıtıcısı gece boyunca düşük tarifieden çalışarak radyatör içinde depo görevi gören tuğlayı ısıtır. Gün içerisinde bu ısı, kontrollü olarak ortamın ısıtılmasında kullanılır.

XLS tipindeki gelişmiş kontrol sistemi kullanıcı müdahalesi gerekmeden farklı hava koşullarının etkilerini depolanan ısı miktarını değiştirerek dengeler. Sistemin kalbi olan patentli İkiz Sensör (Twin Sensor) otomatik şarj sağlamaktadır.

Neden Elektrikli Isıtıcı?

- Tesisat gerektirmeden kolayca monte edilir.
- Sisteme ısıtıcı eklemek veya çıkarmak çok basittir.
- İnce ve şık tasarıma sahiptir.
- Her ısıtıcı ayrı çalıştığından odalar arası tam istenilen sıcaklık dağılımı elde edilir. Konfor ve tasarruf sağlanır.
- Elektrikli ısıtıcılar yakıtlı ısıtıcılara göre satın aldığımız enerjinin çok daha fazlasını enerjiye çevirirler, verimlidirler.
- Sürekli hareketli parça bulunmadığından bakım masrafı çok azdır.

XL / XLS Serisinin Özellikleri

- 15 cm den az derinlikleri vardır.
- Şık tasarıma sahiptirler.
- XL tipinde manuel olarak şarj süresinde depolanacak ısı miktarı ayarlanabilmektedir.
- XLS tipi kullanıcıya gerek kalmadan ortam şartlarındaki değişikliklere göre şarj miktarını otomatik olarak ayarlamaktadır.
- Otomatik kontrollü sistemlerle manuel sisteme kıyasla %15 tasarruf sağlamak mümkündür.
- Dampnerli sistem, oda sıcaklığındaki değişimlere karşılık vermek üzere manuel veya otomatik olarak devreye girer ve ortama daha hızlı ısı salınmasını sağlar.
- Kontrol düğmeleri çocukların görüş mesafesinden uzaktır ve kolay kullanılırlar.
- Ön ızgaralar etkili ısı dağıtımını sağlar.
- Güvenli, sağlam duvar bağlantıları mevcuttur.
- Dimplex PLX tipi panel ısıtıcılarla birlikte kullanıma uygundur.

TEMSAN AŞ Genel Müdürü Osman Kadakal:

Türbin Yarışında İddialıyız

Murat KARDAK

Dünyada Türkiye türbin, jeneratör, hidro-elektrik santral yapımında nerede duruyor?

Dünya üzerinde su kaynaklarını ciddiye alan belli ülkeler var. Avusturya, Kanada, ABD ve Alman firmaları çok gelişmiş durumdadır. Bu üretimler bütün dünyada toplasanız en fazla 50 ülkede vardır. Türkiye’de durum şu: Bizde üretimde sorun yok. Şu anda TEMSAN 100 megawatt’a kadar olan türbinlerin tamamını üretip, montajını yapar ve çalışır duruma getirebilir. Burada bir sorun yok. Bütün sorun projelendirilmede. Bugün TEMSAN üretimde çok gelişmiş ülkelerin üzerine çıkabilir. Türkiye’de elektromekanik üreten

firmalar bu konuya biraz daha ağırlık verseler dünyadaki birçok ülkenin üzerine çıkarlar. Çünkü belli bir altyapı var. Bizim yurtdışında birçok ülkeye malzeme satan firmamız var ama her şey parça parça. Bütüncül bir sistem düşünülmediği için bazı noktalarda gelişmemiş durumdayız.

Türkiye’de tek türbin imalatçısı TEMSAN. Peki, TEMSAN Türkiye’nin gereksinimi olan türbinlerin yüzde kaçını üretiyor?

Net rakam vermem zor. Ancak TEMSAN’ın Türkiye’deki ihtiyacın büyük bölümünü karşılayabildiğini san-

TEMSAN AŞ. ve üniversiteler işbirliğinde önemli projeler başlattıklarını ifade eden Osman Kadakal, "Özel sektör elektromekanikğe daha fazla önem verirse orta vadede dünyanın önde gelen ülkeleri arasına gireceğiz" şeklinde konuştu.

miyorum. Buna karşın, TEMSAN gerçek anlamda yapılandırılırsa, yeni teknolojilere geçişle birlikte bugün ciddi bir açığı kapatır. Bizim bütün kuruluş planımız, belli sayıdaki personelle yılda 150 megawatt üretmeye yönelik. Elbette TEMSAN'ın kuruluşundaki amaç aslında çok büyüktü, ancak gerekli hamlelerin zamanında yapılabilmesi nedeniyle başka şekilde değerlendirilmeye başlandı. Türkiye'nin en çok üzerinde durması gereken olay, sistemin altyapısını kurmasıdır.

TEMSAN'ın gücü elbette sınırlı. TEMSAN'ın altyapısını 1977'den bu yana çok iyi bir şekilde kuramaması dolayısıyla bu sistemin yenilenmesi gerekirdi. Bu zamana kadar pek fazla bir yenilenmeden söz edemiyoruz. Şu anda biz bazı sistemleri yenilemeye başladık. Ama bu kadar büyük bir pazarda TEMSAN'ın tek başına yeterli olması da zaten olanaksız.

Burada özel sektöre mi çağrı yapıyorsunuz?

Elbette özel sektörün bu işin içine girmesi gerekiyor. Bunun dışında bu işin bir ekonomik boyutu da var. Çalışanların ücretlerinin yurtdışındaki çalışanların ücretlerinden çok farklı olması, kurulu sistemin ekipmanlarının yenilenme ihtiyacı var. Biz son dönemlerde yenilenmeye çalışıyoruz ve giderek yan sanayileri de kullanmaya başlıyoruz. Dolayısıyla piyasaya da bil-nasıl verme noktasına da geliyoruz. Araştırmalarımıza göre piyasada 4.5 milyar dolarlık bir pazar var. Bu pazarı ithal ürünlere kaptırmamak için ciddi bir atılım içerisine girmek zorundayız.

Üretimi geliştirmeye yönelik ne gibi projeleriniz var?

Biz TEMSAN'a altyapıları iyi olan gençleri bünyemize kattık. Bu genç arkadaşlara teknik eğitim veriyoruz. Bu arkadaşlarla proje çalışmalarına başladık. Şu anda TÜBİTAK'a 5-6 projeye başvuru yapma hazırlığındayız. Halihazırda ise bir otomasyon projemiz yürüyor. Bu proje, bir santrali çalıştırmak için gerekli tüm donanım ve yazılımların işletilmesine yönelik. Bu projede yaklaşık 30 kişi çalışıyor. Kadrodaki 3 kişi TEMSAN'dan. Çoğunluğunu ODTÜ'deki doktora öğrencilerinin oluşturduğu ekipte Prof. Nevzat Uzay hocamız da yer alıyor. Bir diğer projemiz türbinlerin

regülasyon sistemi üzerine. O da şu an Türkiye'de yapılan bir iş değil. Onunla ilgili de bir kurul kurduk, TÜBİTAK'a başvurmaya hazırlanıyoruz. Üçüncü projemiz de "ikaz" olacak. İkaz konusunda bir projeyi zaten daha önce ODTÜ yapmış. Bizim bu projeye adaptasyon girişimimiz olacak. Sonuçta önümüzdeki yıl bir santralin yaklaşık yüzde 80-90'ının Türkiye'de yapılıyor olmasını sağlamayı planlıyoruz. Bizim çabamız da bu yönde. Bizim bütün sorunumuz ortak aklın çok düşük düzeyde kullanılması ve bu nedenle yeterince üst enerji yaratılmamasından kaynaklanıyor.

Bu konuda kamu kurumlarının, özel sektörün ve üniversitelerin güçlü bir işbirliği içinde çalışması gerekiyor. Yazılıma daha fazla önem vermemiz gerekiyor. Şu aşamada projelerin planlamasını tamamladık. Önümüzdeki yıl bu konuyu yeniden konuşalım. O zaman size, temelleri şu anda atılmış olan 5-6 ayrı projeden ve bunların getirilerinden söz edeceğim.

Türbin ithalatı ve ithal ürünlerle rekabet düzeyimiz ne durumda?

Önlem alınmazsa Türkiye, Çin ürünleriyle dolup taşacak. Bu da ileride bizim için çok büyük bir açmaz olur. Çünkü Çin'den gelen ürünler kaliteli değil. Türbin üretiminde bazı olmazsa olmazlar vardır. Bunlardan biri dökümdür. Döküm konusu ciddi olarak ele alınmazsa, bu alanda da dışa bağımlılıktan kurtulmamız mümkün olmaz. Türkiye'de bu konuda şu anda çalıştığımız 3-4 büyük çapta firma var. Fakat döküm öyle bir şey ki, şu anda firmada bir siparişimiz var, üçüncü defa malzemeyi reddediyoruz. Çünkü dökümde ne olacağı belli olmaz. Bütün değerleri verirsiniz, bir şey kalitesini bozar. Bu nedenle Çin'den gelen ürünlerle ilgili hiç kimse bir ölçme biçme yapmıyor. Türbin isteniyor, Çin gönderiyor ama neyle karşılaşacağımız belli değil. Buna rağmen Çin seçeneğini savunanlar da var. Çünkü fiyatları çok ucuz. Bizim, Çin kadar ucuz türbin yapmamız mümkün değil. Çünkü bir personelimizin brüt maaşı yaklaşık 1700 dolar. Bunun yüzde 50'si tekrar devlete dönüyor. Sonuçta, Çin'deki 30 dolar ücrete karşılık 1700 dolarlık ücretlerle mücadele etmemiz olanaksız. Öte yandan, siz ülkenizdeki GSMH'ye

katkı sağlıyorsunuz, dolayısıyla istihdam sağlıyorsunuz. Karşınızdakiler Türkiye'ye hiçbir şey vermiyor. Burada elektromekanikçilerin ciddi bir şekilde mücadele içine girmesi gerekiyor.

Burada bir konuya daha dikkati çekmek istiyorum. Kimi üreticiler, daha ucuza mal edeceğimiz diye, ülke istihdamına katkıda bulunmayan, doğru dürüst vergi ödemeyen yabancı firmaların düşük kalitede ürünlerini alıyorlar. Böylelikle gidip, yabancıların Ar-Ge giderlerini de ödüyorlar. Ben, herkese bu konudaki çabalara ortak olma çağrısını yapıyorum. Diyorum ki, treni kaçırmadık ve yarışta iddialıyız. Özel sektör bu konuya biraz daha ağırlık verirse, orta vadede türbin üretiminde dünyanın önde gelen ülkelerinden biri olacağız.

TEMSAN'ın bir kamu kuruluşu olması piyasadaki konumunu nasıl etkiliyor?

Kamu kurumları özel sektörle aynı şartlarda yarışmıyorlar. SSK primlerini ve teşvikleri karşılaştırmın, ne demek istediğimi hemen anlarsınız. Özel şirketler bize göre çok daha avantajlı konumdadır. Bir de bizde bürokratik bazı sıkıntılar var. Mesela kimi çalışanlarımız yılda 70-80 günlük raporlar alıyorlar. Araştırıyoruz, böyle bir şey mümkün değil. Özel sektörde olsa hemen kovarlar. Biz emekli etmeye kalksak, adam mahkemeye gidiyor, geri dönüyor. Ortada kendi kendini yeyip yeniden doğuran bir sistem var. Bürokrasi dediğimiz, şikayet ettiğimiz şey bu sistemdir.

Osman Kadakal Kimdir?

1980 yılında Hacettepe Üniversitesi Elektrik Elektronik Mühendisliği bölümünden mezun olan Osman Kadakal, Afşin Elbistan Termik Santrali kuruluşunda Foster-Wheeler firmasında malzeme ve proje kontrolü işlemlerini yürüttü. 1984 yılında TEMSAN'da mühendis olarak görev yapmaya başlayan Kadakal, daha sonra Proje Kontrol Müdürü olarak Hidroelektrik Santrallerin (HES) otomatik kontrol, elektrik proje ve dizaynı, HES'lerin kurulması, kumanda projeleri, montaj, test ve devreye alma işlemlerini yürüttü. 1996 yılında TEMSAN AŞ Genel Müdür Yardımcısı olan Kadakal, 2003 yılından itibaren aynı kurumda Genel Müdür ve Yönetim Kurulu Başkanı olarak görev yapmaktadır.

Uluslararası Hidrojen Teknolojileri Merkezi Direktörü Prof. Dr. Nejat Veziroğlu:

Hidrojene Geçersek AB'yi Yakalarız

Oktay GÜNEY

Hidrojen enerji sistemi nedir?

Bu yüzyıl içinde, önümüzdeki 30 ila 50 yılda dünyada petrolün, doğalgazın, kömürün yerini hidrojen alacak ve bunların yerine yakıt olarak hidrojen kullanacağız. Yakıt olarak hidrojenin kullanıldığı enerji sistemine hidrojen enerji sistemi veya hidrojen ekonomisi diyoruz. Bu kavramları 18 Mart 1974 tarihinde ortaya attım. Fosil yakıtların tükenmekte olduğunu biliyorduk. Onların yerine yeni bir yakıt gerekiyordu. Bunun yanında fosil yakıtların çevreye büyük zararlar verdiğini biliyorduk. Yani

küresel ısınma, asit yağmurları, hava kirliliği, ozon tabakasının delinmesi, denizlere petrol saçılması vs gibi. Hem fosil yakıtların tükenmelerinin, hem de dünyaya verdikleri zararların kalıcı çözümü olarak hidrojen enerjisi sistemi veya hidrojen ekonomisi kavramları üzerinde durduk.

Hidrojen Enerjisi Sisteminin fosil yakıtlar olan petrol, kömür ve doğal gazdan temel farkları nelerdir?

Hidrojen, fosil yakıt gibi yerin altından çıkmıyor. Bu nedenle hidrojeni üretmek gerekiyor. Güneş enerjisi,

Gerçek yıllık gelirimizin doların aşırı değerli olması nedeniyle resmi rakamların yarısı kadar olduğunu ifade eden Prof. Veziroğlu, "Derhal hidrojene geçmeye başlarsak aradaki gelir uçurumunu giderek azaltırız. Hükümet görevini yaparsa hidrojene AB'den önce geçebiliriz" şeklinde konuştu.

Prof. Veziroğlu, Dünya Enerji Komitesince, 1990 yılında, "Yeryüzünde İnsanlığa En Yararlı Bilim Adamı" olarak ilan edildi.

su enerjisi, biyokütle, jeotermal, nükleer enerji kullanıp hidrojen üretmemiz gerekiyor. Neden diğer enerji kaynaklarını doğrudan doğruya kullanmıyoruz da onlardan hidrojen enerjisi elde ediyoruz? Çünkü bu yenilenebilir enerji kaynakları petrol gibi, doğal gaz gibi kuvvetli ve sürekli değil.

Fosil yakıtlar, sonlanması çok da uzak olmayan, tükenebilir enerji kaynaklarıdır. Bu yakıtların, bugünkü tahminlere bakılırsa, 2060'lı yıllarda çoğu tükenmiş olacak. Oysa yenilenebilir enerji kaynakları 5 milyar yıl boyunca tükenmesi söz konusu olmayan kaynaklardır. Fakat bu yenilenebilir enerji kaynakları tek başına kullanışlı değil. Bu kaynakları kullanmak için hidrojene çevirirsek en temiz, en randımanlı, en ekonomik yakıtı üretmiş oluruz. Bugün fosil yakıtların kullanıldığı, akla gelebilecek her yerde, yakıt olarak hidrojen enerjisi kullanılabilir.

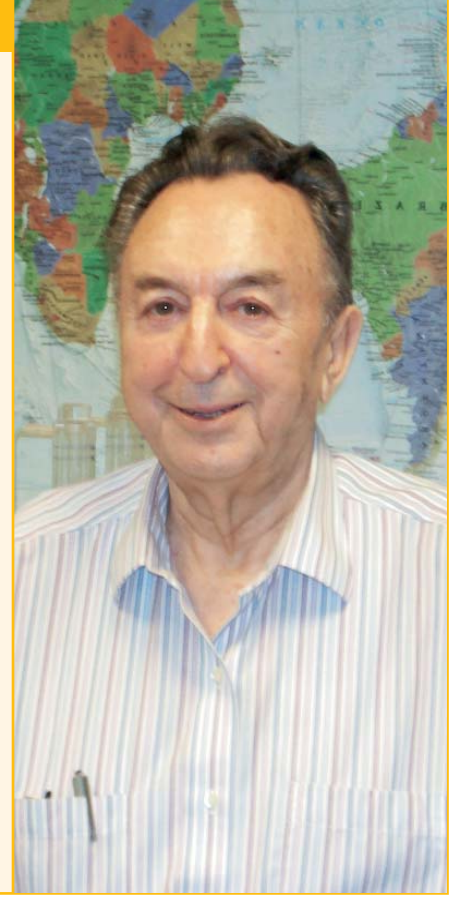
Hidrojen teknik olarak nasıl elde edilir?

Bu enerji pek çok teknikte elde edilebiliyor. Bunlardan biri elektroliz yöntemi. Suyu doğru akım verdiğimiz bir taraftan hidrojen diğer taraftan da oksijen çıkar, yani ayrışır. Bunun gibi, doğru akımla güneşten, rüzgardan, sudan elektrik üretilir. Kimyasal tekniklerle de hidrojen üretebiliriz. Örneğin şeker pancarından bu yöntemle hidrojen üretebiliriz. Bugün en ucuz hidrojen böyle üretiliyor. Bu üretim yöntemi Türkiye için çok yararlı olur çünkü bu yöntem hem tarımda, hem de sanayide istihdam yaratır. Aynı zamanda dışarıya döviz vermenin ötesinde, gerçekleştirebileceğimiz ihracatla döviz kazanma olanağımız bile olur.

Diğer bir teknik de termokimyasal tekniktir. Bu teknikte bazı maddeler, örneğin demir üzerinden su buharı geçirilerek hidrojen açığa çıkarılır. Bir başka teknik de direkt termik sistem. Bu sistemde suyu güneş enerjisiyle 2500 dereceye kadar ısıtırsak sudaki hidrojen ve oksijen birbirinden ayrılmaya başlar. Buna benzer diğer sistemler de laboratuvarlarda deniyor.

Prof. Dr. Nejat Veziroğlu Kimdir?

Prof. Dr. Nejat Veziroğlu 1924 yılında İstanbul'da doğdu. İTÜ'de bir buçuk yıl okuduktan sonra devlet sınavını kazanarak 1943 yılından itibaren eğitimine Londra Üniversitesi'nde devam etti. 1951 yılında Türkiye'ye dönen Veziroğlu bir süre Toprak Mahsulleri Ofisi'nde ve özel sektörde çalıştıktan sonra, 1962 yılında Miami Üniversitesi'nden gelen doçentlik teklifini kabul etti ve halen bu üniversitede görev yapıyor. 1962'den bu yana hidrojenle ilgili araştırmalar yapmaktadır. 1973 enerji krizinin başlamasının ardından, fosil yakıtların tükenmesinin ve çevreye verdikleri zararın kalıcı çözümü olarak 18 Mart 1974 yılında "Hidrojen Ekonomisi/Hidrojen Enerji Sistemi" kavramını ortaya atmıştır. Hemen sonra kurulan Uluslararası Hidrojen Enerjisi Derneği'nin Başkanı seçilmiş olup, 1976'dan bu yana çıkmakta olan Uluslararası Hidrojen Enerjisi Dergisi'nin editörlüğünü yapmaktadır. Dünya Enerji Komitesi'nce, 1990 yılında, "Yeryüzünde İnsanlığa En Yararlı Bilim Adamı" olarak ilan edilen Prof. Veziroğlu, "Hidrojen Ekonomisi kavramını ortaya atması ve bunun gerçekleşmesi için çalışmalarından" ötürü 2000 yılında Nobel Ödülü'ne aday gösterilmiştir.

İnsanlar fosil yakıtların terk edilmesine ve yepyeni bir enerji sistemine geçişe hazır mı?

İnsanlık, endüstriyel devrim başladığından bu yana 4 defa yakıtı değiştirdi. Yakıt değiştirmek anormal bir şey değil. 1860'ta endüstriyel devrim başladığı zaman, yakıt olarak ilk önce odun kullanıldı. Sonra kömür kullanıldı, sonra petrol kullanıldı, şimdi ise doğal gaz kullanılıyor. Bu dört yakıtın her biri en fazla 50-60 yıl boyunca kullanıldı. Enerji sistemini hidrojene çevirdiğimiz zaman 5 milyar yıl aynı yakıtı kullanacağız. Yani altyapıyı bir defa hidrojene göre düzenledikten sonra enerji üretim, dağıtım, kullanım sistemlerini hidrojene göre düzenledikten sonra bu altyapıyı bir daha değiştirmeye gerek kalmayacak.

Bugün dünyada hidrojen enerjisi sisteminin kullanımına dair örnekler var mı?

Dünyanın her yerinde yapılan araştırma geliştirme çalışmalarının sonucunda 2000 yılından itibaren hidrojene geçiş başladı. Şu anda hidrojenli otomobiller var. BMW şirketi Almanya'da hidrojenle çalışan ara-

balar satmaya başladı. Toyota, Honda gelecek yıl satışa başlayacak. General Motors 2010'da, Hyundai 2012'de hidrojenle çalışan araç satmaya başlayacak. Mercedes ve Man'ın hidrojenle çalışan otobüsleri var; birçok Avrupa, ABD, Japonya ve Avustralya kentinde bu otobüsler ilk örnekler olarak işlemeye başladı. Petrol şirketleri 200'ün üzerinde hidrojen satış istasyonu kurdular ve her geçen gün bir yenisinin temeli atılıyor. Bunları göz önüne aldığımızda diyebiliriz ki, hidrojen enerji sistemine geçiş başladı, tam geçiş ise 40-50 yıl sürecek. Türkiye'de bir an önce bu sisteme geçmenin gerekleri yerine getirilirse bu durum ülkemizin kalkınmasına yararlı olacaktır. Eğer Türkiye gecikirse, teknolojiyi dışardan alacağı için zarara uğrayacaktır.

Peki, Türkiye'de durum nedir? Yerli şirketler bu işle ilgileniyor mu?

Özel sektör bu işle çok ilgileniyor. Merkezimiz kurulmadan önce Türkiye'de hidrojen sistemiyle 3 şirket ilgileniyordu. Bugün 35 şirket hidrojenle ilgileniyor. Bugün 40 üniversitede ar-ge çalışması yapılıyor. Hidrojene ilgi çok arttı. Şimdi hükü-

metin bir bakanlık aracılığıyla veya Hidrojen Enerjisi Kurumu gibi bir kurum organize ederek gerekli kanunları çıkarması, düzenlemeleri yapması gerekiyor. Örneğin bugün Türkiye’de bir hidrojen dolmuş istasyonu kurulamaz, çünkü bunu düzenleyecek kanun yok. Hükümet görevini yaparsa özel sektör bu iş için hazır. Türkiye’yi AB’den önce hidrojene geçirebiliriz.

Bu enerjinin Türkiye açısından önemine değinir misiniz?

Fosil yakıtların çevreye verdiği zararın maliyeti yılda 50 milyar dolar. Hidrojen bu maliyeti ortadan kaldırıyor. Birleşmiş Milletler istatistiklerine göre Türkiye ile AB arasındaki yıllık gelir farkı giderek katlanarak büyüyecek. ABD ile Türkiye arasındaki fark da bu rakamların neredeyse 2 katını gösteriyor. Fakat derhal hidrojene geçmeye başlarsak bu aradaki yıllık gelir uçurumu giderek azalacak ve 2065 yılında AB ile aramızdaki yıllık gelir farkı tamamen ortadan kalkacak. Ayrıca, bizim bugün gerçek yıllık gelirimiz resmi rakamların ortaya koyduğu rakamların yarısıdır. Çünkü dolar yapay olarak aşırı değerli. Bizim bugünkü yıllık gelirimiz gerçek değerleriyle baktığımızda dünya ortalamasının yarısına denk geliyor.

2004 yılında "Dünya Barışı İçin Türkiye, Dünya Barışı İçin Hidrojen" adlı bir kitap yayımladınız. Hidrojenin dünya barışına katkısı nasıl olacak?

Dünyadaki çatışma bölgelerinin enerji coğrafyaları üzerinde olduğunu herkes biliyor. Hidrojen sistemine geçilince enerji savaşları ortadan kalkacak. Çünkü her ülke kendi enerjisini kendi kaynaklarına dayanarak üretebilecek. Orta Doğu’yu, Orta Asya’yı ele geçirme stratejileri ortadan kalkacak, böylece petrol savaşlarına da gerek kalmayacak.

Verdiğiniz mücadele sonunda UNIDO (BM Sınai Kalkınma Teşkilatı)

tarafından, İstanbul’da kurulması planlanan Uluslararası Hidrojen Teknolojileri Merkezi (ICHET) beş yıl içinde kurulması koşuluyla Türkiye’ye verilmişti. Ancak 4 yıldır bu merkez için uygun arsa bulunamadı. Proje tamamlanamazsa neden olarak "arsa yokluğunu" mu göstereceğiz?

Bu merkez bütün dünyanın hidrojene geçmesine yardım eden, önderlik eden bir merkez. Yaklaşık 15 ülkeyle projelere başladık. Bu ülkeler arasında Hindistan, Çin, Güney Kore, Azerbaycan, Portekiz, Arjantin, Rusya, Brezilya gibi ülkeler var. Bu merkezin Türkiye’ye çok avantajı oluyor, olmaya da devam edecek.

Bu merkez İstanbul’un simgesi haline gelmeli. Oysa henüz yerleşke alanımız kesinleşebilmiş değil. Biz Sarıyer’de merkezin şanına layık bir arsa bulmuştuk, burayı çeşitli nedenlerle bize vermediler. Enerji Bakanlığı Alibeyköy’de bir yer daha gösterdi, bu arazi de ihtilafly çıktığı için sorunun çözülmesini bekliyoruz. Bu arsa sorununun çözülmesi tamamen hükümetlerin ilgisine bağlı. Diğer ülkeler bu merkezin gereken ilgiyi görmediğini düşünerek merkezin başka bir ülkeye taşınmasını isteyebilirler. Umudum odur ki, bu hükümet veya başka bir hükümet zamanında, bu merkez bir gün Boğazi-

çi’nde oldukça önemli bir yerleşkeye sahip olacaktır.

UNIDO Lübnan’daydı. Lübnan’da iç savaş çıkınca UNIDO İstanbul’a gelmek istedi, Dışişleri Bakanlığı’na yazıldı, Dışişleri Bakanlığı İçişleri Bakanlığı’na yazdı. Aylar böyle geçerken Avusturya Hükümeti UNIDO’ya ülkesinde yer gösterdi ve yıllık 1 dolar kira bedeliyle bina sağladı. Böylece biz İstanbul’a gelecek olan UNIDO’yu Viyana’ya kaçırdık. Şimdi Viyana’da her gün birkaç tane konferans oluyor, 3 bin kişi bu merkezde çalışıyor, Viyana’ya mütahiş döviz giriyor.

Kyoto protokolünün ortaya koyduğu çözümle sizin önerileriniz karşılaştırıldığında bir paradigma farklılığı söz konusu mu? Bu bağlamda Kyoto protokolünün küresel ısınmanın ve iklim değişikliklerinin önlenmesinde gerçekçi bir sözleşme olduğunu düşünüyor musunuz?

Kyoto Protokolü yasaklar getiriyor ama çözüm getirmiyor. Fosil yakıt kullanmayın, karbondioksit çıkışı azaltın diyor ama onun yerine ne kullanabileceğine dair bir öneri getirmiyor. Aslında hidrojen enerjisini önermesi gerekiyor ama buna da fosil yakıt şirketleri karşı çıkıyorlar. Geçtiğimiz aylarda birçok bilim adamının bir araya gelerek hazırladığı Uluslararası İklim Değişikliği Raporu yayımlandı. Bu raporu okudum ve çok sulandırılmış buldum. Petrol şirketleri geçtiğimiz yaz tarihlerinin en fahiş kârlarını elde ettiler. Bu nedenle bu petrol şirketleri petrol sisteminin devamını istiyor. Bu şirketlerin lobileri para dağıtarak insanları ve hatta hükümetleri satın alabiliyorlar. Bugün hidrojen enerji sistemine geçişin yavaş olmasının nedeni büyük petrol şirketleridir. Mevcut ortamda elde ettikleri yüksek kârlarını sonuna kadar devam ettirmeden hidrojene geçmek istemiyorlar. Ama bu arada dünya buna dayanır mı, bilemiyorum...

BIYODİZEL

Ümit ÜLGEN
USİAD Kurucu Üyesi

Kömür, petrol, doğalgaz gibi fosil yakıtların yarattığı tehlikeler dünyada doğal yaşamı tehdit etmeye başlamıştır. Bu yakıtların yanması sonucu ortaya çıkan CO₂ ve metan gibi gazlar sera etkisi yaratarak küresel ısınmaya yol açmaktadır.

Fosil yakıtlara seçenek olarak doğal enerji kaynakları konusunda yapılan araştırmalar sürdürülebilir ve yenilenebilir enerji kaynaklarını gündeme getirmiştir. Yenilenebilir enerji "doğanın kendi evrimi içinde bir sonraki gün aynen mevcut olabilen enerji kaynağı" olarak tanımlanabilir. Hidrolik (su), güneş, rüzgar, jeotermal kaynakları hem yenilenebilir hem de temiz enerjilerdir.

Dünyada ve Türkiye’de son yıllarda önemi gittikçe artan biyodizel de çevreye fazladan bir karbondioksit etkisi yaratmadığı için temiz enerjilerdendir. Bitkisel yağdan elde edildiği için bitkilerin fotosentez yoluyla doğadan aldığı CO₂'yi yanma sonucu tekrar doğaya verir.

Biyodizelin çevreyi kirletmeyen temiz enerji olmasının yanı sıra tarım ve hayvancılığa da katkısı büyüktür. Özellikle petrolde dışarıya bağımlı olan ülkemizde biyodizelin yerli üretimle gerçekleşmesi halinde petrolde dışa bağımlılığı azaltacak da bir etkidir.

Biyodizel, kolza (kanola), ayçiçek, soya, aspir gibi yağlı tohum bitkilerinden elde edilen yağların veya hayvansal yağların bir katalizör eşliğinde kısa zincirli bir al-

kol ile (metanol) reaksiyonu sonucunda açığa çıkan ve yakıt olarak kullanılan bir üründür. Evsel kırtarıma yağları ve hayvansal yağlar da biyodizel hammaddesi olarak kullanılabilir.

Biyodizel petrol içermez; fakat saf olarak veya her oranda petrol kökenli dizelle karıştırılarak yakıt olarak kullanılabilir. Saf biyodizel ve dizel-biyodizel karışımları herhangi bir dizel motoruna, motor üzerinde herhangi bir modifikasyona gerek kalmadan veya küçük değişiklikler yapılarak kullanılabilir.

Biyodizelin avantajları

- Daha temiz yanma ürünleri nedeniyle sürdürülebilir gelecek ve sağlıklı bir kalkınma için katkıları büyüktür.
- Yabancı kaynaklı petrole bağımlılığı azaltması nedeniyle ekonomik ve stratejik katkı sağlar.
- Kırsal kesimin sosyo-ekonomik yapısında iyileşme sağlar. Göçün önlenmesine katkıda bulunur.
- İş imkanları yaratır, yan sanayinin gelişimini sağlar.
- Ekonomide katma değer yaratır.

Biyodizelin Türkiye’deki durumu

Ülkemizde yağlı tohumlardan elde edilen yağların kullanımı yaklaşık olarak 68 yıl öncesine dayanmaktadır. Atatürk’ün ilgisiyle 1930’lu yıllarda Atatürk Orman Çiftliği’nde bitkisel yağların traktörlerde kullanılması için ilk çalışmalar başlatılmıştır.

Günümüzde ise biyodizelin yaygın olarak kullanılmasına 5 yıl önce başlamış olup, 2004’ün son çeyreği ile 2006’nın son çeyreği arasında doruk noktasına ulaşılmıştır. Bu dönem zarfında günlük

5 ton ve üzeri üretim gerçekleştiren 200’e yakın firma Türkiye genelinde kurulmuş olup büyük yatırımlar gerçekleştirilmiştir. Bunun yanında ufak çaplı olarak günlük 200 litre ile 500 litre arasında amatör olarak üretim gerçekleştiren üretici sayısı da 1 000’in çok üzerinde olduğu tahmin edilmektedir.

Bu sebeptendir ki; bilinçsizce yapılan üretimler neticesinde hasar gören araçlar, yapılan onca yatırımların ülke ekonomisinde yarattığı tahribatın hiç hesaba katılmadığını göstermektedir.

Ekonomik yönden ilk yapımına başladığında yağ fiyatlarının düşük, motorin fiyatlarının yüksekliğinden doğan farkın büyük olması, yapılan bu kötü ürünlerin kullanılması konusunda büyük sıkıntı yaratmamaktaydı. Ancak yağa olan talebin aşırı artması sonucu fiyatlarda büyük bir sıçramaya neden oldu. Azalan motorin fiyatları, dünyada üretici sayısı belli olan metil alkol üreticilerinden birinin üretim hattını kapatmasından dolayı %300 oranında artan metil alkol fiyatı ve Bakanlar Kurulunda kabul edilen 0,65 TL’lik ÖTV ile birlikte birden biyodizele olan talebi düşürdü.

Devletimizin en büyük gelir kaynağı olan petrol ve türevlerinden elde edilen gelirlerde herhangi bir kayba neden olmaması için getirilen ÖTV ve lisans işlemleri için Avrupa standartlarının kopyala-yapıştır yöntemi kullanılarak TSE standardı oluşturulması sonucu biyodizelin ülkemizde üretilmemesi için ne gerekiyorsa yapılmaktadır. Yerli tohumdan üretilen ve motorin içerisine katılması istenen biyodizel ise ÖTV’den muaf tutulmaktadır.

RESSİAD Başkanı Tolga Bilgin:

Enerjide Çeşitlilik Yaratılmalı

Engin BALIM

Rüzgar enerjisi nedir? Nasıl üretilir?

Rüzgar enerjisi yüz yıllardır kullanılan bir enerjidir. İlk olarak değirmenlerde kullanılan bu enerjiden su çekmek için de yararlanılmıştır. Günümüzde ise rüzgar enerjisi santralleri 1970'lerden bu yana ticari olarak kullanılıyor. Santrallerin çalışma ilkesi de oldukça kolaydır. Esen rüzgarın karbon fiberden yapılmış aerodinamik üç adet kanadı var. Bu kanatların rüzgar tarafından çevrilmesiyle içeride elektrik üreten bir jeneratöre şaftla bağlı olan sistem elektrik üretiyor. Her bir türbin ayrı ayrı elektrik üreterek boyutu büyütüyor.

Rüzgar enerjisinin Türkiye'de ve dünyada yaygınlığı hangi düzeyde?

2006 yılı sonu itibariyle 75000 megavat kurulu güç var. Bunun 48500 megavatı Avrupa'da, 13200 megavatı da Kuzey Amerika'da, geri kalanı da diğer yerlerde. Dünyada rüzgar santrallerine yönelik büyük bir eğilim var.

Özellikle küresel ısınma ve çevresel kaygılardan dolayı rüzgar santrallerine talep giderek artıyor. Türkiye'de de şu anda 2006 yılı sonu itibariyle 50 megavatlık rüzgar santrali var. Bu 50 megavatın 20 megavatı 1998'den bu yana zaten vardı ve yap-işlet-devret sistemiyle kurulmuştu. İlk kez özel sektör girişimiyle Bandırma'da 30 megavatlık rüzgar enerji santrali kurulunca bu kapasite yüzde 150 artarak 50 megavata çıkmıştır. 2007 yılı içinde de işletmeye girecek santraller var. Devreye girecek santrallerin 65 megavat olması öngörülüyor.

Türkiye'nin rüzgar potansiyeli ne kadar?

Türkiye'nin rüzgar potansiyeli 10000 megavat. Rakamlara baktığımızda mevcut potansiyelimizin yüzde 1'inden daha azını kullanmış durumda olduğumuzu fark ediyoruz. Bu orana bakarsak rüzgar enerjisinde ne kadar geç kaldığımızı görebiliriz. Ancak için

Rüzgar Enerjisi ve Su Santralleri İş Adamları Derneği (RESSİAD) Başkanı Tolga Bilgin: "Türkiye'nin mevcut kaynaklarını verimli kullanması halinde enerji açığını kapatmakla kalmayıp enerji fazlası vereceğini" söyledi. Uzun dönemli planlar dahilinde enerji politikalarının çeşitlilik prensibiyle yönetilmesinin öneminin altını çizen Bilgin, "Türkiye'nin enerji geçiş koridoru olma özelliğini çok iyi değerlendirmesi gerekir" şeklinde konuştu.

bir başka boyutu da rüzgar enerji santrallerinin yatırım alanı olarak önünün ne kadar açık olduğunu gösteriyor.

Rüzgar santrali kurmak isteyen yatırımcıların neler yapması gerekir?

Rüzgar santralleri için yapılması gereken en önemli şey rüzgar ölçümleridir. Öncelikle, rüzgar potansiyeli yüksek yerlere gidip en az 50 metrelik direklerle uzun dönemli rüzgar ölçümleri yapılması gerekiyor. Bu ölçme süresi en az 2 yıl olmalıdır. Böylece yatırımcının ve finansörlerin projeyi daha sağlıklı olarak oluşturup o projeye güvenmeleri için 2 yıl dolayında bir süreçte ölçüm yapılması önemli. Bunun dışında, yine o bölgede elektrik iletim sistemi bağlantısına bakmak gerekiyor. Çünkü ne yazık ki Türkiye’de bir bağlantı sıkıntısı var. Trafo merkezlerinde TEİAŞ rüzgara kısıtlama getirmiş ve o trafo merkezinin kısa devre gücünün yüzde 5’iyle sınırlamış. Bu da oldukça sıkıntı yaratıyor. Örneğin 1000 megavatlık bir trafo merkezi varsa bunun sadece 50 megavatının bağlatılmasına izin veriyorlar. Bu da ciddi bir sınırlama sayılır. Yol, ulaşım ve diğer lojistik olanaklar da yine önemli faktörler arasında sayılabilir.

Rüzgar enerjisi santralleri maliyetli yatırımlar mıdır?

Evet, yalnızca rüzgar santrallerinin değil buna benzer tüm yenilenebilir enerji kaynaklarının ilk yatırım maliyetleri genellikle yüksektir. Enerji Bakanlığı’nun yayımladığı rapora dayanarak ifade edecek olursak rüzgarda 1 megavat kurulu güç için 1-1,3 milyon Avro, hidroelektrik santrallerinde 1-1,2 milyon Avro, doğal gaz santrallerinde 700-800 bin Avro, kömürde 1-1,2 milyon Avro, nükleerde ise 2-2,5 milyon Avro gibi bir kuruluş maliyetinden söz edebiliriz.

Ülkemizin enerji açığını kapatmak için ne tür öneriler üzerinde durulabilir? Alternatif enerji kaynaklarımız nelerdir?

Türkiye’nin şu anki tüketimi 170 milyar kilovat saattir. Bu tüketim rakamı her yıl yüzde 8 oranında artıyor ve artmaya da devam edecek. Bizim toplam rüzgar enerjisi kapasitemiz yaklaşık 30-35 milyar kilovat saat. Hidroelektrik potansiyelimiz ise yaklaşık 150

milyar kilovat saat. Şu an işletilen, kurulu hidroelektrik enerji santralleri 40 milyar kilovat saat. Bu alanda da yaklaşık 110 milyar kilovat saatlik bir yatırım imkanı söz konusu. Bu kaynakların toplamı mevcut tüketim talebimizi karşılamaya yetecek düzeyde değil. Bunların dışında kömür potansiyelimiz de bulunuyor. Türkiye’nin bu üç kaynağını sonuna kadar kullanması gerekiyor. Çünkü hepsi yerli kaynağımız. Su ve rüzgar yenilenebilir enerji kaynaklarımız. Ama Türkiye’ye bunlar yetmiyor. Türkiye’nin nükleer enerji santralleri kurmaya da ihtiyacı var. Çünkü bilinen kaynaklarımız bizim geleceğimizi kurtarmıyor. Yoksa yüzde 80’ler 90’lar seviyesinde doğal gazla bağımlı olabiliriz.

Ülkedeki enerji açığını çözmek konusunda bizim bir düşüncemiz var. Şu anda devletin elindeki Elektrik Üretim AŞ’ye (EÜAŞ) bağlı termik santraller bulunuyor. Bu termik santrallerin yıllardır bakımları yapılmıyor, bunlara ödenek ayrılmıyor ve bunlar yaklaşık yüzde 20 kapasiteyle çalıştırılıyor. Şu anda bu santraller tam kapasiteyle devreye girse enerji açığımızın çoğunu kapatabileceğimiz gibi enerji fazlası bile verebiliriz. Biz henüz kurulu gücümüzü kullanamıyoruz. Dolayısıyla EÜAŞ’ye bağlı tüm termik santrallerin tam kapasiteyle çalıştırılmaya başlanması gerekiyor. Bence şu andaki tek çıkış yolu budur.

Enerji sektörünün talep ve kaygılarını değerlendirir misiniz? Türkiye’de ve dünyada enerji sektörünün geleceğini nasıl görüyorsunuz?

Enerji hem çok geniş hem de çok

stratejik bir kavram. Ben konuyu elektrik yönüyle ele almak istiyorum. Bu yönüyle baktığımda Türkiye’de ciddi bir talep artışı var. Bu elektrik talebinin karşılanmasında, ülkemizin az önce sözünü ettiğim kaynaklarla kendi kendine yetebiliyor duruma gelmesi oldukça önemli. Türkiye tek kaynağa yoğunlaşmak yerine enerjide kaynak çeşitliliğine gitmelidir. Genel olarak bakarsak Türkiye’nin tam bir enerji geçiş koridoru olduğunu söyleyebiliriz. Bu durum Türkiye’ye stratejik açıdan çok önemli bir güç kazandırıyor ve bu konumumuzu iyi değerlendirmemiz gerekiyor. Gelecekte petrol kadar suyun da çok önemli bir kaynak haline geleceğine inanıyorum. Yalnızca enerji kaynağı olarak değil, içme suyu olarak da su giderek önem kazanan bir kaynak.

RESSİAD olarak ne tür çalışmalar yürütüyorsunuz?

Biz eski bir derneğiz ve bu sektörde öncü konumundayız. Birçok üyemiz şu anda yatırımlar yapıyor. Üyelerimiz arasında Ak Enerji, Sabancı, Bilgin Enerji vb gruplar yer alıyor. Biz RESSİAD olarak yatırımcılarımızı bilinçlendiriyoruz. Tecrübeli şirketlerin deneyimlerini yeni yatırımcı şirketlerle paylaşarak deneyim aktarmaya çalışıyoruz. Yeşil sertifika ve karbon sertifikası konusunda yatırımcıları bilinçlendirme çabalarımızı sürdürüyoruz. Çeşitli konferanslar düzenliyoruz. Ayrıca, sektörün önünün açılabilmesi için yapılabilecekleri hükümetlere, bakanlara, enerji komisyonu üyelerine iletiyoruz. Genelde taleplerimiz kabul görüyor ve olumlu karşılanıyor.

Dr. Aybars Gürpınar:

"Türkiye Nükleerden Yararlanmalı"

Zeynep FAZLILAR

Uluslararası Atom Enerjisi Ajansı (IAEA) "Nükleer Tesis Güvenliği Dairesi Direktörü" Aybars Gürpınar, Türkiye'nin nükleer teknolojiden gerek enerji alanında gerekse diğer alanlarda yararlanması gerektiğini söyledi. Bu konudaki çalışmaların IAEA standartlarına uygun olarak gerçekleştirilmesi gerektiğinin altını çizen Gürpınar, "nükleer santral işletmenin tek başına nükleer silah yapmak anlamına gelmeyeceğini" de sözlerine ekledi.

Nükleer enerji nedir?

Prensip olarak nükleer enerji, hafif elementlerin birleşmesi (füzyon) veya ağır elementlerin ayrışmasıyla (filyon) elde edilen enerjiye verilen isimdir. Burada enerji söz konusu elementlerdeki kütleinin ışık hızının karesiyle çarpımından elde edildiğinden (Einstein'in $E=mc^2$ eşitliği kullanılarak) diğer yöntemlerle (fosil yakıtları gibi) elde edilen enerji değerlerinin çok üstündedir. Şu anda kullanılmakta olan nükleer enerji üretimi filyona dayanmakta olup özellikle Uranyum-235 çekirdeğinin reaktörlerde nötron darbeleriyle ayrışmasından elde edilir. Enerji önce ısı şeklinde oluşur sonra da değişik yöntemlerle bu ısı enerjisi (belirli bir randımanla) elektrik enerjisine dönüştürülür.

Nükleer enerjinin başlangıçtaki ve günümüzdeki önemi nedir?

Nükleer enerji 1960'ların sonundan 1970'lerin sonuna kadar altın dönemini yaşamıştır. 1970'lerde yaşanan OPEC krizi de araya girince nükleer enerji santralleri fosil yakıtlarıyla işleyen santrallere göre daha ekonomik bir kaynak olarak birçok ülkede inşa edilmiş ve işletmeye sokulmuştur. Nükleer enerjiyi çekici kılan hususların en önemlisi ön yatırımının pahalı olmasına karşın yakıtın ucuzluğu ve kolay temin edilebilirliği olmuştur. Yani bir nükleer santral işletmeye girdikten sonra yakıt için har-

canan para tüm maliyete göre neredeyse ihmal edilebilir bir düzeydedir (genellikle toplam santral maliyetinin %15'i kadar).

Ancak 1979'da Amerika'da Three Mile Island (TMI) Nükleer Santrali'nde vuku bulan bir kaza, reaktör kalbindeki yakıtın tahrip olmasıyla sonuçlanmış ve dışarıya radyoaktivite yayılmamış olmasına karşın, kamuoyunu olumsuz yönde etkilemiştir. 1980'lerde petrol fiyatlarının yeniden düşüşe geçmesi, 1970'lerde birçok ülkenin uygulamaya başladığı elektrik enerjisi tasarrufunun etkilerini göstermeye başlaması ve daha sonra da (1986 yılında) Çernobil kazasının vuku bulması nükleer enerjiye yönelmenin büyük ölçüde sonu olmuştur.

1986'dan 2000'li yıllara kadar nükleer enerji sektörü nükleer güvenlik konusuna odaklanmıştır. Bunun en önemli nedeni işletmecisinden, düzenleyici kuruluşuna kadar sektörün her ögesinin nükleer enerjinin nerede vuku bulursa bulsun başka bir kazaya tahammülü olmadığını bilincine varmış olmasından kaynaklanmaktadır. Bu bilince varılması ve daha önemlisi ortak bir "küresel nükleer güvenlik rejimi"nin oluşturulmasında IAEA'nin çok büyük katkısı olmuştur. Nükleer güvenliğin her konusunda (yer değerlendirmesi, tasarım, işletme, düzenleyici kuruluş, kalite temini, nükleer atıklar) IAEA uluslararası standart-

lar hazırlamış ve ABD, Fransa, İngiltere, Japonya, Çin, Rusya, Almanya gibi nükleer enerjinin yoğun olarak kullanıldığı ülkelerin uzlaşmasıyla bu standartların bütün dünyada uygulanmasını sağlamayı başarmıştır.

Bu standartları temel kabul eden bir Uluslararası Nükleer Güvenlik Konvansiyonu imzalanmıştır. Nükleer santral işleten tüm ülkelerin (ve de Türkiye gibi işletmeyen ülkelerin bazılarının) taraf olduğu bu Konvansiyon üç yılda bir Viyana'da gerçekleştirilen toplantılarıyla ülkelerin birbirlerini denetlemesine zemin hazırlamıştır.

Bu yirmi yıllık dönemde (1986 – 2006) yaşanan duraklamaya karşın nükleer enerji dünyadaki elektrik üretimindeki payını (~%16) korumuştur. Bunun üç ana nedeni bulunmaktadır:

- Nükleer santrallerin ömrünün uzatılması – teknik ya da lisanslama süresi nedenleriyle başlangıçta örneğin 30 yıl olan santral ömrü belirli önlemler alındıktan sonra 10 yıl ya da daha fazla bir süre için uzatılabilir.
- Güç arttırımı – yine bir takım teknik geliştirmelerle nükleer santrallerin azami güçleri takriben %10 oranında arttırılabilir.

• Yük (ya da kapasite) faktörü arttırımı – nükleer santralin bir yıl içinde ürettiği enerjinin aynı süre içinde üretebileceği azami enerjiye oranı olan yük faktörü 1970'lerde %75'lerden bugün %90'lara çıkmıştır.

Bugün nükleer enerjiye olan talepte önemli bir artış gözlenmektedir. Birçok kaynak ve gözlemci bunu bir nükleer rönesans olarak nitelendirmektedir. Bunun başlıca nedenleri şöyle sıralanabilir:

- Nükleer güvenliğinin son 21 yıl içinde hissedilebilir bir şekilde artması – bu zaman diliminde nükleer santrallerde önemli bir kazanın vuku bulmaması olması
- Normal işletme sürecinde (yani kaza yapmadıkları sürece) nükleer santrallerin çevreyi etkilemedikleri hususu
- Küresel ısınmayla ilgili gittikçe artan kaygılar (fosil yakıtlardan yararlanmanın azaltılması zorunluluğu – Kyoto Protokolü'nün uygulanması)
- Uzun dönemde gaz tedarikinin ve fiyatının belirsizlik gösterebileceği kaygıları
- Gaz depolamasının zorlukları (buna karşın nükleer yakıtın çok uzun süreler, yani yıllarca depolanabileceği olanağı)

Nükleer enerjinin maliyeti, diğer enerji üretim seçenekleriyle karşılaştırıldığında hangi düzeydedir?

Biraz önce de belirtildiği gibi nükleer santrallerin ön yatırımları büyük olmakla birlikte yakıt bedeli bu yatırıma göre, fosil yakıtlarıyla karşılaştırıldığında çok düşüktür. Bundan dolayı da işletmeye başlatıldıktan sonra yakıt bedelinin toplam yatırıma göre küçük olması nedeniyle üretim maliyeti belirsizlikleri düşük bir mertebede tutulabilir ve dolayısıyla da bu konudaki riskin yönetimi kolaylaşır.

Nükleer enerjiye dayalı elektrik enerjisinin bugünkü teknolojiyi göz önüne alarak yenilenebilir (güneş, rüzgar, biyokütle gibi) enerjiye dayalı elektrik enerjisiyle karşılaştırılması doğru değildir. Çünkü yenilenebilir enerji kaynakları baz enerji üretiminde kullanılamazlar. Ayrıca hidroelektrik enerjisinin de özellikle Türkiye gibi iklim değişikliklerinden kolay etkilenebilecek ülkelerde baz enerji kaynağı olarak kullanılması belirli riskler taşır.

Dünyada nükleer enerji nasıl biliniyor? Bu alandaki lider ülkeler hangileridir?

Nükleer enerjiyle ilgili olumlu ya

da olumsuz görüşler genellikle nükleer enerjinin güvenliği ve çevreye olan etkisiyle paralellik gösterir. Olumsuz görüşlerin büyük çoğunluğu nükleer enerjinin güvenliğinin ve çevreyle olan etkileşmesinin anlaşılmasını, yanlış anlaşılması ya da çarpıtılması olmasından kaynaklanır. Buna gösterebilecek en çarpıcı örneklerden birisi 2006 yılında Avrupa Birliği ülkelerinde yapılmış olan bir kamuoyu araştırmasının sonuçlarıdır. Bu sonuçlara göre Avrupa Birliği'nde yaşayanların %50'si nükleer santrallerin küresel ısınmaya katkıda bulduklarına inanmaktadır. %25'i ise bu konu hakkında fikir sahibi değildir.

Yani AB gibi eğitim düzeyi yüksek ve elektrik enerjisinin önemli bir bölümünü nükleer enerjiden temin eden bir nüfusun bile ancak %25'i bu konudaki bilimsel gerçeklerin farkındadır. (Bu kamuoyu araştırmasının grafik sonuçları Stratejik Analiz dergisinin Mart 2007, 83. sayısında benim yazmış olduğum "Nükleer Enerji ve Nükleer Güvenlik" adlı makalede verilmektedir).

Gelişmiş ülkelerde bile nükleer santrallerin normal işletme esnasında çevreye radyoaktivite salıverdiği zannedilir. Bu yanlış anlamaların değişik nedenleri bulunmakla birlikte Çernobil kazasının bırakmış olduğu derin izlerin silinmesinin çok uzun bir zaman alması bunların arasında en önemlilerinden birisidir. Bütün bunların yanında nükleer santrallerin örneğin Avrupa'daki kötü imajına karşın elektrik üretimine katkıları %32 (yani dünya ortalamasının iki misli) dir.

Nükleer enerji konusunda lider ülkeler olarak Fransa, ABD, Rusya, Japonya, Kanada ve Kore'yi sayabiliriz. Almanya 10 yıl kadar önce Yeşiller'in iktidarında nükleer santrallerin kapatılması konusunda karar almış olmasına karşın bu ülkede henüz ciddi bir nükleer santral işletmesine son verme olayı gerçekleşmemiştir. İlerisi için ise en iddialı programları olan ülkeler Çin, Hindistan, Rusya ve Kore'dir.

Türkiye nükleer teknolojinin neresinde?

Türkiye 1960'lı yılların başından

beri Çekmece'de bir araştırma reaktörü işletmektedir. Ancak son on yıl içinde bu reaktörün işletilmesi kısa süreler için gerçekleşmiştir. Nükleer santral konusu ise 1970'lerin ortalarından bu yana aralıklarla üç kez ciddi bir şekilde gündeme alınmış ve hatta proje ihale değerlendirmesi aşamasına kadar getirilmiştir. Ancak her defasında değişik nedenlerle sonuca varılamamış ve konu yeniden rafa kaldırılmıştır. Nükleer enerji konusu AKP'nin hükümet programında mevcut olup 2006 yılı kasım ayında nükleer güç santrallerinin kurulmasıyla ilgili bir yasa tasarısı TBMM'ye gönderilmiştir. Bu tasarı meclis komisyonlarından geçmiş olup halen TBMM Genel Kurulu gündemindedir.

Bu yasa tasarısının amacı nükleer santral projelerini yatırımcı kuruluşlara çekici hale getirmek, kamu ile özel sektör arasında uyum ve eş güdüm sağlamaktır. Şu anda nükleer santral yapılması öngörülen (ve etütleri büyük ölçüde gerçekleştirilmiş) iki yer mevcuttur: Akkuyu (Silifke'nin batısında) ve Sinop.

Türkiye nükleerden ne ölçüde yararlanmalı? Nükleer santraller kurulmalı mı?

Türkiye nükleer enerjiden tabii ki yararlanmalıdır. Bu yararlanma nükleer güvenliğinin tam anlamıyla sağlanmasına tabi olmalıdır. Türkiye IAEA güvenlik standartlarını uygulamalı ve güvenlik konusundaki uluslararası antlaşmalara riayet etmelidir. Zaten Türkiye Atom Enerjisi Kurumu da IAEA standartlarını uygulamaya ve nükleer santral projesinde bu standartlara riayet etmeye büyük özen göstermektedir.

Tabii ki kaç ünite nükleer santral kurulması gerektiğinin saptanması ekonomik analiz sonuçlarına bağlıdır. Ancak alt yapı maliyeti oldukça yüksek olan böyle bir yatırımda yalnızca bir ünite inşa etmenin ekonomik olmayacağı açıktır.

Nükleer santral yer seçimi ve değerlendirilmesi için IAEA'nin güvenlik standartları mevcuttur. Seçilmiş olan ve ileride seçilecek yerlerin bu standartlarda belirtilen şekilde değerlendirilmeleri gerekir. TAEK gerek Akkuyu gerekse Sinop yerleri

Dr. Aybars Gürpınar Kimdir?

1944 yılında Ordu'da doğan Aybars Gürpınar, Princeton Üniversitesi'nde Mühendislik Mekanik lisans eğitimini tamamladıktan sonra California Devlet Üniversitesi ve Berkeley'den aynı dalda MS dereceleri aldı. Doktorasını 1971 yılında New Mexico Üniversitesi'nde tamamlayan Gürpınar, yurda dönerek ODTÜ Mühendislik Fakültesi'nde görev yapmaya başladı. 1975-1979 yılları arasında Mühendislik Bilimleri Bölümü Başkanlığını yürüten Gürpınar, daha sonra yine ODTÜ'de Deprem Araştırma Enstitüsü Direktörlüğü görevini üstlendi. 1979'dan itibaren yurtdışında çeşitli kurumlarda uzman ve danışman olarak çalışan Aybars Gürpınar, 2006 itibarıyla IAEA'da Nükleer Tesis Güvenliği Dairesi Direktörü olarak görev yapmaktadır. 1974'ten bu yana 45 ülkede 60'ı aşkın nükleer projede proje yöneticisi, uzman ve danışman olarak görev yapan Aybars Gürpınar'ın 3 kitabı ve uluslararası dergi ve kongrelerde yayımlanan 200'ün üstünde araştırması bulunuyor.

nin değerlendirmelerini IAEA standartlarına göre yapmıştır ve yapmaktadır. Ayrıca bu yerlerin değerlendirmelerinin gözden geçirilmesi (IAEA güvenlik standartlarına uygunluk bakımından) IAEA'nin göndermiş olduğu misyonlar tarafından gerçekleştirilmiştir ve ileride de gerçekleştirilecektir.

Nükleer teknolojiden enerji dışındaki alanlarda yararlanılabilir mi?

Tabii ki yararlanılabilir ve yararlanılmaktadır. Özellikle araştırma reaktörleri ve yan tesislerinde gerek endüstride gerekse tıpta kullanılan bir çok radyoizotop üretilmektedir. Bunlar tıpta kanser teşhis ve tedavisinden, barajlarda sızıntı olup olmadığını anlamaya ve eski eserlerin veya jeolojik yapıların yaşlarını tayin etmeye kadar birçok konuda kullanılmaktadır.

Bir ülkenin nükleer santrale sahip olması, aynı zamanda nükleer silah üretmesi anlamına gelir mi?

Kesinlikle gelmez. Nükleer silah üretimine yaklaşan teknoloji nükleer santral işletmekle değil nükleer yakıt üretimi (uranyumun zenginleştirilmesi) ile ilgilidir. Şu anda ABD ve İran arasındaki kriz bundan kaynaklanmaktadır.

HİDROELEKTRİK ENERJİ SANTRALLERİNİN PROJELENDİRİLMESİ VE İNŞAASINDA Kaliteli hizmetin ETKİN gücü ile hizmetinizdeyiz.

Şirketimizin 1993 yılından beri gerçekleştirdiği çok çeşitli yapıların dışında;

- ✓ Hidro Elektrik Santralleri (HES) inşaat işlerinde özellikle Enerji tünelleri inşaatı,
- ✓ HES kesin projeleri,
- ✓ HES uygulama projeleri,
- ✓ HES müşavirlik hizmetleri vermektedir.

Etkin Yapı San. A.Ş.'nin diğer hizmet alanları;

- ▶ Kaba İnşaat İşleri,
- ▶ İnce İnşaat İşleri,
- ▶ Giydirme Cephe (Cam, Granit) ve Alüminyum,
- ▶ Doğrama İşleri,
- ▶ Restorasyon İşleri,
- ▶ Dekorasyon İşleri,
- ▶ Güvenlik ve Yangın Alarm Sistemleri,
- ▶ Yangından korunma tesisatı (Sulu ve gazlı sistemler),
- ▶ Ses ve Görüntü Sistemleri,
- ▶ Taşıyıcı Sistemler,
- ▶ Isıtma tesisatı,
- ▶ Soğutma tesisatı,
- ▶ Havalandırma tesisatı,
- ▶ Elektrik tesisat işleri,
- ▶ Basınçlı hava tesisatı,
- ▶ Sıhhi tesisat,
- ▶ Su arıtma sistemleri,
- ▶ Otomatik kontrol sistemleri,
- ▶ Bina otomasyon sistemleri (BAS),

Merkez: Haberler Sk. No:4 34394 Esentepe / İstanbul - Türkiye Telefon : +90 212 274 98 63 Faks: +90 212 347 18 11
E-posta: etkinyapi@etkin.biz.tr

Ankara Ofis: Güfte Sk. No: 8/4 Kavaklıdere / Ankara - Türkiye Tel: +90 312 417 00 41 Faks: +90 312 417 00 51

Türkmenistan Şube: Büyük Saparmurat Türkmenbaşı Yolu No: 124 Aşkabat - Türkmenistan Tel: +99 312 45 08 20-24 Faks: +99 312 45 07 89
E-posta: ashgabad@etkin.biz.tr

www.etkin.biz.tr

Kurucu ve Onursal Başkanımızı Ölümünün Birinci Yıl Dönümünde Saygıyla Anıyoruz:

"Adını Yaşatacağız"

Zincirlikuyu'daki törenin ardından USİAD Genel Merkezi'nde gerçekleştirilen anma toplantısında ise katılımcılar, Kemal Özden'le ilgili anılarını tazelediler. USİAD Genel Başkanı Fevzi Durgun, Kemal Özden'le ilgili konuşmanın hüzünlü duyguları değil, geçmişte yaşananların mutluluğunu ve huzurunu verdiğini söylerken özetle: "Dostum Kemal'le genel başkan seçtiğim günlerin ardından yaptığımız bir değerlendirmede iş yaşamı içinde çok yoğun olmamız dolayısıyla siyasi konulara fazlaca zaman ayıramayacağımı söyledim. O zaman senin için bir tane de yedek genel başkan seçmek gerekir demişti. Ben de kendisine, biz de öyle yaptık zaten, sadece adını "onursal" koyduk demiştim. Böylece USİAD'ın siyasi çalışmalarına Onursal Genel Başkanımız Kemal Özden yoğunlaşacaktı.

Ama gidişle bu işi de bizim üzerimize bıraktı...

Kemal Özden'in ismi USİAD tarafından yaşatılacaktır. Kemal Özden ismini USİAD'a yakışır bir şekilde yaşatmak için onun anısına "Yerli Malları ve Tutum Haftası" içinde, her yıl ulusal ekonomiye katkı ödülleri adı altında ulusal sanayi ve yatırım ödülü verilmelidir. Biz USİAD'ın kuruluşundan beri yerli mallarının önemi- ne değindik, çeşitli kampanyalarla, panellerle, sempozyumlarla yerli malı kullanımının önemini vurguladık. Yerli mallarının kullanımını teşvik etmek ve yerli mallar haftasını güncelleştirmek yaygınlaştırmak için çalışmalar yaptık. Önceleri bu çabalarımıza karşı alaycı tepkiler veren, bizi dinozorlukla itham eden bazı çevreler bugün yerli malının önemini kavramaya başladı. Birtakım çevreler ise yerli malının önemi-

Geçtiğimiz yıl Nisan ayında, 48 yaşında aramızdan ayrılan Kurucu ve Onursal Başkanımız Kemal Özden, 19 Nisan'da Zincirlikuyu Mezarlığı'ndaki kabri başında, ölümünün birinci yıl dönümü dolayısıyla anıldı. USİAD üyelerinin ve Özden'in dostlarının hazır bulunduğu törende dava arkadaşları Kemal Özden'siz geçen bir yılı değerlendirdiler.

ni nedense hala unutturmak istiyor. Bu anlamda özellikle Kemal Özden'in büyük gayretiyle yeniden ülkede önemi kavranan yerli malı kullanımının önemini anlaşılması dolayısıyla bu ödülün Kemal Özden'in adına verilmesi USİAD açısından çok anlamlı bir görevdir.

USİAD kurulduğu günden bu yana kurucu üyelerimizin, çalışma arkadaşlarımızın tartışmalarıyla ortaya koydukları ve çeşitli platformlarda ifade ettikleri görüşlerin doğruluğundan emindik. Aradan geçen zamanda bu görüşlerin ne kadar doğru olduğunu yaşayarak görüyoruz. Bizim dışımızda da çok çeşitli kurumlar, kuruluşlar ve kişiler de bu gerçekleri kabul etmeye başladılar ve bunu da açıkça belli etmeye başladılar. Yaşayarak görülen ve kabul edilen bu görüşler ve düşüncelerimiz 14 Nisan'a damgasını vuran görüşlerdir. Bu düşüncelerimiz bir anlamda o buluşmayla hayat bulmuştur. 14 Nisan, bizim kendimize olan inancımızı ve güvenimizi arttıran, çok önemli bir toplumsal olaydır" şeklinde konuştu.

Ümit Ülgen ise şöyle konuştu: "USİAD 80 sonrası, yeni dünya düzeni ve yeni emperyalizmin yoğun baskısının yaşandığı, her alanda kuşatılmış bir ortamda doğdu. Bu örgüt, bir anlamda iş dünyasının Kuvayimilliyeye örgütü oldu. İlk kurucu başkanımız olarak iş dünyasında Kuvayimilliyenin öncülüğünü Kemal Özden yapmıştır. Arkadaşımız Kemal, hırslı, mücadeleci ve özverili bir insandı. Anadolu'dan Kıbrıs'a, Kıbrıs'tan Avrupa'ya, konferanstan mitinge her yerdedi Kemal Özden. Bu arada ne yazık ki sağlığına hiç dikkat etmedi. Bir anlamda, kendini feda etti de diyebiliriz. 14 Nisan ulusal uyanışına giden yolda taşlardan birini de Kemal döşemiştir. Bu toplumsal uyanışı görebilmesini çok isterdim. Işıklar içinde uyu Kemal Özden..."

USİAD Ankara Şube Başkanı Cermal Çoban, yaptığı konuşmasında "Başkanla tanıştıktan sonra ondan aldığımız enerji ve ondan aldığımız bitmeyen, tükenmeyen umutlarla hiç moralimizi bozmadan, hiç yorulmadan, Türkiye'nin, dünyanın her yerini kendi ilgi alanımız görek ör-

gütlenmeye çalışıyoruz. Ankara'da da USİAD'ın ideallerini, felsefesini, ilkelerini hap ayakta tutmaya çalışıyoruz. Ankara, İstanbul'a kıyasla daha dar ekonomik koşulları olan bir kent. Ancak Ankara, Türkiye'nin de merkezi olduğu için herkesin mutlaka yolunun, işinin düştüğü bir kent. Bu nedenle derneğimizin Ankara'daki şubesi olarak özellikle USİAD'ın tüm Türkiye'deki üyelerine hizmet verebilecek bir şube sorumluluğunda görüyoruz. Hem derneğimize yapacağımız katkıların hem de birbiriyle olan dayanışmamızın artması için ekonomik yönümüzün daha da gelişmesine ihtiyaç var. Ankara'da bizim düzenlediğimiz etkinliklere ilgi ve katılım oldukça yüksek. Örneğin son olarak gerçekleştirdiğimiz, USİAD Danışmanımız Sayın Prof. Dr. Erol Manisalı'yı konuk ettiğimiz konferansa çok yoğun katılım oldu. Bu ve benzeri etkinlikleri önümüzdeki dönemde de sürdüreceğiz. Biz bu ışığı, çalışma azmini Onursal Başkanımız Kemal Özden'den aldık." dedi.

Nedim Gülkaç, Kemal Özden'in çok iyi bir dost olduğunu, kendisinin siyasetin içinden gelen biri olmasına karşın siyaseti doğru anlayabilmek için onu "tersten" okumayı Kemal Özden'den öğrendiğini belirtti. USİAD Yönetim Kurulu Üyesi Osman Günay ise 12 Eylül döneminin ardından kendisini yeniden aydınlatan ismin gerçek bir aydın olan Kemal Özden olduğunu belirtti. Başer Karadağ da yaptığı konuşmasında Özden'in bir numaralı şiarının tam bağımsızlık olduğunu, onun inançlı, mücadeleci yapısıyla birleştirdiği bu şiarın USİAD çatısı altında kararlılıkla sürmesi gerektiğinden söz etti. ADD Şişli Şubesi Başkan Yardımcısı Zekiye Arslan ise Kemal Özden'in her zaman hızlı hareket eden, sabırsız ve heyecanlı yapısını siyasette de devam ettirdiğini, siyasette de yaşamında olduğu kadar hızlı ve heyecanlı olduğunu vurguladı.

Toplantıda ayrıca, 14 Nisan mitinginin önemi ve anlamı tartışılırken ulusalcılar için yeni bir sayfanın açıldığı miting sonrası süreçte USİAD'ın duruşu ve neler yapması gerektiği görüşüldü. Değerlendirmelerden çıkan ortak sonuç ise, USİ-

*B*iz, USİAD olarak, ülkemizin aydınlık geleceğinin sağlanması, halkın gönenc düzeyinin yükseltilerek demokrasi içinde kalkınmanın içinde kalkınmanın sağlandığı sosyal devlet olgusunun hayata geçmesi için yılmadan çalışacağız. Cumhuriyetimizin temel değerlerinden verilen ödünlerin; ülkeye ve halkımıza nelere mal olduğunu göstermeye ve uyarmaya devam edeceğiz.

Yolumuz Mustafa Kemal'in devrim ve ilkelerinin aydınlattığı ışıklı yoldur.

Ülkümüz; Mustafa Kemal'in amaçladığı ulusal ekonomidir. Güçlü bir ulusal ekonomi ve onun yarattığı gönencle bütünleşmiş, mutlu insanların yürekten sahip çıktığı ulusal bütünlüktür.

İşte o zaman cumhuriyetimiz, ulusal devletimiz, dünya uluslar topluluğunun başı dik ve daha onurlu bir üyesi olacaktır. Geçmişimizin, Mustafa Kemal'in emanetinin hakkını ancak böylelikle verebiliriz.

Vereceğiz de...

Kemal ÖZDEN

AD'ın yurttaş odaklı bir dernek olarak, olanakları doğrultusunda, elde ettiği mevzilerde mücadelesini ve dayanışmasını daha da arttırması ve önüne somut hedefler koyarak çalışma yapması oldu.

Ankara ve İzmir şube temsilcilerinin de katıldığı dernek merkezindeki toplantı, anma yemeğinin ardından sona erdi.

Eski Başbakan Yardımcısı ve Dışişleri Bakanı, Danışmanımız Prof. Dr. Şükrü Sina Gürel:

"Cumhuriyetimizi Hiçbir Şeye Feda Edemeyiz"

Eski Başbakan Yardımcısı ve Dışişleri Bakanı, Danışmanımız Prof. Dr. Şükrü Sina Gürel, Türkiye'nin Cumhuriyetçi ve tam bağımsızlıkçı politikalara ihtiyaç duyduğunu belirterek, "Ancak bu politikaları izleyerek emperyalizmin saldırılarına karşı koyabilir ve ülkemizi güçlü kılarız" dedi. Gürel, Türkiye'nin IMF'nin tek müşterisi olmaktan, ABD ve AB'nin dayatmalarından kurtulması gerektiğini söyledi.

Ulusal Sivil Toplum Kuruluşları Birliği ve Kadın Araştırmaları Derneği'nce İTÜ Maçka yerleşkesi Mustafa Kemal Amfisi'nde düzenlenen "Cumhuriyetimizin Temel Değerleri ve Ulusal Bağımsızlığımız" konulu panelde konuşan Gürel, "2007 yılı, Cumhuriyet tarihinde bağımsızlığın ve bütünlüğün tehlikeye girdiği, ama Türk Ulusunun iradesinin verdiği mücadeleyle, tehditlerin önünün kesildiği yıl olarak tarihe geçecek. Cumhuriyet hiç bu kadar tehdit altına girmemişti" diye konuştu.

Tekelci çok uluslu sermayenin, dünyanın her yerinde emeği köle emeği olarak kullanmak istediğine dikkat çeken Gürel, tüm yerli girişimcilerin taşeronlaştırıldığını, artık nerede, neyin, ne kadar ve kaçta üretilceğinin kararının Brüksel'de, New York'ta verildiğini ifade etti. Gürel, "Bu tekelci çok uluslu sermaye kendi politikalarını, ülke yönetimlerini ele geçirerek yürütüyor. Böyle bir kuşatmanın ilk hedefi de ulus devlettir,

özellikle de Türkiye Cumhuriyeti'dir" diyerek, Türkiye Cumhuriyeti'nin, tarihin ilk antiemperyalist mücadelesini vermiş ve bu mücadeleyi büyük bir devrimle pekiştirmiş olduğunu anımsattı.

Böyle bir ülkenin, emperyalizmin topunun ağzında olduğunu, emperyalizmin tekrar savaşmayı deneyeceğini anlatan Gürel, "Emperyalizm ulus devlet duvarlarını kaldırmak istiyor. Yurttaşlardan, cemaatlara bağlı gruplar yaratarak o grupları kontrol etmeyi hedefliyor. Bizim talihsizliğimiz, bu dışarıdan dayatmaları içerdiren de devam ettirmek isteyenlerin kuşatması altında oluşumuzdur. İçerideki işbirlikçilerle dışarıdaki emperyalistler ortak amaçlarda birleşmiş durumdadır. Bizimse bu iç ve dış kuşatmayı kırmamız, bunun için örgütlenmemiz gerekiyor" dedi.

Bu amaçla, siyasal yelpazenin neresinde olursak olalım, Cumhuriyeti devam ettirmek için, hepimizin kendi kulvarlarımızda, ama mutlaka yan yana mücadele etmemiz, birleşmemiz gerektiğinin altını çizen Gürel, şöyle devam etti:

"Bugün düşünce farklılıklarının ve kişisel hesapların zamanı değil. Bu kuşatmayı ancak aynı siyasal amaçta birleşerek kırabiliriz. Dış borçtan, IMF'nin tek müşterisi olmaktan, ABD ve AB'nin dayatmalarından kurtulmamız, Gümrük Birliği'ni gözden geçirmemiz, siyasi ve ekonomik olarak bölgesel ilişkilere ağırlık vermemiz gerekiyor. Cumhuriyetimizi hiçbir şeye feda edemeyiz"

Yönetim Kurulumuz Üye Ziyaretlerine Devam Ediyor

Derneğimiz Genel Merkez Yönetim Kurulu'nun üyelerimizin iş yerlerine gerçekleştirdiği ziyaretler tüm hızıyla devam ediyor. İlk ziyaretlerin oldukça verimli sonuçlar vermesi üzerine kapsamı genişletilen çalışma tüm üyelerimize ulaşacak şekilde sürdürülüyor. Ziyaretler sırasında üyelerimizin derneğimizle ilgili görüş ve önerileri alınıyor, yönetime doğrudan ulaşmalarına imkan sağlanıyor.

Mart ayı içerisinde ziyaret edilen üyemiz Mehmet Emin Kızılok, USİAD'ın temel olarak iş adamları kimliğini öne çıkarması gerektiği yönünde tavsiyelerde bulundu. Derneğimizin asli görevinin üyelerimizi bir araya getirerek iş birliği imkanları sağlamak olması gerektiğinin altını çizen Kızılok, ekonomik anlamda güçlenildikten

Mehmet Karaduman, Filiz Esen, Osman Günay, İbrahim Toruk, İbrahim Bayo

sonra bireysel siyasi yönlendirmelerde bulunulabileceğini ifade etti.

Bir diğer üyemiz Ersin Söylemez ise KOBİ'lerin her geçen gün daha büyük darbeler yediğini, 100 KOBİ içerisinden sıyrılan bir tanesinin diğerlerine zarar vererek yükseldiğini, USİAD'ın bu gibi sorunlar için çıkış yolları bulunmasında belirleyici rol oynaması gerektiğini belirtti.

Üyemiz Ümit Ülgen ise USİAD'ın

siyaset ve ticaret olarak iki ayakta oluştuğunu ve bu iki ayağın birlikte geliştirilmesi gerektiğini söyledi. Önceki dönemlerde siyasi ayağın ön planda tutulduğunu ifade eden Ülgen, mevcut yönetimin ticari ayağı geliştirme yönünde adımlar atması gerektiğini belirtti. Ülgen, ayrıca "üyelerimizin kurumsallaşarak yeni yatırımlar yapabilmelerinin sağlanması, dış ticaret olanaklarının geliştirilmesi ve USİAD'ın daha geniş çevrelere hitap edebilmesi için "yerli üretim, yerli malı" kıstaslarının üzerinde durulması" gibi noktaların altını çizdi.

Yönetim Kurulu üyelerimiz Filiz Esen ve Osman Günay tarafından gerçekleştirilen Tekirdağ seyahatinde de, üyelerimiz Müjdat Ayan, İbrahim Bayol, İbrahim Toruk ve Mehmet Karaduman'ın iş yerleri ziyaret edildi.

Vali Canpolat, Denizli Şubemizi Ziyaret Etti

Denizli Valisi Hasan Canpolat Denizli Şubemizi ziyaret etti. 3 Nisan 2007 tarihinde gerçekleşen toplantıda Denizli Şube Başkanımız Kazım Arslan, Denizli Şube Yönetim Kurulu Üyelerimiz Adnan Binay, Ali Kolbaşı, Hasan Erişkin, İbrahim Aba ve Nafize Sezer hazır bulundular.

Bir saati aşkın süren görüşmede Denizli özelinden yola çıkılarak ülke sorunlarının değerlendirildiği belirtildi. Yetişmiş insan gücü ve düşünen beyinler açısından Denizli kentinin çok şanslı bir konumda bulunduğunu söyleyen Vali Canpolat, bu

potansiyelin en iyi biçimde değerlendirilerek ülke yararına dönüştürülmesi gerektiğinin altını çizdi.

Canpolat, küreselleşme sürecinde ulusal ekonomilerin yerinin doğru saptanması konusunda birlikte USİAD'ın bu noktada üstleneceği kilit role vurgu yaptı. Denizli şube başkanımız Kazım Arslan ise yerli sanayinin ve Denizli kentinin dünya piyasalarında rekabet edebilecek potansiyelinin var olduğunu, ancak bu rekabete girebilmek için devletin özellikle maliyetlerin düşürülmesi konusunda üreticilere destek olması gerektiğini söyledi.

Ziyaret sırasında yerli sanayinin güçlendirilebilmesi için teknolojik gelişmelerin yakından takip edilmesi, araştırma- geliştirmeye verilen önemin artırılması, kalite ve pazarlamanın önemi gibi konularda fikir birliğine varıldı. USİAD'ın Türkiye'nin toplumsal ve ekonomik sorunlarına yönelik görüşlerinin de aktarıldığı ziyaret, görüş alışverişinin devam ettirilmesi dilekleriyle sona erdi.

Ziyaret sonrasında USİAD Denizli Şube yetkililerinin dergimize yaptığı açıklamada bu tarz toplantıların önümüzdeki dönemde de sürdürüleceği belirtildi.

USİAD Cumhuriyet İçin Tandoğan ve Çağlayan'daydı

Türk siyasal tarihinin en görkemli ve kalabalık mitinglerinden biri olan ve politik sürece etki eden 14 Nisan Cumhuriyet Mitingine katılan örgütler arasında USİAD da vardı. Bir milyonu aşkın yurttaşımızın katıldığı büyük buluşmada, Türk ulusunun laik Cumhuriyet konusundaki duyarlılığı, tam bağımsızlık ve ulusal egemenlik konularındaki ödünsüzlüğü bir kez daha haykırıldı. Tandoğan Meydanı'nı dolduran ve Anıtkabir'e yürüyen Cumhuriyetçiler arasında genel başkanımız Fevzi Durgun, genel sekreterimiz Birol Başaran, genel sekreter yardımcımız Filiz Esen ve çok sayıda USİAD'cı da bulunuyordu.

Danışma kurulu üyemiz, Ankara Üniversitesi SBF Öğretim Üyesi Prof. Dr. Alpaslan Işıklı da, kürsüde konuşma yapan isimlerden biriydi. Atılan sloganlar, Türk Ulusunun duruşunu, tavrını ve düşüncelerini açıkça ortaya koyuyordu. Türk halkı 3 temel noktada oldukça duyarlı ve tepkili olduğunu tüm dünyaya gösterdi. Batı emperyalizmine ve onun desteklediği bölü-

cü tehdide karşı olduğunu, tam bağımsız, laik bir Türkiye istediğini ve medyanın tarafı yayınlarına karşı öfkeli olduğunu dile getirdi.

Mitingden kısa süre sonra, gerek Ankara'da gerekse genel merkezimizde bir durum değerlendirmesi yapan USİAD üyeleri, toplumun duyarlılıklarına, ülkenin bölünmezliğine, tam bağımsızlığa ve rejimin laik-demokratik yapısına olan bağlılığın ve duyarlılığın, 14 Nisan'da Ankara'da ete kemiğe büründüğünü söylediler. Üyelerimiz, ortaya çıkan tablonun,

USİAD'ın haklılığını, tutarlılığını ve öngörülerindeki isabeti bir kez daha ortaya koyduğunu vurguladılar.

Çağlayan Mitingine de Katıldık

14 Nisan'daki tarihi buluşmada üzerine düşeni yapan USİAD üyeleri, 29 Nisan tarihinde İstanbul Çağlayan'da yapılan Cumhuriyet Mitingine de aileleriyle birlikte katılarak, laik, demokratik, tam bağımsız Türkiye mücadelesinde taraf olduklarını bir kez daha kanıtladılar.

Kocaeli Demokrat 1 Yaşında

Ortak çabaya olan inancın birlikteliğiyle hızla büyüyen Kocaeli Demokrat Gazetesi

1 yaşında. Genel yayın yönetmenliğini Yönetim Kurulu Üyemiz Ufuk Saka'nın yaptığı Kocaeli Demokrat

mevcut ve gelişmiş kent haberciliğine yeni bir bakışı, toplumcu ve estetik bir anlayışla geliştirme kararlılığında, yayın hayatının ilk yılını doldurdu.

Kentin ve kentlilerin yaşamlarının çağdaş hukuk ve aydınlanma değerleriyle barışık bir biçimde, daha güvenli, daha zengin bir geleceğe doğru değişimine katkı koymayı hedefleyen Kocaeli Demokrat Gazetesi'ne emek verenleri kutluyor, kendilerine başarılarla dolu uzun bir yayın hayatı diliyoruz.

Danışmanımız Prof. Dr. Erol Manisalı:

"AB'ye Girmeyeceğimizi Herkes Biliyor"

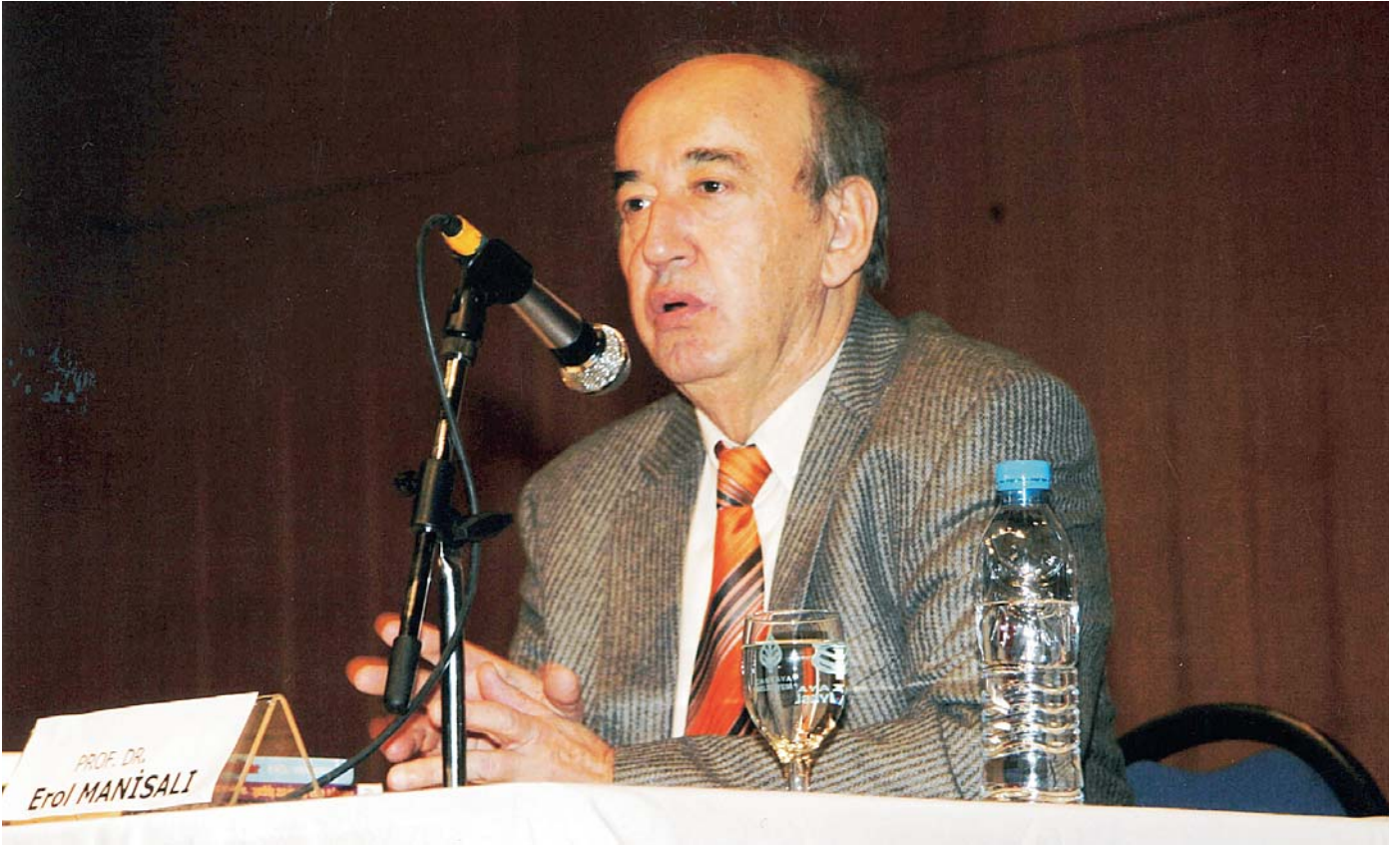
7 Nisan 2007 Cumartesi günü Çankaya Belediyesi Çağdaş Sanatlar Merkezi'nde Türkiye AB ilişkilerinin gidişatını ve bu gidişatın Türkiye'yi nereye doğru sürüklediğini değerlendirdi. Konuyu iktisadi, siyasi, askeri ve kültürel boyutlarıyla ele alan Manisalı'nın görüşlerini özet olarak sayfalarımıza aktarıyoruz.

Türkiye AB ilişkileri, Türkiye AB ilişkileri değildir. Bu ilişkiler Türkiye içindeki güç kavgasının Avrupa üzerinden hesaplaşması ve AB kullanılarak içerideki kimi güç odaklarının kendi yollarında ilerleme çabalarıdır. AB şu anda bir araçtır. Türkiye'de şu anda şeriatçı bir yapılanma isteyenler için, bölücüler için bir araçtır. Şu anda soğuk savaş sonrasında Batı kapitalizmiyle kader birliği yapan kimi sermaye çevrelerinin Türkiye'yi Batı kapitalizmi adına yönetme amaçlarında AB'nin adım adım yine bir araç olarak kullanılması hadisesidir. Şu anda Türkiye Cumhuriyeti AB ile görüşmüyor. İçimizdeki işbirlikçi İslamcılar, bölücüler ve kimi büyük sermaye çevreleri kendi hesaplarını Türkiye AB ilişkileri üzerinden Türkiye içindeki yollarını açacak bir biçimde yürütüyorlar. Bu güç kavgasında saydığım üç temel güç odağına, Brüksel'den ve Washington'dan tam destek verilmektedir. Çünkü ana hedeflerde birleşmişlerdir. Bu ana hedefler cumhuriyetin, Kemalist

düşüncenin ve Lozan'ın kazanımlarının ortadan kaldırılmasıdır. Bu hedeflerde bölücüler de İslamcılar da işbirlikçi sermaye çevreleri de bir sacayak gibi Batı şemsiyesi altında birleşmişlerdir.

Bunun somut örneklerini son 4-5 yıl içinde Kıbrıs'ta gördük. Ankara, Brüksel, Washington, patronlar kulübü ve bölücüler Kıbrıs'ta işbirliği yaptılar. Kıbrıs'a bugünkü yönetimi birlikte getirdiler. Türkiye'nin adadan tasfiye sürecini birlikte ortaya çıkardılar. Irak'ın kuzeyinde Kürdistan projesinin bir ayağını birlikte hazırlıyorlar. Başka projeler de kademe kademe gündeme sunuluyor ve çok ilginç bir biçimde, Türkiye AB ilişkileri, içerideki güç odakları tarafından bir kaldıraç gibi kullanılıyor. Bu güç odaklarına içimizdeki oligarşi adını verebiliriz. Çok iyi bildiğiniz gibi oligarşi, azınlığın çoğunluğu bazen askeri, bazen iktisadi, bazen dini, bazen de hepsini birlikte kullanarak yönetmesidir. Hitler döneminde bu silah gücüyle olmuştur. Bugün din ve sermaye üzerinden iktisadi güç, iktisadi dayatma ve dini dayatmalarla aynı faşizm yürütülmektedir. Bu antidemokratik yapılanma demokratik Batı tarafından kullanılmaktadır. Batı kendi içinde demokratik, dışarıda ise sömürgecidir. Bugün Irak'ta silahla yapılanlar Türkiye'de silahsız yapılmaktadır. Burada oligarşinin egemenliğinin sağlanması için em-

USİAD Ankara Şubesi'nin düzenlediği "Avrupa Birliği'nin Getirdikleri ve Götürdükleri" konulu konferansın konuğu olan Danışmanımız Prof. Dr. Erol Manisalı "Avrupa Birliği süreci oligarşinin emperyalizmle iş birliği sürecidir. Türkiye'nin AB'ye üye yapılmayacağını herkes bilmesine karşın, kimse bildiğini söyleyemiyor" şeklinde konuştu.

peryalizmin ve işbirlikçilerinin kullanıldığı sessiz ve sivil darbe süreci yaşanıyor. Tüm bunlar AB üzerinden yürütülmektedir.

Son 3-4 yıl içinde çıkartılan kanunlara baktığımız zaman Türkiye'nin federalleşmesi kanunları "Avrupa istiyor" diye çıkarılmıştır. Tohumculuk Kanunu, Petrol Kanunu, buna benzer iç piyasada yabancı tekellerin egemenliğini sağlayan kanunlar "AB istiyor" diye çıkarılmıştır. Etnik ve dini ayrımcılığı özendiren, destekleyen kanunlar "AB istiyor" diye çıkarılmıştır. Bunların hepsi, işbirlikçi İslamcılarının, bölücülerin ve kimi büyük sermaye çevrelerinin içerideki hedeflerine yardım etmektedir. Tüm bunlar AB bahane edilerek gerçekleştirilen yeniden yapılandırmanın parçalarıdır. O halde bugün Türkiye AB ilişkileri

Türkiye AB ilişkileri değildir. Karşılıklı bir alışveriş söz konusudur. AB ve ABD emperyalistleriyle içimizdeki oligarşi arasında imzalanmamış bir ortaklık söz konusudur.

Soğuk savaş sonrasında ABD ve Avrupa, Lozan'ın kazanımlarını ortadan kaldırmak istiyor. Lozan temelinde kurulan cumhuriyeti

yıkarak istiyor. Cumhuriyetin değerlerini ortadan kaldırmak istiyor. Ortadoğu'da önemli hesapları var ve Türkiye bu hesapların ortasında. Türkiye'deki amaçlarını o politikanın bir parçası olarak yürütmek istiyorlar.

Türkiye ve AB ilişkileri dendiği zaman aslında içimizdeki işbirlikçi kökten dincilerin, bölücülerin ve kimi sermaye gruplarının ortaya koyduğu üç unsurdan oluşan oligarşiyi konuşmuş oluyoruz. Bu üç unsurdan ikisi gönüllü, biri de gönülsüz bir işbirliği içine girmiştir. Gönülsüz işbirliği yapan kimi sermaye çevreleri "Biz soğuk savaş döneminde Batı'nın tekelleriyle kader birliği yaptık, Türkiye'ye onların gözü ve gözlüğüyle bakmak zorundayız. Dolayısıyla onlar ne diyorsa yapmak zorundayız. Kıbrıs'ta, Ege'de, Büyük Ortadoğu Projesi'nde, Ermenistan tasarılarında, Fener Patrikhanesi'nde, Dicle ve Fırat'ın sularında, tohumculukta, petrolde vs. onların kanunlarını meclisten teker teker çıkarmak zorundayız" diye düşünüyorlar. İstemeseler de, ancak Batı adına hareket edersek Türkiye'yi yönetebiliriz" diye düşündükleri için Brüksel'in ve Washington'un

planlarına evet deyip, en başta medyaları üzerinden onlar adına çalışmaktadırlar.

Bir diğer unsur olarak, Batı'yla gönüllü işbirliği yapan kökten dinciler şöyle düşünüyorlar: "AB ve ABD'yi kullanarak, şimdilik ılımlı İslam'la başlayacağız, sonra esaslı İslam'a geçeceğiz. Önümüzdeki engel Türk Silahlı Kuvvetleri. TSK'yi AB ve Washington kanalıyla siyasetin dışına iteceğiz. Onları hükümetlere bağlı, basit, teknik bir ordu haline getireceğiz. Sonra biz sisteme içeride egemen olunca piyasada, eğitimde, sağlıkta devletin yerine tarikatları ve dini yapılanmayı egemen hale getirince, o zaman esas amaçladığımız şeriat projesini kuracağız diye düşünüyorlar. Peki, ABD ve Avrupa onların bu düşüncelerini bilmiyorlar mı? Çok iyi biliyorlar ama onlar da şöyle düşünüyorlar: Ben Türkiye içindeki hesaplarımı diğerleriyle yapamıyorum. Bundan önceki koalasyon hükümetleriyle, içlerinde adamlarım olmasına rağmen yapamadım. Ama bu gruplarla daha iyi yürütebiliyorum." İçimizdeki işbirlikçi İslamcılarla yakın ilişkiler içine girerek, karşılıklı örtülü bir anlaşma sağlıyorlar.

En tutarlı iş birliğine girenler bölücülerdir. Çünkü Batı da halihazırda Türkiye'nin bölünmesinden yana. ABD Dışişleri Bakanı Rice Türkiye'nin sınırlarını değiştirmekten söz ediyor. ABD ve AB ile bölücüler arasındaki iş birliği diğer unsurlardan daha güçlü. Orada mutlak bir bütünleşme var.

İçimizdeki bu üç unsurla Batı emperyalizmi arasındaki güç birliğinde AB ilişkileri anahtar rol oynuyor. Sanki Türkiye AB'ye üye yapılacakmış gibi büyük bir oyun oynanıyor. Cumhuriyet'ten geriye U dönüşü yapılmasında geçtiğimiz iktidarların belgeli suçları ortadadır.

Ben 6 Mart 1995'te imzalanan Gümrük birliği Anlaşması'ndan on gün önce, Tansu Çiller ve Murat Karayalçın ikilisine "Bu sömürge belgesini imzalayamazsınız" dedim. Gümrük Birliği Belgesi bir sömürge belgesidir. Türkiye'nin askersiz işgaline yol açacak, Türkiye'nin dünyayla olan iktisadi ilişkilerini ipotek altına alacaktır. Tüm bunlar belgede yazılı. Tüm bunları kendilerine söyledim. Ama bu anlaşma, yanlışlıkla değil, bile rek imzalandı.

İlk olarak şunu düşünmek gerekir, 73 milyondan biri olarak ben oligarşinin içinde miyim dışında mıyım? İkincisi, kendimi oligarşinin dışında görüyorsa oligarşiye karşı tutumumu açıkça ortaya koyabiliyor muyum? Herkesin bunun hesabını yapması gerekir. Türkiye'nin AB meselesi bir yönüyle nesnel, bir yönüyle de öznel, ahlaki bir meseledir.

AB ile Türkiye ilişkilerine baktığımızda sosyal devletin tasfiye edildiğini görüyoruz. Bu, her şeyin piyasaya bırakılması demektir. Türkiye Cumhuriyeti piyasasının Batı tekellerinin egemenliğine bırakılması söz konusudur. Bu egemenliğin içimizdeki oligarşiye kalması demektir. Yani iş birlikçi İslamcıların piyasa üzerinden ilerleme sağlaması anlamına gelir. Devletin bıraktığı alanlara ya yabancı tekel şirketleri ya da tarikatlar giriyor. Türkiye'de devletin ekonomideki ağırlığı yüzde 20'nin altına

düştü. Bu oran Batı Avrupa'da yüzde 40 dolayındadır. Onlarda bu oran inmiyor ancak bizde giderek iniyor. İç oligarşi iktidara Washington ve Brüksel'in desteğini alarak gelebiliyor. Böyle olduğu için devletin boşalttığı alanları yabancı tekeller ile İslami şirketler paylaşmak durumundalar. İşte tüm bunlar AB üzerinden oluyor.

AB, bütün aday ülkelere önce üyelik kararını bildirmiştir. Görüşmeler ondan sonra başlatılıyor. Türkiye'ye ise üyelik söz konusu değil sadece görüşüyorum deniyor. Üstelik bu görüşmeleri istesem keserim deniyor. Sen benim tüm istediklerimi yapsan bile seni hazmedip hazmedemeyeceğime karar vermek gerek deniyor. Uluslararası ilişkilerde böyle bir şey ancak alay konusu olabilir.

Türkiye AB ilişkilerindeki durumu ve görüşme sürecini belirleyen üç belge var. Biri, 6 Mart 1995 belgesi, ikincisi, 17 Aralık 2004 belgesi ve diğeri 5 Ekim 2005 belgesi. Bu belgeler içinde Türkiye'nin üyeliği yok. Avrupa organlarının Türkiye'yi alma kararları yok. Üstelik görüşmelerin arada kesilebileceğine, Türkiye'nin iş gücü dolaşımından yararlanamayacağına vs dair bir sürü maddelerle, Abdullah Gül'ün 1996'da söylediği gibi, özel statülerle arka bahçede köpek kulübesine konan bir pozisyonda olacağız.

Görüşmeler adı altında, Türkiye'deki oligarşinin yerleşerek, cumhuriyetin ve Lozan'ın tasfiyesi, İslamcıların yabancı tekellerle birlikte eğitimden sağlığa, bankacılıktan madenlere, tarımdan limanlara dek her alana egemen olduğu ve Türkiye'nin Osmanlı'daki çöküşe yeniden sürüklendiği bir yapılanma istiyorlar. İş birlikçi İslamcılar televizyonlarında, gazetelerinde açıkça Osmanlı'yı överek yazıp söylüyorlar.

Dün siyaset sahnesinde içimizdeki oligarşiyi Tansu Çiller, Murat Karayalçın ve onların çevresindekiler temsil ediyordu. Turgut Özal, Kemal Derviş ve Ali Babacan'ı da değerlendirdiğimizde aralarında hiçbir fark olmadığını söyleyabili-

riz. Hepsinin temel ortak noktaları, Batı kapitalizminin ve emperyalizminin Türkiye'deki siyasi ve iktisadi egemenliğini savunmalarıdır. Bu insanların birinin eşinin başının bağlı olması, ötekinin eşinin

Cemal Çoban: Etkinliklerimiz Sürecek

Büyük ilgi gören konferansın açılış konuşmasını yapan USİAD Ankara Şube Başkanı Cemal Çoban, şube olarak etkinliklerini önümüzdeki dönemde artarak devam ettireceklerini söyledi. Toplantı sonrası yaptığı değerlendirmede "USİAD olarak ulusal değerlerimizin ve cumhuriyet kazanımlarımızın korunması ile ilgili her türlü çabayı sarf etmeye, her türlü özveride bulunmaya devam edeceklerini" belirten Cemal Çoban, bu konuda aynı duyguları paylaşan demokratik kitle örgütleri ile çalışmalarını ve fikirlerini paylaşacaklarını, eşgüdüm içerisinde daha etkin bir döneme gireceklerini ifade etti. Sözlerine "Atatürk'ün kurduğu Cumhuriyetimizin demokratik, laik ve sosyal bir hukuk devleti olarak, çağdaş ilkelerle yaşatılması ve yüceltilmesi konusunda üstümüze düşen görevleri yapacağız" şeklinde devam eden Çoban, Manisalı konferansında olduğu gibi, çalışmalarına büyük ilgi gösterilmesinin kendileri için ayrı bir motivasyon kaynağı olduğunu belirtti.

"Kaliteli hizmetin ETKİN gücü"

- İş Merkezleri,
- Alışveriş Merkezleri,
- Oteller,
- Hastaneler,
- Mağazalar,
- Endüstriyel Tesisler,
- Banka Şubeleri'nin mekanik, elektrik ve otomasyon sistemlerinin;

• Sistem İşletmeciliği ve

• Periyodik Bakımı

konularındaki hizmetlerimizi yüksek standart ve kaliteli hizmet anlayışında, deneyimli personelimiz ile sunuyoruz.

Merkez Haberler Sk.No:4 34394 Esentepe / İSTANBUL
Tel: (0212) 212 36 36 Faks: (0212) 212 36 37

İzmir Şube Yıldırım Beyazıt Cd.No:8 / A Çamdibi / Bornova İZMİR
Tel: (0232) 462 20 62 Faks: (0232) 462 20 03

Ankara Şube Tefrik Fikret Cd.Sokullu Mehmetpaşa Mh. Nimet Sk. No:12/B Dikmen / ANKARA
Tel: (0312) 482 23 84 Faks: (0312) 482 23 85

"ETKİN ŞİRKETLER TOPLULUĞU"

www.etkin.biz.tr

Amerikalı olması, birinin sosyal demokratım demesi, diğerinin cuma namazına gitmesi hiçbir fark yaratmıyor. Hepsi de sonuçta emperyalizmin adamı, ben buna bakarım. Eşlerin başına takılırsak esas meseleyi kaçırırız. Esas olan emperyalizmle iş birliğidir. Liberali de sosyal demokrati da İslamcısı da iş birliği yapıyorsa aynıdır. Kafamızdaki kırmızı çizgileri yeniden belirlememiz gerekiyor. Esas ayırıcı unsurun emperyalizm temelinde belirlenmesi gerekiyor.

Kuru sosyal demokrati, gardırop Atatürkçülüğü, cumhuriyete ve Atatürk'e en büyük ihanettir. Atatürk emperyalist miydi? Atatürk'ün temel kimliği antiemperyalist ve ulusalci olmasıydı. Esas olan budur. Bunların önceliğini unutursak atla arabanın yerini değiştirmiş oluruz.

Bugün Türkiye ABD'nin ve AB'nin tehdidi altındadır. Şu anda ABD ve AB bizim stratejik ortağımız değil stratejik düşmanlarımız haline gelmişlerdir. Kürdistan projeleri ortak projeleridir. Ermenistan projeleri, Fener Patrikhanesi'nin Vatikanlaştırılması, Dicle ve Fırat'ın yönetiminin Türkiye'nin elinden alınarak kendilerine verilmesi, Türkiye'nin federalleştirilmesi ve giderek bölünmesi vs hepsi de AB ve ABD'nin ortak projeleridir.

Türkiye'nin AB'ye alınmayacağını hükümet biliyor; mecliste okuması yazması olanlar biliyor; dışişleri bürokrasisi biliyor; iş çevreleri biliyor; odalar biliyor ama bilmezden geliyorlar. Neden bazıları bildiğini söylerken diğerleri söylemiyor? Oligarşiyle işbirliği yapanlarla oligarşiye karşı olanlar arasındaki fark turnusol kağıdı gibi kimin nerede olduğunu belirliyor. USİAD en başından beri Türkiye AB ilişkilerinde oligarşiye karşı, ulusalci cephede, yani 73 milyonun yanında yer almıştır.

Fener Patriği, İstanbul patronlar kulübü gibi iş birlikçi çevreler "AB ilişkilerinde aman bir trafik kazası olmasın" diyorlar. O zaman onlara soruyorum; 19 Mayıs, 29 Ekim, 61 Anayasası birer trafik kazası mıydı? Türkiye'nin AB'nin arka bahçesinde bir köpek haline getirilmek istenirken, bunun engellenmesi bir trafik kazası değil, bir görevdir. Bu konuda, USİAD gibi cumhuriyetin yanında yer alan demokratik kitle örgütlerinin mücadele vermesi gerekiyor.

Sonuç olarak, Türkiye AB ilişkilerinde Türkiye kesinlikle tam üye yapılmayacaktır. Bugün bu ilişki içimizdeki oligarşiyle, Brüksel ve Washington'un bir oyunu şeklinde yürütülmektedir. Türkiye iktisadi, siyasi, askeri ve kültürel olarak sürekli kaybetmekte ve orta vadede geri dönülemez bir noktaya doğru itelenmektedir. O nedenle içinde bulunduğumuz dönemde bu süreci değiştirmek zorundayız. Türkiye'de cumhuriyet için, demokrasi için ve Lozan'ın değerlerinin korunması için oligarşinin egemenliğine son verilmesi gerekir.

Rusya Federasyonu Ankara Eski Büyükelçisi Çernişev:

Türkiye ile ilişkilerimiz stratejik ortaklık düzeyine çıkmalı

Barış DOSTER

Albert Çernişev, ülkemizin yakından tanıdığı bir isim. Gerek SSCB'nin, gerek Rusya Federasyonu'nun Ankara Büyükelçisi olarak uzun yıllar görev yaptı. Dilimize, Türkçe espri yapacak kadar vakıf olan Çernişev, halen 500 üyeli Büyükelçiler Konseyi'nin başkanlığını yürüten, olağanüstü ve tam yetkili büyükelçi sıfatına sahip bir diplomat. Aynı zamanda Putin'in danışmanları arasında bulunuyor. Marmara Grubu Vakfı'nın düzenlediği 10. Avrasya Ekonomi Zirvesi için İstanbul'a gelen ve USİAD yöneticileriyle de görüşen Çernişev'le iki ülke ilişkilerini, Avrasya'yı ve iş adamlarının neler yapabileceğini konuştuk.

Rusya Lideri Putin, geçtiğimiz günlerde yaptığı konuşmada önemli konulara dikkat çekti. Konuşmasındaki satır başlarını açar mısınız?

Putin tüm önemli konuları ele aldı. Rusya'nın önümüzdeki süreçte dünyada ve bölgemizde nasıl bir rol oynayacağını anlattı. Kendi konumuna değindi. Zira bilindiği üzere dünyada ve ülkemizde pek çok kişi Putin'in üçüncü kez seçilmesini istiyor. Ama anayasamız buna engel. Devlet başkanının en fazla iki kez seçilebileceğini öngörüyor. Putin de yasaların herkes için geçerli olduğuna inanan bir lider olarak, üçüncü kez aday olmasının mümkün olmadığını, anayasanın değişmesinin olanaksız olduğunu, ayrıca bu yönde yapılacak bir değişikliğe de karşı

çıktığını vurguladı. Benzer tartışmaların sizin ülkenizde yapıldığını da biliyorum. Sırf bu bile iki ülkenin birbirine ne kadar benzediğini ortaya koyuyor. Hep gözlemlediğim bir şey vardır. Diplomatların bir araya geldiği ortamlarda ziyafet başlayınca, her ülkenin temsilcisi birbiriyle konuşmaya başlar. Ama gecenin sonunda sadece iki ülkenin büyükelçisi birlikte ayrılırlar. O iki kişi, sizin ve bizim büyükelçimizdir.

Ülkelerimizin tarihsel kökleri de büyük benzerlikler içermiyor mu?

Yüzyıllar boyunca karşılıklı olarak birbirimizin önünü kesmeye çalıştık, mücadele ettik, savaştık, birlikte yaşadık ve Lenin ile Atatürk'ün yaptığı gibi aynı düşmana karşı itti-

fak yaptık. Tüm bu yaşananlar birbirimizi daha iyi hissedip, anlamamızı sağlamıştır. Her ikimiz için de yalın olan bir gerçek vardır. İkimiz de Avrasyalıyız. İkimiz için de sadece Avrupalı kimliğini benimsemek, bizleri daraltmak, sınırlamak, küçültmek olur. Her iki ülkenin de hem Asya'da, hem Avrupa'da toprakları vardır. Her iki ülke de Avrupa ile Uzak Doğu arasında köprüdür. Her iki ülkede de körü körüne Avrupalı olanlar, Avrasyalı kimliğini dışlayanlar var. Ama burada yaşadığımızı, burada yaşayacağımızı ve ayrıca Avrupa'da ikimize de yer olmadığını görmek gerekiyor. Öncelikle, kendimiz olmaya gayret etmeli, birlikte çalışmalıyız. Burada doğal gaz var, petrol var, kömür var, demir var. Avrupa'ya karşı abartılı bir hayranlığın ve ona karşı komplekse girmenin hiç anlamı yok. Biz kültürel olarak birbirimizi daha iyi anlıyoruz. Haritaya bakarsak, bu bölgenin en güçlü iki devletinin Rusya ve Türkiye olduğu hemen görülür. Bu bölgede sorumluluk ve inisiyatif bu iki ülkenindir. Bunun için de lokomotif olmaları gerekir. Ama elbette başkalarını bastırmadan yapmak gerekir bunu.

İki ülke ilişkileri daha ileriye nasıl taşınabilir?

İlişkilerimiz iyi ama daha iyi olabilir. Mevcut ortaklığın, stratejik ortaklık boyutuna taşınması gereklidir. Bunu sadece ilan etmekle kalmayıp, içini de doldurmalıyız. Başka bir seçeneğimiz olmadığını görmeliyiz. Ticaret hacmi sürekli artıyor. Kültürel açıdan daha aktif olmalıyız. Bu alanda turizm çok önemlidir. Rus turistlerin Türkiye'ye öyle bir ilgisi var

ki, aramızda şakalaşırken, "İstanbul ve Boğazları geçtik, artık Antalya'ya gidiyoruz" diyoruz birbirimize. Bizimkiler Antalya'yı gerçekten çok seviyorlar. Bizde Türkçeye, sizde ise Rusçaya ilginin arttığını biliyorum.

ABD'nin bölgeye yönelik politikalarını nasıl yorumluyorsunuz?

ABD demokrasiden çok fazla bahsediyor ama demokrasiyi sadece kendi çıkarları lehinde kullanıyor. Bunun en somut örneği Irak'ta yaptıkları. Putin de konuşmasında bu noktaya dikkat çekti ve her ülkenin kendi yolu, tarihi, kültürü, birikimi olduğunu belirtti. Demokrasi ülkelerin küçülmesine, parçalanmasına neden olmamalı. ABD neden bölgemizde, Rusya'nın çevresinde yeni üsler yapmak istiyor? Neden NATO bu bölgeye yerleşmek istiyor? Birbirimize düşman değiliz ki. ABD neden Çin'in çevresiyle ilgileniyor? Amaçlarının Avrasya'da etkili olmak olduğunu biliyor ve Batılılara, özellikle de ABD'ye bunun olamayacağını söylüyoruz. Artık 90'lı yılların başında değiliz. Bizde körü körüne Batıcılar vardı o zamanlar ve Batı'ya gidersek, bize para vereceklerini sanıyorlardı. Ama Batılılar kendi servetlerini bize yedirmezler, aksine bizim servetlerimize göz koyarlar. Zengin ve güçlü olmak için kendimiz çalışmalıyız. Petrol ve doğal gaz gibi kaynaklarımızı kullanmalı, nanoteknolojiye geçmeliyiz.

Orta Asya Türk Cumhuriyetleri ve komşularınızla ilişkileriniz nasıl?

Onlarla ilişkilerimiz iyi, büyük sorunlar yok ortada. Ermenistan ile de ilişkiler olumlu. Kafkasya'da bir

tek Gürcistan'la ilişkilerimiz gergin. Orada gerçekleşen turuncu devrimin de bunda rolü büyük. Ayrıca geçtiğimiz dönemde Beyaz Rusya ile de sorunlar yaşadık. Bunun temel nedeni onlara çok düşük fiyattan verdiğimiz doğal gaz idi. Ukrayna ve Beyaz Rusya ile yaşadığımız sorunları çözdük büyük ölçüde. Ukrayna ile hala bazı sorunlar var. Beyaz Rusya ile politik açıdan aynı gemide olduğumuz açık. Bu ülkelerin kendi sorunlarını kendilerinin çözmesi, başkalarını bu işe karıştırmamaları gerekir. Başka kimi sorunlar da var. Mesela Kırım Hanlığı'nda tarihsel olarak söz hakkı Türkiye'nin ya da Rusya'nındır. Stalin döneminde Kırım Tatarlarının bir bölümü Almanlarla iş birliği yaptığı için, Stalin'in çok fazla sert tutumu nedeniyle, Tatarların büyük bölümü zarar görmüşlerdi. Biz bu tutumu nedeniyle Stalin'i tenkit ederiz hep. Tüm Tatarların suçlu olmadığı daha SSCB zamanında kabul edilmiştir. Kırım Tatarlarının bir bölümü Özbekistan'dan döndüler, Rusya'da bir miktar Kırım Tatarı yaşıyor, 5 bin Kırım Tatarı da ABD'ye gitti.

Çin'le kimi sorunlara karşın, ilişkileriniz hızla geliyor. Bunda Şanghay İşbirliği Örgütü'nün de katkısı büyük.

Pekin'le ilişkilerimiz politik olarak çok iyi, ekonomik hacim de 50 milyar doları aştı. Karşılıklı ilgi üst düzeyde. SSCB döneminde Çin'e esaslı bir endüstriyel katkımız olmuştur. Çin ve Rusya, Batı tarafından bastırılmak, kuşatılmak istenen iki ülkedir. Biz her zaman Şanghay İşbirliği Örgütü'nün Batı karşıtı bir blok olmadığını, NATO gibi olmadığını vurguluyor, ekonomik ve politik öncelikleri olduğunu, iş birliğini amaçladığını söylüyoruz. Çin büyük ve iddialı bir ülkedir. Çin'den bize yönelik bir tehdit yok. Şanghay ülkeleri Avrasyalılar. Kültürleri benzeşiyor. Hindistan, Pakistan ve İran da aramıza katılacaklar. Türkiye'nin gelmesini de çok arzularız ama bunun için size ısrar etmiyoruz. Sizi Avrasyalı dost bir ülke olarak gördüğümüz için, bu örgütün yararlarını anlatıyoruz. Türkiye Avrupa'yla bir-

likte olmak istiyor ama doğusunu da unutmamalı. Hindistan, Çin ve Rusya dünyanın yarısından fazlasını oluşturuyor. Üçü de hızla güçlenen ülkeler. Çin ve Hindistan'a petrol, doğal gaz gereklidir. Bunlar da bizde fazlasıyla var. Çin ve Hindistan bir zamanlar savaşmış iki ülke. Şimdi ise bunu bir kenara bırakıp, gelecek kuşaklar için iş birliği yapıyorlar. Bu önemli bir durumdur.

Avrupa ülkeleriyle ilişkileriniz de çok ileri durumda.

Ekonomik açıdan sorun yok. Almanya bazı alanlarda en büyük ekonomik ortağımız. Avrupalılar Avrupalı olmalı, kendi gibi olmalıdır. AB'ye karşı değiliz. Ama Avrupalıların Soğuk Savaş boyunca ABD himayesine çok alıştıklarını da biliyoruz. Biz de Avrupalılara o dönemin kapandığını söylüyoruz. Ortak çalışabileceğimiz alanlardan söz ediyoruz. Chirac döneminde Fransa ile ilişkilerimiz de çok iyiydi. O Fransa'nın kendisi gibi olması gerektiğini biliyordu.

İran'ın nükleer çalışmalarını nasıl yorumluyorsunuz?

İran'la ekonomik ilişkilerimiz iyi. Nükleer çalışmalarını da konuşuyoruz. Onların nükleer bomba yapmasını istemeyiz elbette. Zaten onlar da bize nükleer bomba yapmayacaklarını söylüyorlar. Ama yine de bu konuda bize güvence verilmesi gerekir.

Demokrasi ve insan hakları kavramları bölgemizde geniş kitleler tarafından işgal, soykırım, etnik ve dinsel boğazlaşmaların altyapısı olarak algılanır oldu. Rusya bu konuda ne düşünüyor?

Dünya Irak'ta yaşananları gördü. İngiltere, Fransa, Almanya da gördü. İran, Türkiye ve Rusya'da farklı etnik gruplar yaşıyorlar. Ama bu ülkelerde Irak'ta ve Yugoslavya'da yaşananlar yaşanmaz. Bunu herkesin bilmesi gerekir. Karadağ Sırbistan'dan koptu da ne oldu? Sözde bağımsız oldu da ne ol-

du? Avrupa'ya gidip, oradan para alınca bağımsız mı olacak? Birlikte yaşamının yolunu bulmak gerekir. SSCB döneminde her halkın kendi cumhuriyeti vardı. Şimdi de komşularımızla, bölge ülkeleriyle iyi yaşamının yollarını birlikte aramayı savunuyoruz.

Ülkenizin ekonomik durumu hakkında bilgi verir misiniz?

350 milyar doları geçen altın stoklarımızla dünyada Çin ve Japonya'nın ardından üçüncüyüz. Onların uzun yıllarda biriktirdiği altını biz son beş yılda biriktirdik. Buna da dikkat çekmek isterim. Kimi toplumsal sorunlar var elbette. Bunları aşmak için de eğitime, sağlığa, tarıma ve yüksek teknolojiye büyük kaynak aktaracağız.

Askeri alanda da büyük bir atılım söz konusu değil mi?

Putin bu konuya da değindi. Çevremizde bize karşı yapılan ve hava saldırısına karşı koyması tasarlanan üsleri işlevsiz kılacak, yüksek teknolojiye sahip, uzun menzilli füzelerimiz var. Dünyanın en uzun menzilli füzeleri bunlar. Öyle bir roketimiz var ki, hiçbir radara yakalanmıyor. Eğer bu üsler İran'a karşı yapılıyorsa, İran'da bu kadar ileri bir teknolojinin olmadığını anımsatmak isterim. Bu üslerin niçin yapıldığını açıkça konuşmak gerekiyor. Barış isteniyorsa, tarafların neleri istediğinin, neleri amaçladığının, nelerin elde edilemez olduğunun herkes tarafından bilinmesi gerekir.

Putin, ülkenizi toparlayan lider olarak tarihe geçti. O Kremlin'de oturmasa da, onun çizgisi sürececek mi?

Evet, bu çizgi sürecektir. Çünkü tek gerçek ve doğru yol bu. Bunun dışında geçerli ve tutarlı bir yol öneren lider de yok. Putin'in çok yüksek olan popülaritesi onun çizgisinin haklılığını da kanıtlıyor.

USİAD'ın Rusya'da Business Russia adlı iş adamları örgütüyle kurumsal iş birliği temasları olduğunu biliyoruz. Siz Türk iş adamlarına neler öneriyorsunuz?

Her iki ülkede de küçük ve orta ölçekli iş adamları var, her iki ülkede de büyük iş çevreleri var. Sizde TÜSİAD var, bizde oligarklar var. USİAD'ın temsil ettiği zihniyetin ve iş adamlarının daha aktif olmaları gerekir. İnşaattan bilgisayara, kimyadan tekstile dek birçok alanda geniş bir iş birliği ortamı söz konusu. Bunu başarmak için bir masa etrafında oturup, konuşmak lazım. İşadamlarımız karşılıklı olarak gelip gidiyorlar. Ticarette bir araya gelip bir şeyleri ko-tarmak çok önemlidir. Daha etkili temaslarda bulunmak şart. Türk iş adamlarının Moskova dışında da Rusya'yı tanımaları, illerdeki valilerle görüşüp, neler yapabileceklerini konuşmaları lazım. USİAD'ın ülkemize gelmesini ben çok olumlu buluyorum.

Dr. Doğu Perinçek:

İsviçre'deki Kanunu Yok Ediyoruz

Oktan ERDİKMEN

Davayı kaybettiniz ve temyize gittiniz. Temyiz mahkemesinden de bir şey çıkmazsa, bu durum nasıl bir sonuç doğurur?

Davayı kaybetmedik. Polis mahkemesi bir cezaya hükmetti ama bu henüz kesinleşmiş bir ceza değil. İki aşamalı temyiz var, birincisi kanton mahkemesi; bir de federal mahkeme. Daha buralardan bir şey geçmiş değil. Şu anda İsviçre basınında çok ağır eleştiriler var. Örneğin İsviçre'nin ağırbaşlı ve etkili dergilerinden Die Weltwoche dergisi karar hakkında "Utanc Verici Bir Karar" diye başlık atarak, "İsviçre Ortaçağ'a Geri mi Dönüyor?" diyor. "Bu aydınlanma mirasının reddedilmesidir, bu konular dayatmayla, zorla olmaz. Ermeni Soykırımı iddiası bir tartışma konusudur.

Bu fikirleri kabul etmeyebilirsiniz ancak bu konularda herkes fikirlerini söyleyebilir. Bu fikirleri mahkemelere havale edersek özgürlükleri boğarız" şeklinde özetleyebileceğimiz içerikte yayınlar yapıyor. İsviçre de buna benzer birçok yayını yapıyor.

İsviçre Adalet Bakanlığı, ceza kanununun 261. maddesini değiştirmek ve kaldırmak için bir komisyon kurdu. Biz, 2005 temmuzundan bu yana yürüttüğümüz mücadeleyle kanunu yok ediyoruz. Adalet Bakanlığı, kanunu değiştirme önergesini de bu yaza kadar meclise götürüyor. Temyizlerde mutlaka olumlu sonuçlar alacağımız kanısındayız. Biz İsviçre'de bu işi çözeceğiz. Kanun ortadan kalktığı zaman meseleyi kökünden temizliyoruz.

İşçi Partisi Genel Başkanı

Dr. Doğu Perinçek,

yargılanma sürecinde

ilgili yasanın tartışılmaya

başlandığını ve

yürürlükten

kaldırılacağına emin

olduğunu belirtti.

Konuyla ilgili olarak geniş

çapta bir leyhte

kamuoyunun oluşmaya

başladığını ifade eden

Perinçek, "Avrupa'da

yaşayan Türkler

mücadelemize sahip çıktı"

şeklinde konuştu.

İsviçre'deki yasaya göre "Ermeni soykırımı yoktur demek" suç sayılıyor mu?

İsviçre'deki yasaya göre soykırımı yok saymak suçtur. Ancak Ermeni Soykırımı diye bir şey var mı? Bu soruya uluslararası hukuka göre karar vermek olanaklı değil. BM'nin 1948 tarihli sözleşmede soykırımı ancak ulusal mahkemelerin karar vereceği veya taraflar anlaşsın uluslararası mahkemeye gidilebileceği belirtilmiş. Oysa Türkiye'de hiçbir ulusal mahkemenin Ermeni Soykırımı diye bir kararı yok.

Basın bunları neden dile getirmiyor?

Basın Amerika ve Avrupa'nın güdümünde. Biz ne yazık ki kendi insanlarımızı bilinçlendirmiyoruz. Dava sürecinde Milliyet Gazetesi, Ermeni Patriği'nin "Al Türk Milliyetçiliğini Vur Ermeni Milliyetçiliğine" açıklamasını manşetten verirken, benim cezalandırılma haberimi bu açıklamanın tam altında veriyor. Yani Türk milliyetçiliğiyle Ermeni milliyetçiliğini aynı kaba koyuyor. Oysa Türk milliyetçiliği 200 yıldır emperyalizmle savaşırken, Ermeni milliyetçiliği 200 yıldır emperyalizmle işbirliği yapmaktadır. Ermenistan'ın önemli devlet adamlarından Karinyan "Ermeni milliyetçiliği tarihi emperyalizmle işbirliğinin tarihidir" diyor.

Türkiye neden bugüne kadar tepki göstermedi?

Türkiye, AB kapısına bağlanmış ve Avrupa Parlamentosu da 1985'ten beri Sözde Ermeni Soykırımı'nı kabul eden kararlar almış. Bu kararlar son zamanlarda bir ön şart olarak Türkiye'ye dayatılmış. Bu nedenle, Türkiye'yi yöneten teslimiyetçi iktidarlar başlarını dik tutamıyorlar. Çünkü AB'ye ancak teslim olarak girilebileceği görüşündeler ki burada haklılar. Teslim olmadan AB'ye giremezsiniz. "Şerefli giriş" diye bir şey yok, çünkü Türk Devleti ortadan kalkıyor. Türk Devletinin ortadan kalkması topyekun bir teslimiyettir. Bu programı kabul etmiş partiler, bu konularda mücadele etmeyi akıllarına bile getiremiyorlar.

Avrupa'da yaşayan Türklerin Avrupa'da alınan Sözde Ermeni Soykırımı kararlarına karşı verilen bu mücadelelere katılımı, desteği nasıl oldu?

Batı'nın en korktuğu şey Avrupa-

daki 5 milyonluk Türk nüfustur. Almanya'daki Türk topluluğu emperyalistler tarafından etnik ve dinsel yönden ayrıştırılarak kontrol altında tutulmaya çalışılıyordu. Berlin Talat Paşa Harekatı bütün Türkleri Alman Hükümetine karşı, Fransız Hükümetine karşı birleştirince çok korktular. Hatta "Berlin'i yakmaya geliyorlar" diye yazılar yayımlandı. Ondan önce de Lozan için "Caddelerden kanlar akacak, Türk-Kürt çatışması olacak" diye yalan kampanyası yürüttüler.

Mart 2006'da Berlin'de Talat Paşa

Harekatı'nı yaptık. Yurtdışında yaşayan 5 milyon Türk ayağa kalktı. Avrupa'da yaşayan her etnik kökenden, her siyasal görüşten Türk bu hareketi destekledi. Zaten Türkiye'den giden beraberlik de oydu. Başımızda Rauf Denktaş olmak üzere, Vural Savaş'tan Mehmet Gül'e, Yaşar Okuyan'dan üniversite rektörlerine dek her görüşten bir vatansız cephe oluştu. Berlin yürüyüşüne de, Lozan yürüyüşüne de destek veren Avrupa'daki Türkler, Türkiye'den gidenlerin birlikteliğinin Avrupa'daki yansımaları şeklindeydi.

Perinçek'in Savunmasından

Burada iki gündür yapılan iş, yargılamaya benzemiyor, akademik bir toplantıya benziyor. İsviçre basınının yorumu da bu yöndedir. O zaman yanlış bir salon seçilmiştir.

(Burada yargıç müdahale ederek, Perinçek'ten suçlama konusu içinde kalmasını ve mahkemeye eleştiri yöneltmemesini istiyor) Perinçek devamla: Ben de suçlamaya cevap veriyorum. Açıklamalarım, akademik hürriyetle ilgilidir. Üniversitelerin işini mahkemeler yapmaz. Mahkeme salonlarında tarih tartışması yapılmaz. Yargıçlar, tarih hakkında hüküm veremez. Aksi halde, tarih tartışmasını yok ederler ve yapılan iş, Avrupa uygarlığı için ayıptır.

Eğer buradaki faaliyet, ille bir yargılamaya benzetilecekse, Ortaçağdaki yargılamaların bir örneğidir. Sabahtan beri sorulan sorularla beynimin kıvrımları arasında dolaşmaktadır. Cadı davalarında olduğu gibi, bilimsel kanaatim, düşüncelerim araştırılmaktadır ve suçlanmaktadır.

Bu yapılanlarla bana bir zarar verilemez. Ama İsviçre'ye ve Avrupa'ya zarar verirsiniz. Bilimsel konuların tartışılmasını mahkemeye, polis, hapishaneyle, gardiyanlarla önlemeye kalkarsanız, kendinize yazık edersiniz. Bir kez bilimsel kanaat ve düşünce suçlanınca, burada görüldüğü gibi, Talat Paşa, Mustafa Kemal Atatürk, Lenin, Mao gibi geçen yüzyılın bütün devrimcileri

hedef alınmaktadır. Bu devrim düşmanlığıyla ve paslanmış anti-komünizm silahıyla varabileceğiniz bir yer yoktur. Avrupa uygarlığı kendi temellerini yıkmaktadır. Bu salonda yaşananlar da ne yazık ki bu gerçeği kanıtlamıştır. Bazı Avrupa ülkeleri 1930'larda Nazi Almanya'sından kaçan insanları ve Yahudileri sınırdan geri çevirir ve ölüme teslim ederken, Burada suçlanan işte o Jön Türkler, o insanları bağrılarına bastılar. Atatürk de o devrimci geleneğin temsilcisiydi. Almanya'dan gelen Hirsch, Röpke, Schwarz, Koschaker, Ernst Reuter gibi bilim adamları, Avrupa'da faşizmin ve faşizme teslimiyetin kol gezdiği koşullarda, ırkçı zulümden kurtuluş ve bilim özgürlüğünü Türkiye'de buldular. Avrupa uygarlığı öyle bir yıkılıyor ki, Jean Thibaux gibi dürüst ve gerçek aydınlar, Avrupa ülkelerinin vatandaşlığını terk ediyor. Tanığımız olarak dinlenen Prof. Dr. Jean Thibaux'nun Fransız vatandaşlığından Türk vatandaşlığına geçmesinden alayla söz edildi burada. Bu alayları bırakıp, Avrupa'nın gerçek aydınınının niçin bu tavrı aldığı üzerinde düşünmeniz yerinde olur.

Hürriyetler Avrupası'nın değerlerini bugün, çürüten Avrupa'ya karşı bizler savunuyoruz. Bu yargılamada benim esin kaynaklarımı araştırmak için hayli gayret sarfedildi. Galile, Robespierre, Goethe ve Marx gibi Büyük Avrupalı'lardan aldığım esinle "Ermeni soykırımı uluslararası bir yalandır." diyorum.

Ekonomik Analiz

Selim SOMÇAĞ

Bildiren'in bu sayısından başlamak üzere, bundan böyle her sayıda Türkiye ekonomisindeki en son gelişmeleri sizler için değerlendireceğim. Önce şu önemli meselenin altını çizmek isterim: Son dönemde Türkiye'de bu tür makroekonomik değerlendirmeleri doyurucu biçimde yapmak gittikçe zorlaşmaktadır, çünkü kamu kuruluşları tarafından üretilen makroekonomik veriler her geçen gün daha az güvenilir hale gelmektedir. Bu iş artık öyle bir boyuta gelmiştir ki, makroekonomik düzeyde, bir gerçek Türkiye tablosundan, bir de hükümet ve IMF tarafından üretilen sanal bir toz pembe Türkiye tablosundan söz etmek mümkündür. Bu konu bundan sonra yapacağım analizler açısından çok önemli olduğu için, ilk yazımda verilerdeki çarpıtmalar konusuna değinmeyi gerekli gördüm.

Millî gelir hesaplarında 2002 yılı verilerinden itibaren ciddi bir şişirme olduğunu biliyoruz. Konuyu ilk olarak ortaya koyan 2003 tarihli makalem ("Ekonomi 2002'de Büyüdü mü?", İktisat, İşletme ve Finans, Haziran 2003) ve konuyu yıllar ilerledikçe takip eden diğer çalışmalarımı TÜİK yalanlamadı veya çürütemedi. İki muhalefet milletvekilinin TÜİK Başkanı hakkında benim çalışmalarımı delil göstererek yaptıkları suç duyurusu ise başbakanlığın soruşturma izni vermemesi sebebiyle sonuç getirmedi. İstatistik üretmekle görevli bir kamu kuruluşunun, ürettiği istatistiklerin konunun uzmanı olan çevreler tarafından çok ciddi eleştirilere tâbi tutulması karşısında

gıkını bile çıkarmadan dört yıl aynı yolda devam etmesi, iş yargıya intikal ettirilmek istenince hükümetin bunu engellemesi muhtemelen herhangi bir demokratik ülkede ilk defa AKP hükümetine nasip olmuş bir garabettir. Zaten TÜİK'in ve hükümetin dört yıldır bu konunun bilimsel objektiflik içinde, kamuoyu önünde tartışılmasından buca buca kaçmaları bile ortaya konan millî gelir ve büyüme rakamlarının güvenilirliğinin bulunmadığını, bu rakamlara üretenlerin de inanmadıklarını kanıtlamaktadır. Ancak güneş balçıkla sıvanmaz. TÜİK'in millî gelir verileri hem ekonomik hayatın içinde yaşayan milyonlarca insanımızın bizzat yaşadıklarıyla, hem de başka birtakım verilerle giderek artan bir uyumsuzluk göstermeye başladığı için bu

*Çok büyük bir ihtimalle
2006 Kasımından itibaren
Türkiye'nin cari açığı olduğundan
küçük gösterilmektedir.*

veriler artık kamuoyunun genelinde inanılır bulunmamaktadır.

Meselâ, İstanbul Sanayi Odası tarafından hazırlanan En Büyük 500 Sanayi Kuruluşu çalışmasına göre 2005 yılında bu kuruluşların ürettiği katma değer sadece % 0.5 oranında artmıştır. Bu 500 şirket Türkiye sanayii üretiminin % 70'ini üretmektedir. Millî gelirden sanayi sektörünün payı % 30 civarındadır. Ayrıca ticaret ve ulaşım sektörlerinin ürettiği katma değer de sanayi sektörünün büyümesi esas alınarak hesaplanmakta-

dır. Dolayısıyla, TÜİK'in hesap yöntemine göre Türkiye millî gelirinin yaklaşık % 70'i sanayi sektöründen kaynaklanmaktadır. Buna göre ilk 500 sanayi kuruluşu da millî gelirin yarısından sorumludur. Demek ki 2005'te ekonominin yarısı ancak % 0.5 oranında büyümüş, yani yerinde saymıştır. Ekonominin geri kalan yarısının ise % 20'si sanayinin geri kalanı ve onun ticaret ve ulaşımdaki izdüşümüdür. Bu parçanın da ortalama sanayideki % 70'lik büyük parçadan çok farklı bir büyüme göstermiş olması mümkün değildir. Dolayısıyla İSO'nun çalışması 2005'te ekonominin % 70'inin % 0.5 civarında büyüdüğünü ortaya koymaktadır. Millî gelirin bu % 70'in dışında kalan kesiminde başlıca sektörler inşaat ve tarımdır. TÜİK verilerine göre 2005'te tarım % 2.5, inşaat ise % 9 küçülmüştür. Bu durumda millî gelirin 2005 yılında biraz daraldığı ya da çok az arttığı ortaya çıkmaktadır. Ancak TÜİK'e göre 2005'te millî gelir % 6.6 artmış, yani 2005 büyüme açısından çok başarılı bir yıl olmuştur!

Ne var ki güneş balçıkla sıvanamayacağı gibi gerçekler de yalan rakamlarla değiştirilemez ve kamuoyu yıllar boyunca kandırılmaz. Nitekim 2 Nisan 2007 tarihinde TÜİK 2006 yılı büyüme hızını % 6 olarak açıklayınca, şimdiye kadar TÜİK verilerinin güvenilirliğini hiç sorgulamamış olan Hürriyet gazetesinin internet sitesinde (muhtemelen okurlardan gelen tepkiler üzerine) bir anket düzenlenerek okurlara bu rakamın gerçekliğine inanıp inanmadıkları soruldu. O gece bu siteye baktığımda cevapların % 87'si "Hayır"dı. Şüphesiz bu TÜİK ve arakasındaki AKP hükümeti ve IMF açısından çok düşündürücü bir durumdur. Tabii

IMF'nin Türk ekonomisinin yönetimine el koymasından sonra Türkiye Cumhuriyetinin bir kurumunun itibarının bu derece zedelenmesine yol açması da üzücüdür.

Bilindiği gibi uzun süredir Türkiye'nin karşı karşıya kaldığı en büyük makroekonomik risk Türkiye'nin çok yüksek cari açığı. Bu açık ekonomi çevrelerinde bir yıllık cari açığın millî gelire olan oranına bakarak izlenir. 2006 Eylülünde Türkiye'nin cari açık/millî gelir oranı, daha önce hiçbir büyük veya büyükçe ekonomide görülmemiş bir oran olan % 8'e ulaştı. Ekim ayı verileri de cari açık/millî gelir oranının % 9'a doğru koştuğunu gösterdi. Bunun üzerine Kasım ayı ödemeler dengesi verileri yayınlanırken (Cari denge, Ödemeler Dengesinin bir parçası olarak onun içinde yayınlanmaktadır) 2006'nın önceki aylarına ait çok yüksek boyutta bir revizyon yapılmış olması dikkatleri çekti. Yapılan revizyon Temmuz-Ekim döneminde ortaya çıkmış olan USD 8.9 milyarlık cari açığın USD 1.3 milyarlık indirim yapılarak USD 7.9 milyara düşürülmesiydi. Bu indirim yapılmıyaydı Kasım ayı için bildirilen USD 3.2 milyarlık cari açığın devreye girmesiyle Türkiye'nin 12 aylık cari açığı USD 35 milyar dolara yükselecekti. Bu durumda Türkiye'nin cari açık/millî gelir oranı (piyasanın o zamanki GSMH tahminine göre) % 9'a yükselecekti. İndirim yapılırken 12 aylık cari açık USD 33.5 milyarda kaldı; böylece Ekim sonu itibarıyla % 8.9'da olan cari açık/millî gelir oranı, Kasımda % 9'a yükseleceğine % 8.7'ye geriledi.

Gerçekten çok mutlu bir tesadüf! Ama bana öyle geliyor ki, bu tesadüfün tam da cari açık/millî gelir oranının % 9'u aşacağı bir ana denk gelmesi ve revizyonun bavul ticareti gibi aslında sonradan revizyona imkan bırakmayan bir kalemde yapılması bu tesadüfe de iyi saatte olsunların karıştığını gösteriyor. Demek ki TÜİK'in büyüme rakamlarından sonra artık Merkez Bankasının ürettiği ödemeler dengesi verileri de şüphe altındadır. Kısacası, çok büyük bir ihtimalle 2006 Kasımından itibaren Türkiye'nin cari açığı oldu-

Türkiye'de en önemli makroekonomik veriler konusunda sistemli bir çarpıtma ve karartma politikası uygulanıyor; bu da objektif ekonomik analiz yapmak isteyenlerin işini zorlaştırıyor.

ğundan küçük gösterilmektedir. Ancak buradaki muhtemel çarpıtmanın boyutunun büyüme hızındaki şişirmeye kıyasla küçük sayılacağını belirtmek gerekir.

Makroekonomik verilerdeki üçüncü önemli çarpıtma işsizlik rakamlarında. Bu işin de kaynağı TÜİK. Buradaki manipülasyon işsizlik tanımı üzerinden yapılıyor. TÜİK anketinde işsiz kategorisine girmek için işsiz olmak yeterli değil; aynı zamanda son üç ay içinde aktif olarak iş aramış olmak gerekiyor. İş bulma umudu olmadığı için son üç ay içinde iş bulmak için müracaatta bulunmayanlar işsiz kabul edilmemekte, bunlar "İşgücüne Dahil Olmayan Nüfus" olarak sınıflandırılmaktadır. Bu durumun 2001'den beri çok derin bir işsizlik dalgası yaşayan Türkiye'nin gerçekleriyle bağdaşmadığı çok açık. Türkiye'de çalışmaya hazır olan işsizlerin çok büyük bölümünün, muhtemelen çoğunluğunun artık aktif olarak iş aramadığı herkesin bildiği bir gerçek; çünkü çok uzun süredir işsiz kalan bu insanların artık iş bulma umudu kalmamıştır. Bu kesimin yanı sıra, yarı-zamanlı işlerde çalışan, kendi niteliklerine uygun iş bulamadığı için geçici olarak daha düşük ücretli işlerde çalışan fakat iş değiştirmek isteyen kişiler de "Eksik İstihdam" kategorisinde toplanarak işsiz kabul edilmemektedir. 2001 krizi sonrasında bu iki kesimde yer alanların sayısı çok yükselmiştir. Dolayısıyla, Türkiye'nin bugünkü ekonomik konjonktüründe TÜİK tanımına göre yapılan işsizlik oranı gerçek işsizlik oranının çok altında kalmaktadır. Meselâ, TÜİK'in Ağustos 2006 işsizlik verilerine göre Türkiye'de

TÜİK tanımına uyanlar toplam işgücünün % 9.1'i, TÜİK'in işsiz saymadığı diğer iki kategoriye giren ve aslında işsiz sayılması gereken kesimin oranı ise % 9.7'dir. Halbuki 2001 öncesinde bu son grubun oranı TÜİK tanımına göre işsiz sayılan kesimin çok altındaydı.

O halde işsizlik konusunda TÜİK'in saptırmalarını yine TÜİK'in yayınladığı başka verilerden yararlanarak düzeltme imkanımız var, değil mi? Bu soruya "Vardı" cevabını vermek zorundayım. Vardı, ama artık yok. 2006 sonunda yayınlanan yukarıdaki işsizlik verilerinin ardından basında benim yukarıda dile getirdiğim eleştirileri içeren birkaç yazı yayınlandı. Bundan sonra TÜİK işsizlik verilerini yayınlarken yukarıda sözü geçen iki kesime ait verileri yayınlamamaya başladı. Dolayısıyla 2006'nın son çeyreğinden itibaren gerçek işsizlik rakamı konusunda tamamen karanlıktayız.

Görüldüğü gibi Türkiye'de en önemli makroekonomik veriler konusunda sistemli bir çarpıtma ve karartma politikası uygulanıyor; bu da objektif ekonomik analiz yapmak isteyenlerin işini zorlaştırıyor. Fakat yapılan manipülasyonlar karşı karşıya bulunduğumuz tablonun ana çizgilerini karartmıyor; çünkü bu çizgiler çok derin: Ekonomik büyüme çok cılızdır veya hiç yoktur; kâr marjları çok düşüktür, işsizlik had safhadadır, doğal olarak işçi ücretleri de yerinde saymaktadır. Dış denge açısından bakarsak çok yüksek bir cari açık ve onunla at başı giden dış borç artışı ürkütücü boyutlardadır. Bu tabloda anahtar olay Türk Lirasının döviz karşısında aşırı değerli olmasıdır. Bu da iki şeyin sonucudur: IMF programının ve 2003'ten itibaren bütün dünyada gözlenen finansal sermaye bolluğunun. Bu bolluk ilelebet sürecek mi, yoksa bu özel konjonktürün sonuna mı yaklaşıyoruz? Bugünün en önemli ekonomik sorusu budur, çünkü piyasanın "küresel likidite bolluğu" dediği bu olgu sona ererse, IMF programı ne derse desin Türkiye'de döviz kurları yukarı, hem de çok yukarı gider. Bu önemli konuyu Bildiren'in gelecek sayısında tartışacağız.

KOBİ'lerde ArGe Faaliyetleri

Mehmet ZAIM

Teknoloji Komisyonu Başkanı

Son yıllarda gerek TÜBİTAK, KOSGEB ve TTGV gibi kurumlarımızın yurt içi desteklerindeki artışın, gerekse AB Çerçeve Programları gibi yurtdışı destek mekanizmalarının yarattığı fırsatların, ülkemizde ArGe konusuna ilgiyi yükselttiği görülmektedir. Rekabet gücünün ağırlıklı olarak yenilikçiliğe dayanmaya başladığı günümüzde, yenilikçiliğin ana unsurlarından biri olan ArGe bu ilgiyi artırmaktadır.

Peki ArGe dendiğinde hepimiz aynı şeyi mi anlıyoruz? ArGe nedir, ne değildir? Yenilikçilikle ArGe arasında nasıl bir ilişki var? ArGe çalışmaları ve ilgili kurumların desteklerinden yararlanmak için nasıl bir stratejimiz olmalı? Bu yazımızda kısaca bu konulara KOBİ bakış açısı ile değineceğiz.

ArGe nedir?

Dilimize "Araştırma ve Geliştirme"nin kısaltması olarak giren ArGe, farklı kesimlerde farklı çalışmaları tanımlamak için kullandığımız ortak bir terimdir. Bu nedenle öncelikle ArGe deyince ne anladığımızı açıklamamız ve bunun için tüm dünyada kabul görmüş ortak tanımları benimsememiz uygun olur.

ArGe, açık ifadesiyle "Araştırma ve (Deneysel) Geliştirme", insan, kültür ve toplumun bilgisin-

den oluşan bilgi dağarcığının artırılması ve bu dağarcığın yeni uygulamalar tasarlamak üzere kullanılması için sistematik bir temelde yürütülen yaratıcı çalışmalardır. ArGe terimi üç faaliyeti kapsamaktadır: Temel araştırma, uygulamalı araştırma ve deneysel geliştirme. Temel araştırmalar, görünürde herhangi bir özel uygulaması veya kullanımı bulunmayan ve öncelikle olgu ve gözlemlenebilir gerçeklerin temellerine ait yeni bilgiler edinmek için yürütülen deneysel veya teorik çalışmalardır. Uygulamalı araştırmalar da yeni bilgi edinme amacıyla yürütülen özgün araştırmalar olmakla birlikte uygulamalı araştırma, öncelikle belirli bir pratik amaç veya hedefe yöneliktir. Deneysel geliştirme, araştırma ve/veya pratik deneyimden elde edilen mevcut bilgiden yararlanarak yeni malzemeler, yeni ürünler ya da cihazlar üretmeye; yeni süreçler, sistemler ve hizmetler tesis etmeye ya da halen üretilmiş veya kurulmuş olanları önemli ölçüde geliştirmeye yönelmiş sistemli çalışmadır. ArGe kavramı hem ArGe birimlerindeki düzenli ArGe'yi, hem de diğer birimlerdeki düzenli bir şekilde olmayan ya da ara sıra yapılan ArGe faaliyetlerini kapsamaktadır.

Bu açıklamalardan da görüleceği üzere; genelde "Araştırma" üniversiteler, bu amaçla kurulmuş resmi/özel kurum ve kuruluşlar ya da büyük ölçekli kuruluşların bu amaçla kurulmuş özel birimleri bünyesinde yürütülen faaliyetler-

dir. Günümüzde KOBİ'ler çerçevesinde gündemde olan ArGe ile kastedilenin aslında "Deneysel Geliştirme" faaliyetleri olduğu ilgili tanımdan açıkça anlaşılmaktadır. Çoğu zaman araştırma (research) ve arama (search) kavramlarının karıştırılması yapılan işi tanımlamada sıkıntı yaratmaktadır. Örneğin; eğitim ve alıştırma, bilimsel ve teknik bilginin derlenmesi ve yönetilmesi, genel amaçlı veri toplama, test ve standardizasyon, fizibilite, patent ve lisanslama, rutin yazılım idame, teknoloji edinme, üretim ve endüstri mühendisliği ile ilgili faaliyetler –sanılanın aksine ArGe sayılmadığı gibi, ArGe'yi desteklemek için yürütülen mali çalışmalar ya da ArGe faaliyetlerini destekleyen diğer dolaylı çalışmalar da ArGe kapsamında kabul edilmemektedir. (1)

Tekrar edecek olursak; KOBİ'lerin yeni malzemeler, yeni ürünler ya da cihazlar üretmeye; yeni süreçler, sistemler ve hizmetler tesis etmeye ya da halen üretilmiş veya kurulmuş olanları önemli ölçüde geliştirmeye yönelmiş sistemli çalışmaları ArGe olarak kabul edilen çalışmalardır.

ArGe ile Yenilik Faaliyetleri Arasındaki İlişki

Yenilikçilik açısından ArGe, yeniliğin dört boyutunu oluşturan ürün, süreç ve pazarlama yenilikleri ile organizasyonel yenilikler için ilgili faaliyetleri kapsayan çalışmalardır. Örnek vermek gerekirse;

- Firmalar tarafından –tanımına

uygun olarak- gerçekleştirilen tüm iç ve dış (2) ArGe faaliyetleri yenilik faaliyetleri olarak kabul edilmektedir. Bir firmanın yeni bilgi edinmek için yaptığı temel ve uygulamalı araştırma çalışmaları ya da özel icatlar veya mevcut tekniklerin değiştirilmesine yönelik olarak yaptığı doğrudan araştırma çalışmaları bu kapsamdadır. Benzer şekilde bir firmanın yapılabilir ve uygulanabilir olup olmadığını değerlendirmek amacıyla yeni ürün veya süreç kavramları ya da başka yeni yöntemler geliştirmesi de ArGe tanımına giren yenilik faaliyetleridir.

- Yazılım geliştirme, sistematik bazda bir bilimsel veya teknolojik ilerleme yapılmasını ve/veya bilimsel/teknolojik belirsizliğin çözüme kavuşturulmasını kapsamaması halinde, ArGe olarak sınıflandırılır.

- Hizmet geliştirme ise, yeni bilgiler sonucunu doğurması veya yeni uygulamalar geliştirmek üzere yeni bilgi kullanımını kapsamaması halinde ArGe olarak sınıflandırılmaktadır.

- Bir prototip oluşturulması ve denenmesi, esas amacın daha ileri düzeyde iyileştirmeler yapmak olması halinde, ArGe olarak sınıflandırılır. Bu sıklıkla bir yeniliğin deneysel geliştirmesinin en önemli safhasıdır. Bir prototip, yeni ürün veya sürecin tüm teknik özelliklerini ve performanslarını içeren orijinal bir modeldir. Bir prototipin kabulü genellikle deneysel geliştirme safhasının sona erdiği ve yenilik sürecinin bir sonraki safhasının başladığı anlamına gelir.

Özetle; yenilik faaliyetleri yalnız ArGe'den oluşmamakla birlikte, özellikle özgün ürün ve hizmet sunan KOBİ'lerin yenilik faaliyetleri içinde ArGe'nin önemli bir yeri bulunmaktadır. Bu nedenle yenilikçilik=rekabet gücü olan denklem özü itibarıyla rekabet gücü=ArGe olarak da ifade edilebilir.

KOBİ'lerde ArGe Çalışmaları ve ArGe Desteklerine Yönelik Stratejiler

Yukarıdaki açıklamalardan da anlaşılacağı üzere, özellikle yeni ürün ve hizmet geliştiren KOBİ'ler için ArGe bir yatırım faaliyetidir.

ArGe'ye yatırım olarak baktığımızda, doğal olarak ArGe çalışmalarını da bir fizibilite, proje ya da iş planının parçası olarak görmemiz gerekir. Örneğin ArGe, orta ya da uzun vadeli bir pazar hedefi için yeni bir ürün ya da hizmetin geliştirilmesi projesinin ilk aşamasını oluşturacaksa, bu projenin tümüne ait plan içinde bir maliyet kalemi olarak yer alması gerekir. Ya da ArGe, pazarda bize rekabet üstünlüğü kazandıracak bir yenilik faaliyetinin parçası olacaksa, bu faaliyet için hazırlayacağımız fizibilitenin parçası olmalıdır. Daha açık bir ifade ile, ArGe bir amaç değil, pazar hedeflerimizin gerçekleştirilmesi için bir araç; hem de maliyetli ve belirli oranda riskleri olan, ancak getirisi yüksek bir araçtır.

Peki, rekabetçiliğin ve yenilikçiliğin ArGe ile ilişkisi dikkate alındığında firmaları ArGe yapmaya nasıl cesaretlendireceğiz? İşte bu noktada devreye, ülkelerin bilim, teknoloji ve sanayi politikaları paralelinde geliştirilen ArGe teşvik mekanizmaları girer. TÜBİTAK, KOSGEB, TGGV tarafından sağlanan geri ödemesiz ya da geri ödemesiz ArGe teşvik mekanizmaları ile firmaların uzun vadede geri dönüş hedefledikleri ArGe çalışmaları desteklenmeye çalışılmaktadır. AB 7. Çerçeve Programı ve KOBİ'lere özel olarak yeni oluşturulan Rekabet Edebilirlik ve Yenilikçilik Programı'nda benzer mekanizmalardır.

Bu mekanizmalar bazı KOBİ'lere çok iyi fırsatlar sunmaktadır. Ancak bu mekanizmalar yanlış değerlendirilmemelidir. Bir pazar hedefi yönünde yeni ürün ve hizmet geliştirme planlarınız varsa, ya da yenilikçilikle ilgili planlarınız içinde ArGe ihtiyacı mevcutsa ve ArGe için kaynak ayırmada zorlanıyorsanız bu mekanizmalar bir fırsattır. Bu tür planlarınız yok ve sadece bu mekanizmalardan nasıl yararlanırım diye düşünüyorsanız yanlış bir noktadan başlıyorsunuz demektir.

Çünkü bu mekanizmalar gerek mali yönetim, gerekse teknik ve idari yönetim boyutunda birinci durum varsayılarak kurgulanmışlardır. Örneğin bu mekanizmalar

yoluyla bir projede alabileceğiniz maddi desteğin teorik limiti proje maliyetinin %75'ini geçemez. Çoğu zaman yapılan değerlendirmeler sonucunda bu oran çok daha alt düzeyde gerçekleşir. Bu nedenle kapsamı sizin iş hedeflerinizle uyumlu olmayan bir ArGe çalışmasını salt böyle bir destek mekanizması içinde yer almak için gerçekleştirmeye kalktığınızda büyük bir ihtimalle hayal kırıklığı yaşarsınız. Ancak bu mekanizmalar yoluyla, zaten bir fizibiliteye dayalı olarak yapmayı planladığınız bir ArGe çalışması için destek alırsanız, cebinizden çıkacak ArGe giderlerinizde en az %50 azalma sağlamanız mümkündür. Elbette, başta fikri ve sınai mülkiyet hakları olmak üzere, mali, idari ve teknik yönetim açısından iyi bir planlama ve yürütmenin önemini ihmal etmezseniz. Basit stratejimiz şu olmalıdır: önce pazar ve ürün hedefi, sonra iyi bir fizibilite ve planlama, sonra ArGe desteği arayışı.

Sonuç

ArGe, günümüzde KOBİ'ler için rekabet gücü denilince aklımıza ilk gelen yenilikçilik yaklaşımının çok önemli bir boyutudur. Özellikle özgün ürün ve hizmet geliştiren firmalar için ArGe vazgeçilmez bir faaliyettir. ArGe faaliyetleri için geliştirilen destek mekanizmaları KOBİ'lere yeni fırsatlar sunmaktadır. Ancak bu fırsatların yalnız gerçek ürün ve işletme geliştirme hedefi olan KOBİ'ler açısından ekonomik değeri vardır.

KOBİ'lerde ArGe faaliyetleri nasıl örgütlenmeli ve yürütülmeli konusuna ise gelecek yazılarımızda değineceğiz.

¹ OECD Frascati Kılavuzu

² İç ArGe, firma içerisinde gerçekleştirilen tüm ArGe çalışmalarıdır. Bu, hem ürün, süreç, pazarlama yenilikleri veya organizasyonel yenilikler geliştirilme ve gerçekleştirilmesine katkı sağlaması öngörülen ArGe faaliyetlerini hem de özel bir yeniliğin geliştirilmesi ile doğrudan ilişkili olmayan temel araştırmaları içermektedir. Dahili ArGe aynı zamanda ArGe ile doğrudan ilişkili sermaye malları edinimini de içerir. Dış ArGe ise, ArGe hizmetlerinin ediniminden oluşmaktadır. Bu aynı zamanda çokuluslu teşebbüslerin yurtdışında yerleşik birimlerinden ArGe hizmetleri alımını da içermektedir.

İhracat Geliştirme ve Pazarlama Stratejileri

Hakan TURGUT

Parasal Zeka Programı Koordinatörü

Benjamin Franklin hiçbir ülkenin ticaret yüzünden yıkıma uğramadığını söyler. Bir ulusun zenginliğinin ve refah düzeyinin asıl göstergesi ithalat ve ihracatın toplamından oluşan dış ticarettir. Ticaretin yıkıma yol açmadığı doğrudur ama dış ödemeler dengesini sağlayamayarak ticaret açığı bulunan ülkelerde, fazladan yurtdışına çıkan dövizin yeri doldurulamadığı takdirde gayri safi milli hasılanın düşeceği de açıktır.

Krizsavar: İhracat

Ekonomik kalkınma seviyesi ile dış ticaret dengeleri doğrudan ilişkilidir. Ekonomik kalkınmanın temelinde yatan unsur kişi başına düşen milli gelir oranının yüksek olmasıdır. Yüksek milli gelire sahip olmanın yollarından biri de ticareti, özellikle ihracatı artırmaktır.

Türkiye'nin şu an içinde bulunduğu ekonomik durumu göz önüne alacak olursak, krizden tek çıkış yolu üretimi artırmak ve üretilen yeni ürünleri dış pazarlara ihraç etmek olarak gözükmüyor. Bunun içinde ulusal olarak firmalarımızın ihracat ve pazarlama stratejileri geliştirmeleri, bu stratejilere odaklanarak uzun vadeli işbirlikleri kurmaları, kar marjlarını değil pazar paylarını artırmaları gerekiyor.

Teknoloji ve iletişimde yaşanan gelişmelerin ihracatta yaşanan temel zorluklardan olan mesafelerin önemini azaltması, dil farklı-

lıklarının globalleşme ve bilgiye kolay erişim sayesinde artık küçük problemler haline gelmesi; ödemelerin internet, kablosuz bağlantılar ya da online olarak daha hızlı yapılabilmesi ihracatçılar açısından bilgi çağının avantajları olarak nitelenebilir. Bunun yanısıra internetin girişimci olan herkes için eşit imkanlar sunması bir dezavantaj olarak görünse de, Michael Porter'a göre bir rekabet avantajı yaratmaz. Bunun sebebi ise internetin herkesin kullanımına açık olmasıdır. Bu durum eşit şartlarda rekabet etmeyi sağlıyor, ama diğer yandan kullanmayanlar için bir dezavantaj olduğu gerçeği yadsınamaz.

Bütün girişimcilerin eşit şartlarda mücadele ettiği bir serbest piyasa ekonomisinde farkı yaratan nedir? Uzun vadeli stratejiler... Honda'nın üst düzey yöneticilerinden birinin dediği gibi uzun vadenin şirket kültüründeki anlamı "daima"dır. Bunun anlamı açıktır; küresel iş stratejileri geliştiren firmalar girdikleri pazarda tutunmaları daha kolay olacağından

rekabette avantajlı konuma geçmiş olacaklardır. Olumsuz koşullardan korunmak için etkili bir global pazarlama stratejisi geliştirmenin 5 temel dayanağı vardır:

*Başlıca pazarlarda büyük oynamak
*"Öz ürün"de standardizasyon

*Değeri yüksek faaliyetlerin az sayıda ülkede yoğunlaştırılması

*Tekdüze bir pazarlama programının uygulanması

*Rekabet stratejilerinin ülkeler arasında bütünleştirilmesi

İhracatın kendine özgü avantajları da vardır ki bunlara örnek olarak iç ticarete göre daha kolay sermaye bulunması, resmi yardımlardan yararlanma verilebilir.

Küresel İşletmelerde İhracat Faaliyetleri

Günümüz iletişim ortamı dünya pazarlarının daha global hale gelmesine sebep olmuştur. Bunun sonucu olarak yatırım ticaretin önünde gitmektedir. Örneğin Pontiac Le Mans Almanya'da tasarlanmış, Japon aksaıyla Kore'de imal edilmiştir. Honda Amerika'da yaptığı arabaları kendi ülkesine ithal etmektedir. Küresel işletmeler sadece çalışanların

farklı uluslardan olmasıyla geleneksel işletmecilik anlayışından ayrılmıyor. Bu işletmeler üretim ve imalat kalıplarında ve süreçlerinde de farklılıklar gösteriyor.

Bütün bu yazılanlar ihracat temsilcilikleri, yurtdışındaki acenteler, redevans ücretini ödeyerek yurtdışında üretimde bulunma lisansı alma, ihracat departmanı kurma ya da yurtdışında üretim yapma gibi klasik ihracat yöntemlerinden farklı de-

ğildir; sadece farklı kombinasyonlarla karşımıza çıkmış şeklidir. Bunların olumlu yansımalarına örnek olarak da Amerika'da KOBİ'lerin ihracatının 90'dan sonraki yıllarda Arthur Andersen'in araştırmasına göre %11'den %20'ye çıkması verilebilir.

Türkiye dünyanın 18. büyük ülkesi olmasına ve nüfusu kendi üretimi ile besleyebilecek tarım ve hayvancılık kaynakları olmasına, ticaret yolları üzerinde bulunmasına rağmen dış ticaretimiz dünyanın dış ticaretinin binde 4-5'i oranlarında seyretmektedir. Potansiyelimizin ne kadar altında olduğumuzu anlayabilmemiz için Tayvan örneğini ele alalım: Tayvan'ın ihracatı 75 milyar dolar seviyesindedir ve kişi başına milli geliri 10 katımızdan fazladır. Oysa ülkemizin ihracatı 2000 yılı itibariyle yaklaşık 54 milyar dolardır.

Başarılarını tekrarlayabilmek isteyen şirketlerin izlemesi gereken 3 ana yol vardır:

1-Genişleme Stratejisi: Firma başarılı olan birkaç ürünü kaldırıcı gibi kullanıp onun yarattığı olumlu imaj ve elde ettiği piyasa payından yararlanma yolunu izleyebilir. Örneğin Güney Koreli otomotiv üreticisi Hyundai Amerikan piyasasına ilk önce \$5000lık Excel modeli ile girmiş ve küçük otomobil piyasasında ikinci sıraya yükselmiştir. Sonrasında da orta bölüme Sonata modeli ile girmiştir.

2-Yenilik Stratejisi: Bunun en güzel örneği Sony'dir. Sony piyasaya yeni bir ürün sunar sunmaz onunla rekabet edebilecek yeni ve gelişmiş başka bir ürünün ar-ge çalışmalarına başlar. İhracatta iddialı olabilmek için ar-ge çalışmalarına önem vermek zorunludur.

3-İyileştirme Stratejisi: Başarıyı tekrarlamının yenilik stratejisine göre daha ucuz yolu da iyileştirme yöntemidir. Bu yöntem mevcut ürünü yeni özellikler, yeni güç kaynakları, yeni kullanım alanları vb. ile tamamlamayı hedefler. Örneğin "1-2-3" yazılım paketi ile bireysel bilgisayar pazarına egemen olan Lotus firması yepyeni bir program olan "Jazz"ı çıkardı ve başarısız oldu. Bunun üzerine "1-2-3"ün yeni versiyonlarına çeşitli özellikler ve yetenekler eklemeye başladı ve piyasadaki eski gücüne bir ölçüde kavuştu.

Hedeflenen ihracat pazarının duru-

mu, rekabet koşulları, ürünün özellikleri seçilecek strateji tercihlerini etkiler. Bu durumda William W. Womack'a göre karın güçlü kaynağı olan odaklaşmayı değer yaratmak için kullanmamız gerekiyor. Yönetimin burada vermesi gereken karar neye odaklaşacağıdır, üretime mi, ürüne mi, müşteriye mi? Amerika'da 170 şirket arasında yapılan bir araştırmanın sonucuna göre odaklaşmış şirketlerin kar oranları daha yüksektir. Ülkemizin de içinde bulunduğu durumdan çıkış yolu Michael Porter'a göre rekabette üstün olduğu alanlara yönelmesi ve bu sektörlerde odaklaşmasıdır.

İhracatta farklı bir model de Japon Sogo Şoşa'larıdır. Bunlar tamamıyla ihracata odaklanan ve bu amaçla birçok üreticinin birçok üreticinin çeşitli ürünlerin ihraç pazarına sunmayı amaçlayan firmalardır. Dış Ticaret Sermaye Şirketleri adı altında ülkemizde de uygulanmıştır. Sogo Şoşalara örnek olarak Mitsui, Maruebni ve Mitsubishi gibi firmaları örnek olarak verebiliriz. Bu üç firmanın 1986 satış rakamlarına göre dünyadaki en büyük 10 şirket arasında bulunduğu düşünülürse bu modelin ne kadar başarılı olduğu daha iyi anlaşılabilir olur.

İhracattan Uluslararası Pazarlamaya

Dünyada ihracatın yapısı incelendiğinde farkı yaratanın firmaların kendilerine özgü pazarlama taktikleri olduğunu görürüz. Piyasada kalıcı olabilmenin ön koşulu da yeni trendleri takip etmek ve değişimin gerisinde kalmamaktır. Philip Kotler'in pazarlamanın yeni formlara sahip olduğunu söylemesi ve yer, fiyat, promosyon ve üründen oluşan pazarlama karmasının yerini artık müşteri değeri, müşteri maliyetleri, müşteriye uygunluk ve müşteriyle iletişimin alacağını söylemesi boşuna değildir. Peki yeni trendler nelerdir?

***İlişkisel Pazarlama:** Bu pazarlama eğiliminin temelinde ömür boyu müşteri mutluluğu hedeflenmektedir.

***Müşteri Tatmini:** Şirketler tüketicileri çekmek yerine, müşteriye elden kaçırmama ve müşteri tatmini gibi konulara daha fazla önem veriyorlar. Yine bununla ilintili olarak şirketlerin Pazar payından çok bir müşterinin alışverişindeki toplam payını artırma

yönünde çabaları var.

***Veritabanı Oluşturma:** Veritabanı oluşturma müşteriye elde tutabilme, satış sonrası hizmetler ve ihtiyaçlarını doğru karşılayabilmek açısından kritik öneme sahiptir.

***Satış Otomasyonu:** Personeli satış etkinliklerini artırmak üzere laptop, çağrı cihazları, cep telefonu gibi araçlarla donatmaktadır.

***Yeni Marka Üretimi:** Perakendecilerin büyüyen güçleri karşısında, üreticiler markalarını daha da sağlamlaştırma çabası içindedir.

***Entegre Pazarlama:** Uluslararası pazarlama dünyasındaki diğer bir gelişme de reklamın yerini entegre pazarlama iletişimi olarak adlandırılan reklam, satış, promosyon, halkla ilişkiler ve doğrudan pazarlamanın daha içiçe kullanıldığı bir yaklaşıma terketmesidir.

Kotler'in Türkiye için söyledikleri ise Michael Porter ile aynı doğrultuda geliyor. Türkiye bir ihracat bileşimi vizyonu oluşturmalı ve rekabet avantajına sahip olduğu sektörlerde odaklaşmalıdır. Porter'a göre kriz dönemine özel taktiklerden bazıları ise fiyatlarda indirime gitmek, ekonomik ürünler üretmek ve promosyon kampanyaları yürütmektir.

Bütün bunların kaynağında ise doğru bilgiye zamanında ulaşmak var. Üretimde standartların olduğu bir çağda yaşıyoruz. Bugün ürünü müz daha iyi olduğu için değil bilgilerimiz daha iyi olduğu için kazanıyoruz, bu da nişan alma fırsatını tanımayan şirketlere, ateş et, ateş et, ateş et dünyasında yaşıyoruz.

- 1 Louis E. Boone, David L. Kurtz; Contemporary Business 8th Edition, S.48
- 2 Derek Loble, MEB Yayınları, 1995, S.184
- 3 George S. Yip, How To Take Your Company To The Global Market, Colombia Journal of World Business, Winter 1998, S.37
- 4 David Spurling, İş Dünyası ve Ticaret, MEB Yayınları, 1995, S.74
- 5 Peter F. Drucker, Gelecek İçin Yönetim, İş Bankası Yayınları, 1996, S.8
- 6 Dr. Hasan Tutar, Küreselleşme Sürecinde İşletme Yönetimi, Hayat Yayınları, 1999, S.79
- 7 Richard L. Daft, Management, The Dryden Press, 4th Edition, S.125
- 8 Dr. Cem M. Kozlu, Uluslar arası Pazarlama, İş Bankası Yayınları, 1998, 6. Baskı, S.1
- 9 Joe Dreyfus, What Do You Do For An Encore?, Fortune 19 Aralık 1998, S.79-83
- 10 Robert Slater, Şirket Yönetimine GE Yaklaşımı, Sabah Kitapları, 1993

Türkiye'de ve AB Üye Ülkelerinde KOBİ'ler

Av. Mikayil DİLBAZ

Küçük ve orta büyüklükte işletmeler, tüm ekonomilerin temel dinamiğini oluşturmalarına rağmen, bugün dünya literatüründe üzerinde fikir birliği sağlanmış bir KOBİ tanımı bulunmamaktadır. Dünyanın çeşitli ülkelerinde tanımlamalar yapılırken, tüm ülkelerde genel olarak istihdam edilen işçi sayısı temel alınmasına karşın bazı ülkelerde ayrıca yatırılan sermaye ve satış miktarı gibi ek ölçütler kullanılmaktadır.

Avrupa Birliği'ne üye ülkeler arasında, KOBİ tanımları konusunda fikir birliği sağlamak ve bir karışıklığa meydan vermemek için yeni bir ortak tanım geliştirilmiştir. Avrupa Birliği Konsey kararıyla belirlenen KOBİ tanımı işçi sayısı, bilanço büyüklüğü ve işletmelerin bağımsızlık derecesinden oluşan kıstasları kapsamaktadır.

Avrupa Komisyonu Genel Sekreterliği'nin KOBİ tanımı çerçevesinde 250'den az işçi çalıştıran işletmeler KOBİ olarak kabul edilmektedir. Buna göre 10'dan az işçi çalıştıran işletmeler çok küçük işletmeler, 11-49 arasında işçi çalıştıran ve yıllık cirosu 7 milyon ECU'yü (Avrupa Ortak Para Birimi) aşmayan veya 5 milyon ECU'nün altında bilanço değeri olan işletmeler küçük işletme, 50-250 arasında işçi çalıştıran ve yıllık cirosu 40 milyon ECU'nün altında olan işletmeler orta ölçekli işletme, 250'den fazla işçi çalıştıran ve yıllık cirosu da 40 milyon ECU'den fazla olan işlet-

meler ise büyük işletmeler olarak tanımlanmaktadır.

OECD ülkelerinde de işçi sayısı kriteri kullanılmaktadır. Çalıştırdığı işçi sayısı 20'ye kadar olan işletmeler çok küçük işletmeler, işçi sayısı 21-99 arasında olan işletmeler küçük sanayi işletmeleri, 100-499 arasında işçisi olan işletmeler orta ölçekli sanayi işletmeleri, 500'den fazla işçisi olan işletmeler de büyük sanayi işletmeleri olarak kabul edilmektedir.

Ülkemizde çeşitli kurum ve ku-

ruluşların görevlerinin gereği olarak yaptıkları küçük ve orta büyüklükte işletme tanım ve sınıflandırmaları farklılık göstermektedir. TÜİK'in (Türkiye İstatistik Kurumu) KOBİ tanımında dörtlü bir sınıflandırmaya gidilmektedir. Buna göre 1-9 personel çalıştıran işletmeler çok küçük işletmeler, 10-49 personel çalıştıran işletmeler küçük işletmeler, 50-99 personel çalıştıran işletmeler orta ölçekli işletmeler, 100'den fazla personel çalıştıran işletmeler de büyük iş-

letmeler olarak tanımlanmaktadır. DPT de (Devlet Planlama Teşkilatı) bu tanımlamayı aynen kabul etmektedir.

1990 yılında yürürlüğe giren 3624 sayılı Küçük ve Orta Ölçekli Sanayi Geliştirme İdaresi Başkanlığı (KOSGEB) Kanunu'nun ikinci maddesinde; 1-50 arasında işçi çalıştıran sanayi işletmeleri küçük ölçekli sanayi işletmeleri, 51-150 arasında işçi çalıştıran sanayi işletmeleri ise orta ölçekli sanayi işletmeleri olarak tanımlanmıştır. Kanunda gerekli görülmesi halinde bu tanımın Bakanlar Kurulu kararıyla değiştirilebileceği açıkça ifade edilmiştir.

Küçük ve orta boy işletmelerin yatırımlarında devlet yardımları hakkında 19.02.1999 tarih ve 99/12474 sayılı Bakanlar Kurulu kararında da KOBİ'ler tanımlanmıştır. Buna göre, imalat sanayi sektöründe faaliyette bulunan, iş yerinde en fazla 150 işçi çalıştıran, kanuni defter kayıtlarında arsa ve bina hariç, makine ve teçhizat, tesis, taşıt araç ve gereçleri, döşeme ve demirbaşları toplamının net tutarı 100 bin YTL'yi aşmayan işletmeler KOBİ olarak kabul edilmektedir.

Küçük ve orta büyüklükte işletmelere finansman desteği sağlayarak bir kalkınma bankası görevini üstlenmiş olan Türkiye Halk Bankası A.Ş. çeşitli dönemlerde ekonomik ortamın koşullarına göre farklı sınıflamalar benimsemiş, ancak tüm tanımlara esas alınan nicel ölçütlerde bir değişikliğe gitmeyerek, işletmelerdeki işçi sayısı ve makine parkını (veya aşağı yukarı aynı anlama gelen, bina ve arazi dışında kalan net sabit yatırımın bilanço değerini) esas almıştır. Son olarak, Halk Bankası, KOBİ sanayi kredisinde iş yerinde en çok 250 işçi çalıştıran, kanuni defter kayıtlarındaki "arsa ve bina hariç" sabit yatırımın (makine, tesis ve cihazları, taşıt araç ve gereçleri, döşeme ve demirbaşları ile diğerleri toplamı) net tutarı 400 bin YTL'ye kadar olan üretim ve onarım faaliyetlerinde bulunan işletmeleri, büyük ölçekli sanayi kredisinde ise iş

yerinde 250'den fazla işçi çalıştıran, yukarıda açıklanan sabit yatırım tutarı 400 bin YTL'lik sınırın üzerinde bulunan işletmeleri esas almaktadır.

Görüldüğü gibi küçük ve orta büyüklükte işletme kavramı, daha çok göreceli bir büyüklüğü ifade etmektedir. Bu büyüklük, çalışan iş koluna, sanayileşme düzeyine, pazarın büyüklüğüne bağlı olarak her ülke açısından farklılık arz etmektedir. Küçük ve orta büyüklükteki işletmelerle ilgili esas alınan tanımın kapsamı ise bu kuruluşlara sağlanacak finansal destek ve teşviklerin amacı doğrultusunda değişen ekonomik ve sosyal yapıya göre farklılık göstermektedir.

KOBİ'lerin yapısal özelliklerini ekonomiye etkin bir şekilde yansıtılabilmeleri sadece idari, yasal ve mali ortamın basitleştirilmesini ve iyileştirilmesini değil, mesleki eğitim dahil olmak üzere teknik alanda da çeşitli düzenlemeler yapılmasını kaçınılmaz kılmaktadır. Bu çerçevede KOBİ'leri tüm yönleriyle ele alarak uygulanacak mekanizmaları aynı çatı altında toplayacak bir işletme politikasının gereği ön plana çıkmakta-

dır. Faaliyette bulunan işletmelerin ihtiyaçlarını ve karşılaştıkları sorunları dikkate alarak, hızla değişen dünyada yeni koşullara uyum sağlanmasını ve mücadele edilmesini sağlayacak bir işletme politikasının başarılı olacağı açıktır. Dünyada en rekabetçi ve en dinamik ekonomiye sahip olmayı hedefleyen AB'de, KOBİ'lerin ekonomiye ve buna paralel olarak makroekonomik hedeflerin gerçekleştirilmesine sağladığı katkı tüm üye devletlerce kabul edilmektedir.

AB'de işletme politikası temelinde çok yıllık dönemi içeren programlar dahilinde gerçekleştirilmekte; bu uygulama daha önceki programların değerlendirilmesini sağlayarak eksikliklerin tamamlanmasını ve yeni hedefler doğrultusunda gerekli değişikliklerin ve düzenlemelerin yapılmasına imkan sağlamaktadır. Bir başka deyişle, izlenen bu işletme politikası, işletmelerin performansının artırılmasına ve

üretken girişimci faaliyetlerin teşvik edilmesine yönelik çalışmalar için bir çerçeve oluşturmaktadır.

Bu bağlamda, AB'nin makroekonomik hedefleri doğrultusunda mevcut finansman mekanizmaları kullanılarak KOBİ'lere yönelik girişimler değerlendirilmekte ve çeşitli programlar uygulamaya koyulmaktadır. AB'de KOBİ'ler için gerçekleştirilen faaliyetlere bakıldığında özellikle mali kaynaklara erişim konusu üzerinde ağırlıklı olarak durulduğu ve araştırma geliştirmeye de ayrı bir önem verildiği görülmektedir.

Bunun yanı sıra işletmelerin dış pazarlara açılmaları, potansiyel işbirliği alternatiflerini değerlendirmeleri ve bu çerçevede bilgilendirilmeleri de işletme politikası kapsamında yer almakta; KOBİ'lerin idari, mali ve yasal alanda karşılaştıkları zorluklar ve ihtiyaçlarının belirlenmesini hedefleyen çalışmalar da yürütülmektedir. KOBİ'lerle ilgili çalışmalar çerçevesinde AB'de üzerinde durulan bir diğer önemli konu ise KOBİ'ler arasında en iyi uygulamaların paylaşımının sağlanmasıdır.

Ermek OMURALİEV:

Atavatanınız İlgili Bekliyor

Kirgizistan Büyükelçiliği Ticaret Müşaviri Vekili Ermek OMURALİEV, "Türkiye'nin yüzünü Avrasya'ya çevirmesi halinde ülkelerin Avrasya Birliği'ne üye olmak için sıraya gireceklerini" söyledi. Türkiye'nin dost ve kardeş Orta Asya ülkeleriyle çok daha güçlü adımlar atacağına inandığını belirten OMURALİEV, "Kirgizistan olarak en güzel şartları Türk iş adamlarına sunuyoruz. Yatırım fırsatları değerlendirilmezse bölgede Rus ve Çin şirketleri egemen olur" şeklinde konuştu.

Kirgizistan hakkında genel bir bilgi verir misiniz?

Sovyetler Birliği'nin dağılmasından sonra Kirgizistan, 15 Aralık 1990'da egemenliğini, 31 Ağustos 1991'de ise bağımsızlığını ilan etmiştir. Kirgizistan Hükümeti, 1990'larda uluslararası toplumun desteğiyle bir serbest piyasa ve pazar reformu başlatmış olup, birçok olumsuz koşul altında yapılmasına rağmen, ekonomide istikrar sağlanmasında önemli başarılar elde etmiştir. Örneğin, BDT ülkeleri arasında 1993'te kendi para birimi olan Kirgiz Som'unu kullanıma sokan ilk ülke Kirgizistan olmuştur. 20 Aralık 1998'de Dünya Ticaret Örgütü üyeliğine kabul edilen Kirgizistan, aynı zamanda Bağımsız Devletler Topluluğu (BDT) ülkeleri arasında, bu örgütün ilk üyesi olmuştur. Kirgizistan, bağımsızlığını kazanmasından bugüne kadar 178 ülke tarafından tanınmış ve bu ülkelerin 97'si ile diplomatik ilişki kurmuştur.

Ülkede bol su ve maden kaynakları mevcuttur. Dokunulmaz bakir doğaya sahip olması nedeniyle de her çeşit yaz/kış/dağ turizmi için çok elverişli bir ülkedir. Yaklaşık 145 milyar KW elektrik üretme potansiyeli olan Kirgizistan, bol su zenginliklerinin %10'unu ancak kullandığı için büyük ölçüde hidroenerji potansiyeli olan bir ülkedir. Sovyetler döneminde Kirgizistan SSCB'nin askeri sanayisini ve Rusya/Sibirya

bölgesinin et, meyve/sebze ihtiyacını karşılayan tesisleri bünyesinde bulunduruyordu. Şimdi ise tarım ve hayvancılık sektörleri, yeniden işleme ve modern ambalaj sanayii, askeri ve makina sanayii temel oluşturup öncelikli potansiyel alanları teşkil etmektedir.

Kirgizistan-Türkiye ilişkilerini nasıl değerlendiriyorsunuz?

Bildiğiniz gibi, ülkelerimiz arasındaki ilişkiler ancak Sovyetler Birliği'nin çökmesi, "demir perdenin" yıkılması ile başladı. Sovyetler döneminde Kirgizistan SSCB'nin askeri sanayisinin önemli üretim üslerden birisi olması nedeniyle ülkemize turistlerin girmesi bile yasak idi. Bu nedenle Kirgizistan 1990'ların başında bağımsızlığına kavuşunca uluslararası arenada ülkemizi tanıyan ilk

ülkelerden biri Türkiye oldu. Türkiye, sonrasında da ülkemizin aniden karşılaştığı komünist rejimden serbest piyasa ekonomisine geçişindeki o zor geçiş dönemimizi rahatça atlattığımızda ve kalkınmamızda her zaman yanımızda olup kardeş elini asla esirgememiştir.

Ülkelerimiz arasında ortak din, dil, kan ve tarih bağlarımız var. Bu bizim ilişkilerimizin esas temelidir. Bu temel üzerinde kardeşlik ilişkileri geçmişte olduğu gibi, geleceğimize de yön vermekte, iki ülke arasında karşılıklı güven ve iş birliğinin boyutlarının daha da gelişmesine imkan sağlamaktadır. Kırgızistan'ın dış politikasında Türkiye haklı olarak sağlam bir partner, dost ve kardeş ülke olarak yerini korumaktadır. Son 15 yıl içinde iki ülke arasında 100'den fazla anlaşma, protokol ve sözleşme akdedilmiştir. Aramızdaki ilişkilerin ilkeleri de ülkelerimiz arasında imzalanan "Ebedi Dostluk ve İş Birliği Anlaşması" ile "Türkiye ve Kırgızistan: Birlikte 21.Yüzyıla" ortak bildirisi gibi iki ana belgeye dayanmaktadır.

Bu aşamada ülkelerimiz arasında herhangi bir siyasi anlaşmazlığın olmamasıyla birlikte, gerek ikili iş birliği konusu olsun, gerek uluslararası ve bölgesel konular olsun geniş bir yelpazede görüş birliğine sahip olmamız ilişkilerimizin daha da güçlendirilmesi için sağlam ve elverişli

temeli oluşturmaktadır.

Bugün için ikili ilişkilerimiz sosyal ve kültürel alanda iyi ama özellikle ticari-ekonomik alanda yetersiz diye düşünüyorum. Halbuki, bu ilişkilerin daha da iyi olması için gerekli tüm imkanlar sağlanmış ve temeller atılmıştır. Bu ilişkiler daha iyi olmalıdır. Biz Kırgızistan olarak dostluk ve karşılıklı anlayışa dayalı kurulan ilişkilerimize büyük değer veriyoruz ve bu ilişkilerin daha da güçlenmesi için elimizden gelen gayreti sarf etmeye hazırız.

Kırgızistan ve Türkiye arasındaki iş birliği nasıl geliştirilebilir?

Bu çok isabetli ve anlamlı bir sorudur, teşekkür ederim. Benim anla-

Resmi Adı	: Kırgız Cumhuriyeti
Yönetim Biçimi	: Cumhuriyet
Resmi Dili	: Kırgızca
Başkenti	: Bişkek
Yüzölçümü	: 198.500 km ²
Nüfusu	: 5,1 Milyon
Para Birimi	: Som
Para Birimi Paritesi	: 1 USD = 40 Som
Dış Borç	: 1,2 Milyar Dolar
İş Gücü	: 1,7 Milyon
Enflasyon	: %2
Üyesi Olduğu	
Uluslararası Kuruluşlar	: CIS, EBRD, ECO, FAO, IBRD, ILO, IMF, UN, UN TAD, UNESCO, UNIDO, WHO, WTO

yışma göre, iş birliğimizin geliştirilmesi, gerek devlet gerek ise özel sektörün önde gelen temsilcilerinin önderliğindeki ikili temaslar, karşılıklı ziyaretler ve ortak projelerle doğrudan orantılıdır. Bu bağlamda özellikle, ticari ve ekonomik bağlantılarımız, ilişkilerimizin önemli parçasını teşkil etmekle birlikte ikili ilişkilerimizin daha da gelişmesi için büyük önem taşımaktadırlar. Özellikle, ulaştırma, alt yapı, madencilik, hafif tekstil sanayii, gıda ve tarım ürünlerini işletme sanayii, tarım, imalat ve ambalajlama sanayii, yüksek teknoloji ve hizmet alanlarında ilişkilerimize daha da fazla dikkat vermemiz gerektiğini ve elimizdeki imkanları daha etkili şekilde kullanmamız gerektiğini düşünüyoruz. Kırgız – Türk ticari ve ekonomik ilişkilerinin

iki kardeş ülkenin ekonomik iş birliğinin mevcut potansiyeline uygun hale gelmesi için daha da genişleminin gerektiğinin farkındayız.

Kırgızistan, Kırgız – Türk Karma Ekonomi Komisyonu'nun çalışmasına büyük önem vermektedir. Öncelikle tek ticaret ilişkileri seviyesinden yatırımcılık ve geniş iş birliği seviyesine yükseltilebilir.

Kırgız-Türk işbirliğinin bugünkü seviyesi kardeş ülkelerimizin bakanlıkları ve kurumları arasında daha da yakın ilişkilerin kurulmasını gerektiriyor. Bu hususta ticari ve ekonomik alanda faaliyet gösteren kurumlar, KOBİ'ler ve girişimciler özel önem taşımaktadır.

En önemlisi, bugünkü koşullarda ülkelerimizin özel sektöründeki girişimciler arasında direkt ilişkilerin kurulması, karşılıklı fuar/ iş adamları dernekleri/ ikili temas iş forumları düzenlenmesi; Türk özel sektörünün geniş katılımlı karşılıklı ziyaret/ temaslarının artırılması Kırgızistan ekonomisi için önem taşıyor. Bu vesile ile fırsattan yararlanarak, değerli Türk iş adamlarına sesleniyorum: "Bakışlarınızı sadece Avrupa, Batı ve Arap ülkelerine odaklamayın! Nasıl Türkiye Cumhuriyeti sizin anavatanınız ise, aynı şekilde Kırgızistan ve diğer Türkçe konuşan Orta Asya ülkeleri sizin atavatanınız, atayurdunuzdur. Bakışlarınızı atayurdunuzun kalkınmasına, yere sağlam basmasına ve yeni çağın taleplerine göre gelişmesine fedakarlıkla odaklayarak daha çok ziyaret-

ler, yatırımlar yapın, daha çok kalıcı işlere imza atın. Ülkemize "balık" vermeyin – ülkemize "o balığı tutan oltayı" kazandırın.

Kırgızistan Büyükelçiliği olarak bu tür çalışmalarınıza tam destek vereceğimizi, bunların başarılı olması için her türlü yardımı göstermeye hazır olduğumuzu bilmenizi isterim.

Kırgızistan'da Türk iş adamlarına nasıl bakılıyor? Ticaret sürecinde herhangi bir kolaylık sağlanıyor mu?

Ciddi, dürüst ve iyi niyetli Türk iş adamlarına Kırgızistan'da çok sıcak bakılıyor. Gerçekçi olmak için şunu söylemek isterim. Bağımsızlığımıza kavuşunca kardeş Türkiye ile olan münasebetlerimiz çok heyecanlı başladı, hasret gideriyorduk. Kırgız halkı, kardeş Türk halkına kucaklarını açtı. Türk iş adamlarınca çok sayıda başarılı işlere imza atıldı. Ama, maalesef, daha sonra Türkiye'den gelip "kısa sürede köşeyi dönme" mantığıyla hareket eden bazı insanlar, "Ben Türk iş adamıyım" diyerek samimi kardeşlik ilişkilerimizi suistimal ettiler. Türkiye ve Türk iş adamı imajını zedelediler. Bu imajı düzeltip, yeniden inşa etmek hiç de kolay olmadı. Bir taraftan, biz Kırgızistan'ın Türkiye'deki Büyükelçiliği olarak, diğer yandan, Türkiye'nin Kırgızistan'daki Büyükelçiliği başta olmak üzere Kırgızistan'da aktif faaliyet gösteren KİTİAD (Kırgız-Türk İş Adamları Derneği), Kırgızistan-Türkiye Manas Üniversitesi, Se-

bat Eğitim Kurumu, herkes el ele Türk iş adamlarına hak ettikleri olumlu imajı kazandırmak için çabaladık ve bence başardık. Nasıl mı? Yapılan dürüst ve ciddi çalışmalarla.

Sorunuzun ikinci kısmına gelince Kırgızistan, Orta Asya bölgesinin en liberal ticaret ve yatırım rejimine sahip ülkedir diyebilirim. 1-2 günlük kısa bir sürede Kırgızistan'da şirket kurma, sınırsız para ve/veya gelir transferleri yapma, problemsiz ve sınırsız döviz alım-satım işlemleri yapma, mevcut hammadde ve düşük elektrik ve üretim maliyetlerinden yararlanma, kalifiye insan bulma gibi imkanlar vardır. Türkiye'deki elektriğin fiyatı 10-12 cent ise, Kırgızistan'daki elektriğin fiyatı 2 cent'tir.

Böylece, düşük üretim maliyetleri ve liberal ticaret ortamı nedeniyle ülkede düşük maliyetli, hesaplı üretim yapıp bölgedeki Serbest Ticaret Anlaşmaları'ndan kaynaklanan gümrük ve vergi avantajlarından yararlanıp Orta Asya ülkeleri, Rusya ve Rusya'nın büyük Sibiryaya bölgesi, Çin, Afganistan ve diğer bölge ülkelerine ihracat/ pazarlama imkanı vardır.

Kırgızistan'da ne gibi yatırım olanakları bulunuyor?

Devam eden ekonomik reformlar çerçevesinde Kırgızistan'da Kurumlar vergisi oranı %20'den %10'na indirilmiş olup, gelir vergisinde de %10 tek oranlı vergi uygulamasına geçilmiştir. Yatırım için getirilen tesis ve makineleri ülke girişlerinde KDV'den muaf tutuyoruz. Yani yatırımların artması için tüm şartları sağlamaya çalışıyoruz.

Önceki sorunuzun sonunda bahsettiğim avantajların yanı sıra özellikle yatırım bakımından önemli olan Serbest Ekonomik Bölgemizde (SEB) sunulan olanaklara değinmek isterim. SEB'lerde depolama, toptan ihracat ve ithalat faaliyetlerin yanı sıra özellikle son dönemde ihracata yönelik endüstriyel imalat ve yeniden işleme / üretim / ambalaj fabrikalarının kurulması için en ideal mekandır. Burada üretilen mallar çifte vergilendirme olmaksızın 3. ülkelere de satılabilmektedir. Özellikle yabancı yatırımcıları çekmek amacıyla

devlet tarafından SEB'lerde bazı teşvikler uygulanmaya başlanmıştır. Bu teşviklerin başlıcaları, bazı vergilerden, gümrüklerden ve tüm faaliyet sürecindeki ödemelerden muafiyet; SEB'de üretilerek ihraç edilen, SEB'e ithal edilen malların gümrük vergisinden muafiyet; basitlendirilmiş gümrük ve kayıt prosedürleri; hizmet sağlayan kuruluşlara doğrudan ulaşım; ithal edilen sermaye malları

ve ham madde/parçalar için gümrük muafiyetidir.

İkinci sorunuza cevaplarken yabancı yatırım açısından önemli fırsatları sunan sektörleri sıralamıştım. Buna dönmek gerekirse şunu örnek olarak belirtmek isterim. Türkiye, dünyada inşaat, tekstil ve turizm sektöründe lider ülke konumundadır. Bu sektörlerde siz daha tecrübelisiniz ve bu işin nasıl yapıldığını daha iyi bilirsiniz. Örneğin, Kırgızistan'da turizm sektörü yeni gelişmeye başladı. Ülkemize gelen misafirlerin "deniz" tabir ettikleri muazzam Issık adlı gölümüz vardır ve orası adeta Türkiye'nin Antalya'sı gibi algılanmaktadır. Geçen yaz Issık-Göl'de dinlenmeye gelenlerin sayısında adeta bir patlama oldu, mevcut tesislerde yer kalmadı. İşte bu sektördeki fırsatları Türk iş adamları iyi değerlendirip o pazarda söz sahibi olmak için çabuk davranmalılar. Aksi takdirde, diğer alanlardaki gibi Çinli ve Rus iş adamları mevcut boşlukları doldurur. Biz ise Kırgızistan'da daha çok Türk iş adamlarının var olmasını istiyoruz.

Avrasya'daki ve Orta Asya Türk Bölgesi'ndeki ekonomik işbirliği nasıl geliştirilebilir?

Hakikaten bu anlamda bölgede

1. Genel

Kırgızistan, Orta Asya'da 198.500 km² yüzölçümü ile Türkiye'nin yaklaşık dörtte biri büyüklüğünde olan ve tarihi İpek Yolu üzerinde yer alan bir ülkedir. Ülkenin doğusu ile batısı arasındaki mesafe 925 km, kuzeyi ile güney arasındaki mesafe 453 km'dir. Ülke genel olarak tasvir edildiğinde, yüksek karlarla kaplı dağlar, derin keskin vadiler, yüksek akış hızına sahip binlerce ırmak ve dağ göllerinden oluştuğu görülmektedir. Ülkenin %6'sı ormanlardan ve %4.2'si buzullardan oluşmaktadır. Ülkede 80 çeşit memeli hayvan, 330 çeşit kuş ve 50 çeşit balık yaşamaktadır.

2. Konumu

Ülkenin % 93'ü deniz seviyesinden 1500 m yüksekliktedir. Tanrı ve Altay sıradağları Kırgızistan'ın coğrafi konumunu belirlemektedir. Kırgızistan'ın deniz seviyesinden en yüksek yerini doğuda bulunan

Ala Dağlar teşkil etmekte olup, Pobeda Tepesi (7439 m) zirvesini üzerinde bulundurmaktadır. Bu sıradağlar ülkeyi birbirinden ayrı keskin vadilere bölmekte olup başlıcaları: güneyde Fergana, kuzeyde Çu, batıda Talas ve doğuda Narin vadileridir.

3. Nehirleri

Ülkede 1582 nehir mevcuttur. Yük-

sek dağlardan çıkan düzensiz ve yüksek akış hızına sahip olan nehirler ulaşma elverişli değildir. Elektrik enerjisi üretimi için kullanılan Narin, Tar, Kurşab, Talas, Alay, Çuy ve Kızılsu başlıca nehirleridir.

4. Gölleri

Ülkede yüzlerce ırmağın oluşturduğu 3000'e yakın göl mevcut olup, bunların en büyük ve derini Issık-Göl'dür. 6202 km genişliği ile dünyanın en büyük ikinci gölüdür. Bunun dışında Son ve Narin Gölle-ri ülkenin önemli gölleri arasındadır.

5. İklimi

Ülkenin dağlık yapısına ve deniz seviyesinden ortalama 2750 m. yüksekte olmasına paralel karasal bir iklim hüküm sürmektedir. Yağış az, yaz-kış ve gece-gündüz ısı farkı fazla, bitki örtüsü değişkendir. Ortalama yıllık güneşli gün sayısı 247, yıllık ortalama yağış 300-600 mm.dir.

6. Komşuları ve Sınırları

Kırgızistan'ın kuzeyinde Kazakistan, güneydoğu ve doğusunda Çin Halk Cumhuriyeti, batısında Özbekistan ve güneybatısında Tacikistan bulunmakta olup, sınırlarının toplam uzunluğu (Çin Halk Cumhuriyeti ile 858 km, Kazakistan ile 1051 km, Tacikistan ile 870 km, Özbekistan ile 1099 km) 3878 km.dir.

inanılmaz bir potansiyel var. Her şeyden evvel siyasi irade olması gerek. Ardından da ekonomik iş birliğinin ana hatları çizilmeli. Vizyon nedir? Ne, niçin ve nasıl yapılacaktır? Akabinde de bir eylem planı çıkarılıp adım adım uygulanmalı. Tabi ki, bunun başarıyla uygulanması için ekonomik olarak güçlü olan, mesela Türkiye gibi öncü ülkeye ihtiyaç var. Bana göre, Türkiye, AB'nin yanı sıra ciddi bir şekilde bakışını Avrasya ve Orta Asya Bölgesine çevirse, öyle bir başarılı ekonomik iş birliği geliştirebilir ki ülkeler AB'ye değil de, Avrasya Birliğine üye olmak için sıraya dizilirler.

Türk iş adamlarından beklentileriniz nelerdir?

Kırgızistan ile Türkiye arasında binlerce kilometrelik mesafe var ama manevi olarak yakınız. Küresel dünyanın getirdikleri imkanlar sayesinde 5 saatlik uçak yolculuğu kadar

yakınız. Unutmayın ki orası sizin atavatanınız, atayurdunuzdur. Biz bir ağacın dallarıyız, biz bir ormanın ağaçlarıyız. Türkiye yalnız başına bir güçtür, ama yanında güçlü 5 kardeş ülke olsa, hem Türkiye 5 misli güçlü olur, hem de Orta Asya ülkeleri de bir o kadar güçlü olur. Nasıl Türkiye için hizmet ediyorsanız, aynı şekilde Kırgızistan ve diğer Orta Asya ülkelerinin yere sağlam basması, kalkınması ve gelişmesi için katkılarınızı esirgemeyin. Kardeşçe ve dostça ilişkilerimizin hız kazanması için sizleri somut işler yapmaya, güzel projelere imza atmaya davet ediyorum. Kırgızistan'a iş ziyaretleri gerçekleştirmeye davet ediyorum. Bu süreçte biz Büyükelçilik olarak, ilgili tüm randevuları almaya, tüm programları yapmaya ve sizlere tüm kolaylıkları sağlamaya hazırız. Kırgızistan ve diğer Türkçe konuşan Orta Asya ülkeleri sizin atavatanınız, atayurdunuzdur.

Vizyonex İş Dünyanızın Vizyonunu Değiştiriyor

U SİAD Genel Sekreteri Birol Başaran'ın şirketi Vizyonex, 1993 yılı başında kuruldu. Merkezi İstanbul'da olan Vizyonex Bilgi İşlem Danışmanlık Ltd Şti'nin Ankara, İzmir ve Adana'da şubeleri bulunuyor. Vizyonex, 75 çalışanı ile bu platformlarda uygulama yazılımı geliştiren, tüm donanım platformlarını destekleyen, çözüm sağlayan, eğitim ve danışmanlık hizmetleri veren bir kuruluştur. Müşteri profili, gıda sektörü, bankalar, sigorta şirketleri, tekstil, otomotiv, belediyeler, marina yönetim şirketleri ve hava yollarından oluşmaktadır.

Türkiye mainframe ve açık sistemler pazarında kurumsal müşterilerle çalışmayı ilke edinmiş bir şirket olan Vizyonex'in temel amacı, mutlu çalışanlarıyla, mutlu müşterilerine en kaliteli hizmetleri ve ürünleri sunmaktır.

En güncel Bilgi Teknolojisi olanaklarını kullanarak müşterilerine rekabet gücü sağlamayı ve müşteri memnuniyeti yaratma misyonuna sahip olan Vizyonex, amaç olarak Türkiye bilgi teknolojisi pazarında en kaliteli, en güvenilir, müşteri memnuniyetini en üst düzeyde tutan sistem bütünleştirici ve hizmet sağlayıcı şirket olmayı belirlemiştir.

Temel stratejisi yeni iş olanakları geliştirmek olan Vizyonex'in kilometre taşları ise kısaca şöyledir:

- 1993 Vizyonex Kuruluşu,
- 1994 Platinum Technology İş Ortaklığı, Legent İş Ortaklığı,
- 1995 Boole & Babage İş Ortaklığı, New Dimension İş Ortaklığı, ASI İş Ortaklığı,
- 1996 IBM Profesyonel Hizmetler İş Ortaklığı,
- 1997 Yazılım Destek Hizmetleri,
- 1998 Isogon İş Ortaklığı,
- 1999 BMC İş Ortaklığı, IBM 2000 yılı projeleri,
- 2000 DSSI İş Ortaklığı,
- 2001 Aria Projesi,
- 2002 Ankara Ofis Açılışı,
- 2003 Help Bilgisayar'ın Vizyonex'e geçmesi, Adana Ofis Açılışı, IBM Yazılım Çözüm Ortaklığı,
- 2004 IBM zSeries, iSeries, Storage Çözüm Ortaklığı, 2004 IBM Crossbrand Ödülü (Petkim Projesi), 2004 PEPSİS (PBG) projesi

Çözüm ortakları, uzmanlık alanları, sektörler ve ürünler arasındaki ilişkide sistem bütünleştirici rol oynayan Vizyonex'in faaliyet alanları ise şunlardır:

Proje yönetimi, bağlantı altyapı, danışmanlık, sektörel çözümler, işletim desteği, teknik destek, uygulama geliştirme, paket program uyarlaması, yazılım sağlayıcılık, donanım sağlayıcılık ve eğitim.

IBM, Microsoft, Oracle, BMC Software, SPR ve Diversified Software gibi önemli isimlerle iş ortaklığı gerçekleştiren ve 1994 yılından bu yana kendi konularında uzman kuruluşlarla çözüm ortaklığında bulu-

Vizyonex Genel Müdürü Birol BAŞARAN

nan Vizyonex, en seçkin kurumlar da, işin uzmanları ile en iyi ve en kaliteli hizmetleri sunarak daima önderliğini sürdürmüştür. Microsoft'la ortaklığı 2004 yılında başlamıştır. Microsoft'la gerçekleştirilen Beethoven projesi yeni e-iş projesidir ve Microsoft.Net programı Türkiye'de internet tabanlı ilk bayi satış otomasyon projesidir. Tubitak tarafından desteklenen proje Pepsi'ye PEPSIS olarak uyarlanmıştır. Oracle ve Vizyonex işbirliği PEPSİ DSS projesi ile 2004 yılında başlamıştır.

Vizyonex – IBM Türk Ltd arasındaki verimli işbirliği 1996 yılından beri devam etmektedir. Bu birlikten hizmet alan müşterilerde, memnuniyet her zaman çok yüksek olmuş ve peş peşe çok başarılı projelere imza atılmıştır.

Vizyonex IBM'le birlikte müşterilerine şu hizmetleri sunmaktadır:

Kurumsal müşterilerde profesyonel hizmetler

- OS/390 – z/OS Kuruluş ve uyarlama çalışmaları
- CICS alt sistemleri kuruluş ve uyarlama çalışmaları
- DB2 alt sistemleri kuruluş ve uyarlama çalışmaları
- IMS alt sistemleri kuruluş ve uyarlama çalışmaları
- NCP alt sistemleri kuruluş ve uyarlama çalışmaları
- Tüm Unix platformlarında (Compaq, SUN, HP, AIX, SCO) Unix desteği
- Unix platformlarında ORACLE desteği
- Network planlama, dizayn ve destek
- NT, Windows 2000 gibi Microsoft platformlarında destek

Kurumsal Müşterilerde Komple Sistem ve İşletim Desteği

Bir Bilgi İşlem Merkezinin tüm sistem programcılığı ve operasyon hizmetlerini yürütmek.

Kurumsal müşterilere danışmanlık hizmetleri sunmak

Müşteride veya IBM'de OS/390-z/OS, CICS ve DB2 eğitimleri vermek

Kurumsal müşterilere yazılım çözümleri sunmak

Uluslararası ortaklarının dışında Vizyonex, ESC Bilgi İşlem, Sinerji

Bilgi İşlem, Elba Bilgisayar, Keysoft, İnka Bilgisayar, Atak Bilgisayar ve Enersistem gibi yerli iş ortaklarıyla da çalışmalar yürütmektedir.

Şirketin temel yetkinliğini doğrudan etkilemediği sürece, yapılacak işlerin, konusunun ehli başka bir firmaya devredilmesi cazip bir seçenek olduğundan, günümüzde her firma bir "Kaynaklama Stratejisi" oluşturmaktadır. Bu bağlamda Vizyonex, müşterilerinin çözüm ortağı olarak, hem ekonomik ve hem de ölçülebilir bir fayda sağlayarak, kurumların ihtiyacı olan nitelikli personel açıklarını kapatmaktadır.

Vizyonex, Türkiye çapında büyük kurumlarla çalışarak edindiği tecrübe sayesinde, en kısa sürede kurumlar için uygun personeli bulma garantisi vermektedir. Bunun yanında uzman kadroları ile kurumların ihtiyacı olan eğitimleri vermektedir. Vizyonex'in verdiği eğitimler şu şekildedir:

E-Eğitim Yönetim Danışmanlığı

E-Eğitim Strateji Geliştirme: Strateji geliştirme ve analiz sayesinde şirketin karlılığını arttıracak en etkili e-eğitim çözümünü bulma ve uygulamayı kapsamaktadır. E-eğitim teknolojisini, eğitim politikanızın bir parçası haline getirecek ve etkin çözümleriyle iş süreçlerinize uyarlamak için amaçlarınıza ve beklentilerinize en uygun alternatif e-eğitim modelini belirlemektir.

E-Eğitim Organizasyon Tasarımı: E-eğitim içerik geliştirmesini kendi bünyesinde yapmak isteyen kuruluşlara profesyonel danışmanlık desteği vermek ve ihtiyaç duyulan verileri sunarak ihtiyaçları doğrultusunda kendilerine has eğitim içeriği oluşturmalarını sağlamaktır.

E-Eğitim Proje Yönetimi: E-eğitim projelerinin sorunsuzca ve başarıyla yürütülmesinde ve planlanan hedeflere ulaşılmasında kurum ve şirketlere proje geliştirme ve yönetimi aşamasında hizmet sunmaktır.

E-Eğitim Uygulama, Servis Sağlama Hizmetleri:

Kurumlara, eğitim ve danışmanlık şirketleri bünyesinde kurduğumuz LMS (Learning Manag-

ement System) sistemini kiralarak ya da sistemi kendi Serverlarına taşıyarak kurum ve şirket ihtiyaçlarını karşılamaktır.

E-Eğitim Teknolojileri Hizmetleri

- Ses teknolojisi hizmeti
- Video desteği
- Animasyon desteği
- E-eğitim teknolojileri uygulama hizmeti
- Proje planlaması desteği
- Sistem bütünleşmesi
- Sistem testi
- Kurulum sonrası hizmetler

E-Eğitim İçerik Geliştirme ve Uygulama Hizmetleri

■ **Kurumlara Özel İçerik Geliştirme:** Kurum içinde verilen sınıf eğitimlerinin e-eğitim ortamında verilmesi sağlanabilir ya da kurumun eğitim ihtiyaç analizi yapıldıktan sonra ortaya çıkan sonuçlar dahilinde uzman eğitimciler ile temasa geçilerek söz konusu eğitimlerin kısa süre içinde e-eğitim ortamında sunulması kurumun ihtiyacı karşılanır.

■ **Kurumlara Akademi Kurma:** Çalışan sayısı ve sektöre katkısı çok fazla olan kurumlara kendine has e-eğitim platformunu kurarak tek merkezden bütün personelinin belli bir program dahilinde eğitilmesini hedeflemektedir.

Bunun yanında;

- Yat Marine Otomasyon
- E-Belediye Uygulamaları
- Nakit Akışı Uygulaması
- Bayi Satış Otomasyonu
- Doğrudan Tahsilat Sistemi (e-ticaret)

■ İthalat Yönetim Sistemi

■ Bireysel Emeklilik ve Hayat Sigortacılığı Uygulaması

gibi uygulamaları hazırlayan ve çeşitli sektörlerde yer alan firmalarla çalışmalar gerçekleştiren Vizyonex'in referansları ise şunlardır:

Avea, Telsim, Alcatel, Pepsi, Türk Hava Yolları, Akbank, Halkbank, Türkiye İş Bankası, Yapı Kredi, Pamukbank, Garanti, Pektim, Bağkur, İğdaş, Samsun Büyükşehir Belediyesi, Tarsus Belediyesi, Gazi Belediyesi, Marmaris Yat Limanı.

19 Mayıs'ın Günümüzdeki Anlamı

**"Yolunda yürüyen bir yolcunun, yalnız ufku görmesi yeterli değildir.
Muhakkak ufkun ötesini de görmesi ve bilmesi gerekir"**

Mustafa KEMAL ATATÜRK

BARIŞ DOSTER

Ulusların geçmişinde onların yazgısını değiştiren, yarınlarını aydınlatan, toplumu yeni bir yapıya yönelten tarihler vardır. Bu tarihler; aydınlık bir geleceğin, büyük bir devrimin başlangıcı olabilirlerse ulusallaşır, kutsallaşır, ölümsüzleşirler. Bu başlangıçları köklü kılan, unutulmaz yapan da getirdikleri aydınlık ve sürekliliktir. 19 Mayıs 1919 böyle bir başlangıç, böyle bir adımdır. Karanlığı aydınlığa dönüştüren, bağımsızlık savaşının ve onurlu yaşamının başlangıcıdır.

Ulusların geçmişinde karanlık dönemler vardır. Bu dönemlerde karanlıktan aydınlığa çıkmak olanaksız görülebilir. Kimisi el yardımıyla, kimisi el yordamıyla karanlıktan kurtulacağını düşünür. Tutunacak dal arar, bulamaz. Bulduğunu sandığı dallar, yaban ellerdir, düşman ellerdir. Umutsuzluk sarmalı o noktaya gelmiştir ki, en seçkin aydınlar, en yetkin münevverler bile kurtuluşu dışarıda ararlar.

Kendi tarihimizden örnek vere-

cek olursak, Halide Edip 10 Ağustos 1919'da Mustafa Kemal'e şöyle yazmaktadır:

"Birbirini yok eden, menfaat, hırsızlık ya da macera ve şöhret namına yaşayanların hırsını doyuran bir hükümet kuramı yerine, milletin refah ve gelişmesini sağlayan, halkı, köyleri, sağlığı ve zihniyetiyle çağdaş bir halka dönüştürebilecek bir hükümet kuramına ihtiyacımız var. Bunda lazım gelen para, uzmanlık ve güce sahip değiliz. Siyasi borçlar, siyasi köleliği arttırıyor. Cehalet ve çok konuşmaktan başka olumlu bir sonuç veren yeni bir hayat yaratamıyoruz. (...)

...Filipin gibi vahşi bir memleketi bugün kendi kendini yönetmeye yetkin çağdaş bir makineye dönüştüren Amerika bu konuda çok işimize geliyor. On beş yirmi sene zahmet çektikten sonra yeni bir Türkiye ve her bir kişisi eğitimi, zihniyetiyle gerçek bağımsızlığı kafasında ve cebinde taşıyan bir Türkiye'yi ancak 'Yeni Dünya'nın yeteneği vücuda getirebilir"

İşte bu yılgınlığa, güvensizliğe, korkuya, teslimiyetçiliğe karşı 19 Mayıs 1919, kurtuluşu dışarıda değil

içeride, iç dinamiklerde, halkta, milli ve yerli çözümlerde aramanın adıdır. Ve o yüzden Gazi Mustafa Kemal de, O'nun yolu da bugün de geçerlidir, günceldir.

19 Mayıs Dersleri

Ulusların geçmişlerinde savaşlar vardır. Bunların bazıları yenilgi, bazıları da yengi ile sonuçlanmıştır. Bazılarında ülke topraklarından topraklar kopar gider, ülkenin sınırlarını haritadan siler, bazılarında ülke topraklarına topraklar katılır, sınırlar genişler. Savaşları ulusal kurtuluş hareketine dönüştüren, o savaşların geri kalmışlığı, bağımlılığı, sömürüyü kırmak, yok etmek, çağdaşlaşmak, özgürleşmek, bağımsızlaşmak amacıyla başlatılması ve sonuçlandırılmasıdır.

19 Mayıs 1919'la başlayan ve utkuyla sonuçlanan Milli Mücadele böyle bir savaştır. Çünkü Atatürk'ün "ata yurdu" dediği Anadolu bile düşmanlarca paylaşılmıştır ve savaş, hem dıştaki emperyalist, işgalci güçlere, hem de onların yurttaki işbirlikçilerine, uzantılarına karşı verilecektir.

Devlet adamlarını, yöneticileri,

komutanları, önderleri ölümsüzleştirilen, lider yapan, uluslarının tarihine, yazgısına damgasını vurduran, uluslarıyla, tarihleriyle bütünleştiren; onların birleştirici, yol gösterici, aydınlatıcı, öğretici çağdaş kafaları ve yapılarıdır. Gazi Mustafa Kemal işte böyle bir önderdir.

Büyük devrimcilerin başarılarında en önemli etken akılcı, kararlı ve tutarlı oluşlarıdır. Onlar; kimlerle, niçin, hangi amaçla savaştıklarını çok iyi bilirler. Onlar; güçlerini, kullanacakları savaş araçlarını, stratejilerini, savaşaacağı güçlerin çıkar ve denge hesaplarını çok iyi bilirler. Onlar; uluslarının niteliklerini, kadrolarının karakter ve yeteneklerini, dayanma güçlerini ve inançlarını çok iyi bilirler, doğru hesaplarlar. Atatürk işte böyle bir liderdir.

Kurtuluş Savaşı zaferle sonuçlanınca, devrimlerle aydınlanma sürecine giren Türk Ulusu da, çağdaş uygarlık düzeyine ulaşmak ve çağdaşlığın sürekliliğini sağlamak amacını benimsemiştir. Yol gösterici olarak akıl ve bilimi öneren Atatürk devrimci adımlarıyla, hızlı ve bütüncül bir kalkınma sürecine girmiştir. Atatürk, bunu başaran kurtarıcıdır.

Bugünün 19 Mayıs'ı

Günümüzde Atatürk'ü, Atatürkçülüğü, 19 Mayıs Ruhu'nu savunmanın yolu, Büyük Devrimcinin gösterdiği hedefe hiç yorulmadan yürümekten, hiç usanmadan çalışmaktan geçer. Çünkü Atatürkçülük durağan değil, devingen bir ideolojidir. Ahmet Taner Kışlalı'nın sık sık vurguladığı gibi "Kemalizm geçmişin bekçiliği değil, geleceğin öncülüğüdür".

Günümüzde 19 Mayıs'ı savunmanın yolu, gençlerin ve genç düşününlerin önünü açmaktan, onlara güvenmekten, fırsat vermektendir. Unutmamak gerekir ki, yeryüzünde devlet yönetimine genç kuşakların katılımını sağlamak düşüncesi, en içten ve sıcak ifadesini Gazi Mustafa Kemal'de bulmuştur. Atatürk'ün, 42 yaşındayken kurduğu Cumhuriyeti gençlere emanet etmesi, O'nun özverisinin ve tutarlılığının en akılcı ve somut örneklerin-

dendir. Gençliğe önem vermeyi adeta kurumsallaştıran Gazi'nin, 1927 yılında, altı günde, toplam 36.5 saatte okuduğu Büyük Nutuk ve sonunda yer alan Gençliğe Hitabe, gençlik için bir başucu kitabı olmasının yanında, hem bir hesap verme, hem de bir meydan okuma anlamını taşır. Bunun yanında, 10. Yıl Nutku ve Bursa Nutku da, dünyada çok az liderin söyleyebileceği derinlik, tutarlılık ve öngörü örnekleri olarak tarihe geçmiştir.

Günümüzde 19 Mayıs'ı savunmanın yolu, Atatürk'ün Cumhuriyet'i emanet ettiği gençleri eğitecek ve yarınlara hazırlayacak olan öğretmenlere sahip çıkmaktan, eğitim sistemimizi yeniden halkçı, toplumcu, kamucu, bilimsel, aydınlanmacı, ulusalcı ve laik bir çizgiye oturtmaktan geçer.

Günümüzde 19 Mayıs'ı savunmanın yolu, Sivas Kongresi'ne İstanbul'daki üniversite gençliğini temsil etmek için katılan Tıbbiyeli Hikmet'in coşkusu ve idealizmini öven ve ona teşekkür eden Atatürk gibi, gençlere güvenmekten geçer.

Günümüzde 19 Mayıs'ı savunmanın yolu, ulusal sanayi kuruluşlarına, iktisadi ve siyasi bağımsızlığımızın güvencesi ve simgesi olan bü-

yük, karlı, stratejik KİT'lere sahip çıkmaktan, köylüyü, çiftçiyi IMF ve Dünya Bankası'na ezdirmemektен, iç ve dış siyaseti AB ve ABD'ye teslim etmemekten, Gümrük Birliği'nden çıkmaktan geçer.

Günümüzde 19 Mayıs'ı savunmanın yolu, Irak'ta katledilen bebeklere üzülmekten, açlık sınırının altında yaşayanları dert etmekten, okul ve hastane yüzü görmeyen milyonlarca yurttaşımız için çalışmaktan, emperyalizme direnmekten, ülkemin bağımsızlığı, bütünlüğü ve egemenliğine toz kondurmamaktan, sokak çocukları için bir şeyler yapmaktan, "ben zenginleri severim" demekten utanıp, yoksulları düşünmekten, Afrika'daki açların haykırışlarını duymaktan geçer.

Kısacası günümüzde 19 Mayıs'ı savunmanın yolu, "Cumhuriyet'i bilhassa kimsesizlerin kimsesi" yapmaktan, 14 Nisan'da Ankara'da ayağıyla, yurt sathında ise kafası ve gönlüyle evinde, iş yerinde yürümekten, Gazi'nin ulusal ve kutsal emanetine gözü gibi bakıp, onu ileriye taşımak için yorulmadan, bıkmadan çalışmaktan, üretmekten, düşünmekten, Atatürk'ü bir yaşam biçimi olarak görüp, bir uygarlık yolu olarak takip etmekten geçer.

Bengi Heval Öz, Cem Kenar ve Beyti Engin'den Oluşan Tiyatro-Z Ekibi:

Tek Elimizden Gelen Tiyatro

Söyleşi: **Gökhan ÇIRAK**

Galata'nın ara sokaklarında bir demir atölyesinden, içinde sergi alanı ve kafeterya barındıran bir tiyatro kurmayı başarmış bir ekip Tiyatro-Z. Sahne sanatlarını yaşatabilmenin oldukça zorlaştığı bir ortamda kendi tiyatrolarını kurma cesaretiyle yola çıkan Tiyatro-Z ekibi Bengi Heval Öz, Cem Kenar ve Beyti Engin ile Beyti Engin'in tek kişilik oyunu "Krapp'ın Son Bandı" öncesinde, Akatlar Kültür Merkezi'nde keyifli bir sohbet yaptık.

Şehir Tiyatrolarının bilet fiyatlarını 1 YTL olarak belirlemesi üzerine, sanata duyarsızlığı ve özel tiyatroların desteklenmemesini protesto ederek, aralık ayı boyunca 2 oyununuzu bedava oynadınız...

Cem: 1 YTL'lik kampanya hedefine ulaşmamıştır çünkü, önceden oyunlarda yer yokken kampanyayla beraber salonların yarısının boş olduğunu görüyoruz. İnsanlar "nasıl olsa 1 YTL'ye tiyatro var" diyerek

bilet alıp oyunlara gitmediler. Ücretli olsaydı orada kapılar kırılırdı. Belediyenin bilet fiyatlarını 1 YTL yapması, sahneye çıkan, emeği geçen herkese büyük bir hakarettir. Bizim tepkimiz bunlardı. Biz oyunlarımızı ücretsiz sergilemeye başlayınca çok olumlu geri bildirimler aldık, çok destek gördük. Bizim şansımız, salonun kendimize ait olmasıydı. Kira veren diğer oyuncu arkadaşlarımız bunu yapamazlar.

Sahne sanatlarının var olma savaşı verdiği bir ortamda ayakta kalmanın hiç de kolay olmadığı bir metropol arka sokağında tiyatro merkezi açtınız. Bu çok iddialı ve cesur bir girişim değil mi?

Cem: Birinci sezonumuzu tamamlıyoruz. Yavaş yavaş seyirci kitlemiz oluşmaya başlıyor. Popülist işler yaparak bir anda yüksek bir giriş yapmadık. Ayakları yere basan projelerle yola çıktık. Şu anda bizim yabancı bir oyuna telif ödeyebilecek gücümüz yok. Bu nedenle benim yazdığım oyunlarla başladık. Bu oyunlardan "Dört Bölü Dört" iki ayrı ödül aldı. Bu ödül-

ler de bizi bu var oluş sürecinde cesaretlendirdi.

Tiyatro açısından baktığınızda artık çok büyük salonlardan küçük sahnelere, büyük kadrolu oyunlardan az kişiliklere doğru bir geçiş dönemi mi yaşıyoruz?

Beyti: Evet, televizyon yokken tiyatrunun daha farklı bir çekiciliği vardı. Biyolojideki mitoz bölünme gibi bir süreç yaşıyor tiyatrolar. Artık o büyük tiyatrolardaki yapı tam anlamıyla çalışmıyor. O sistem içinde bir oyuncu ne istediği oyunu oynayabiliyor, ne de istediği rejisörlerle çalışabiliyor. Oysa dar kadrolu tiyatrolarda özgürlükler alanı daha geniş. Dünyada bu iş böyle yürüyor. Hollanda'da tamamen alternatif tiyatrolara ayrılmış bir bölge var. Türkiye'de de o yöne doğru bir gidiş var. Devlet tiyatroları da küçülmeye başlıyor.

İsminizdeki "Z" merak uyandırıyor. Anlamı nedir?

Cem: Costa Gavraz'ın Yunanistan'da öldürülen bir milletvekilinin ardından yaşanan kaosu anlat-

Bengi Heval ÖZ

Lise ikinci sınıfta okurken Ankara Sanat Tiyatrosu kurslarına devam etti. Aldığı eğitimin sonunda tiyatronun Genel Sanat Yönetmeni Rutkay Aziz'in dikkatini çekerek asistanlığını yapmaya başladı. Lise son sınıfta kazandığı bir burs ile Amerika Birleşik Devletleri'ne gitti. Minneapolis Guthrie Tiyatrosu'nda üç ay oyunculuk eğitimi aldıktan sonra Türkiye'ye geri döndü. Ankara Sanat Tiyatrosu'nda Nazım Hikmet'in yazdığı Rutkay Aziz'in yönettiği "Yolcu" oyununun rejisi asistanlığını yaptıktan sonra Ankara Üniversitesi Dil Tarih Coğrafya Fakültesi Tiyatro Bölümü Oyunculuk Anasanat Dalı'na girdi. TRT'de program sunuculuğu yaptı, dizilerde ve sinema filmlerinde (Nesli Çölgeçen - Ankarayı Seviyorum/ Reis Çelik-Hoşçakal Yarı) rol aldı ve birçok tiyatro oyununda da yönetmen yardımcılığı yaptı. Oyunculğun yanı sıra 1999-2004 yılları arasında düzenli olarak Cumhuriyet Dergi ekinde yazıları, röportajları yayımlandı. Halen zaman zaman yazılar yazmakta, üniversitelerde tiyatro oyunculuk eğitmenliği yapmaktadır.

tiği "Z" filminden esinlenerek "sonsuzluk" anlamına gelen "Z" yi tiyatromuzun ismi olarak düşündük.

"Dört Bölü Dört" Tiyatro-Z'nin kafeteryasında oynanıyor. Oyuncular ile seyircinin kafede buluşması nasıl bir etkileşim yaratıyor?

Beyti: Bu oyunun esprisi 4 kadın, 4 kostüm. Bu oyunda seyirciyle doğrudan bir etkileşimimiz oluyor. Bu oyunda seyirci karanlıkta kalmıyor. Oyuncu arkadaşların baştan terdihin oldukları, ama ısındıkça çok benimsedikleri bir deneyim oldu. Her oyuncunun tatması gereken bir yaklaşım bu. İzleyiciler açısından

Cem KENAR

1996 yılından bugüne İstanbul Devlet Tiyatrosu'nda 6 oyunda yardımcı oyuncu, 2 oyunda Sahne Amirliği görevini üstlenmiş, 3 oyunda da Yönetmen Yardımcılığı yapmıştır. 1997 – 2004 yılları arasında İstanbul Kültür ve Sanat Vakfı'nın düzenlediği 70'in üzerinde projede görev almıştır. 2003 yılında Özen YULA'nın yazıp yönettiği oyunda yönetmen yardımcılığı üstlenmiş ve oyun Toga Bahar Festivali kapsamında Japonya ve Kahire Deneysel Tiyatro Festivallerinde gösterilmiştir. Üniversite yıllarında başladığı "Eğitimde Tiyatro ve Yaratıcı Drama" çalışmaları ise sürmektedir. 15. Uluslararası İstanbul Tiyatro Festivali ve 4. Tiyatro Olimpiyatları kapsamında Euripides'in "Medea"sından yola çıkarak "M.E.D.E.A."yı yönetmiştir. 2003 yılında başladığı oyun yazarlığı kariyerinde ise "Camdan Duran Kadın Yoldan Geçen Adam", "Afiyet Olsun", "Hesap Lütfen", "Dört Bölü Dört" gibi eserler üretmiştir.

bakınca da herkesin kendi geçmişiyle ilişkili olarak farklı tepkiler verdiği, farklı noktalardan yakalandığı bir deneyim. Herkes kendi sorgulamasını yapıyor ve oyunun sonunda ağlayanlar da var, 5 dakika boyunca kımıldamayıp, kalakalanlar da var, hiçbir şey olmamış gibi kalkıp gidenler de var...

"Çaresizlikten, ihtiyaçtan, tek elimizden gelen: Tiyatro" diyorsunuz. Tiyatro dışındaki alanlarda da iş yapma, para kazanma olanaklarınız yok muydu?

Bengi: Tiyatronun bir girdabı vardır, eğer tiyatronun içine girip ona aşkla bağlanırsanız başka bir şey yapamaz hale gelirsiniz. O yüzden "çaresizlikten, ihtiyaçtan tiyatro". Bir yandan da çaresizlik-

Beyti ENGİN

Mimar Sinan Üniversitesi Devlet Konservatuarı'nın Tiyatro Bölümü'nden mezun oldu. "Üç Kuruşluk Opera" ve "Sevgili Doktor" gibi çeşitli oyunlarda sahne aldı. 2005 yılında Çıplak Ayaklar Kumpanyası'nın "Miyor", Tiyatro-Z'nin "Krapp'ın Son Bandı" ve Dostlar Tiyatrosu'nun "Aymazoğlu ile Kundakçılar" oyunlarının yanı sıra "Yıldızların Altında" müzikalinde rol aldı. 2006 yılında 15. Uluslararası İstanbul Tiyatro Festivali ve 4. Tiyatro Olimpiyatları kapsamında Cem KENAR'ın yönettiği "M.E.D.E.A" adlı oyunda Kreon ve Koro rollerini canlandırdı. Aynı zamanda beş senedir dublaj sanatçısı olarak görev yapıyor.

ten tiyatronun içinde şöyle bir şey var: Kuledibi'nde 140 metrekare tabanlı bir bodrum katında ben tiyatro yaparım iddiası...

Tiyatro-Z'nin oyunları ile topluma mesaj iletmek, politik duruş sergilemek gibi bir kaygısı var mı?

Bengi: Bizim toplumsal duruşumuz, yaptığımız işin kalitesi aslında. Yaptığımız işin içinde de insanların "Krapp'ın Son Bandı" adlı oyunumuzda 68 yaşındaki bir adamın geçmişe giderek kendisiyle hesaplaşması var; "Dört Bölü Dört"te çoklu kişilikli bir kadının geçmişi ve bugünüyle hesaplaşması var; "Camda Duran Kadın Yoldan Geçen Adam"da da, "MEDEA"da da hesaplaşmalar var.

TÜRKİYE'NİN İNTERNET GAZETESİ: GERÇEK GÜNDEM

Gerçek Gündem" Türkiye'nin büyük gazetelerinin etkin gazeteci yazarlarından olan Barış Yarkadaş tarafından 2006 Ağustosunda kurulan bir internet gazetesidir.

Gerçek Gündem, diğer internet haber portallarından farklı olarak kendi editör ve muhabir kadrosuna sahip. Profesyonel editoryal kadrosu sayesinde benzer mecralardan ve yaygın medyadan kolayca ayrılan haber sunum biçimi ile farklılaşan

Gerçek Gündem, muhabir kadrosu ve özel haberleriyle etkili bir kararlılık gösteriyor. Site, yaygın medyanın yöntemlerini ustaca kullanmasının yanı sıra, yaygın mecranın kötü alışkanlıklarını taşımamasıyla da dikkat çekiyor.

Gerçek Gündem'in pek çok gazete ve gazetecinin bazı özel haberleri tüm Türkiye ile birlikte ilk duyduğu yayın olması, habercilik açısından ne kadar farklı bir bakışa ve güce sahip olduğunu kanıtıyor.

Deneyimli gazeteci ve uzmanlardan oluşan yazar kadrosuyla, dinamik ve geniş içerikli bir yapı arz eden Gerçek Gündem, reklam uygulamalarıyla da benzerlerinden ayrılan bir yapıya sahip. Sitede, daha çok İngiltere ve İtalya'da uygulanan ve Beyaz Sayfa diye bilinen bir tasarım ve reklam anlayışı uygulanıyor. Cafcafsız, reklam ve diğer unsurların birbirine karışmadığı bir yapı olan Beyaz Sayfa tasarımını kullanması, uzun vadede Gerçek Gündem'in farklılığını artıracak ve haber okumayı tercih eden, seçimlerine müdahale edilmesinden hoşlanmayan seçici ve yönlendirici okur kitlelerinin tercihi olmasını sağlayacak.

Kurulduğunda alexa.com verilerine göre 884.000'inci sırada yer alan Gerçek Gündem'in geçen kısa süre içinde 24.000'inci sıraya yükselmesi ve bu yükselişin artarak devam etmesi, sitenin dikkat çeken özelliklerinden.

Bugün pek çok internet haber portalı haberleri tekrar eden ya da haberleri internet mecrasına da taşıyan bir araç olmaktan öteye gidememiştir. Gazetelerin internet sitelerinin de bu biçimde yapılandığını uzun zamandır gözlemliyoruz. Gerçek Gündem, kendi haberlerini yapan, özgün anlatımı ve içeriğiyle dikkat çeken bir yayın olarak internet ve basın dünyasındaki önemli bir boşluğu dolduruyor.

Gerçek Gündem'e www.gercekgundem.com adresinden erişebilirsiniz.

Gerçek Gündem: Türkiye'nin ihtiyacı... - Mozilla Firefox

File Edit View History Bookmarks Tools Help

http://gercekgundem.com/

Andiç'i medyaya sızdıran kim?
İşte askerinin sakladığı isim!

AKP cami yapımına izin vermedi
BARIŞ YARKADAŞ

1 Mart tezkeresi ve bugün...
GÜRSSEL TEKİN

Fahrenheit 451
BİLGE KARAŞAM

Gül TSK ile çekiyor mu?
DİPLOMASİ GÜNDEMİ

Gerçek Gündem
Türkiye'nin ihtiyacı...

biz biliyoruz... SIGMA REKLAM

Hakkımızda Künye Bize Ulaşın Açılış Sayfam Yap Siteye Ekle 31 Mart 2007 Sitede Ara afa

SON DAKİKA

ANA SAYFA

GÜNCEL

SİYASET

EKONOMİ

DÜNYA

SPOR

KÜLTÜR-SANAT

MAGAZİN

SAĞLIK

MEDYA

KADIN

GEZİ - MEKAN

İşte vergi rekortmenleri

Demir Sabancı, 14 milyon 267 bin 485 YTL ile 2006 yılı İstanbul gelir vergisi rekortmeni oldu.

- Dualar cepten dinlenecek
- Helikopter ihalesi nasıl bitti
- Erbil vergide birinciliği bırakmadı
- İşte vergi rekortmenleri**
- Korgeneral'e hapis istemi
- Orhan Pamuk 'tanık' oldu
- TOKİ: Mortgage sistemi işlemez
- Askeriyede 'dijital hırsızlık'
- Çandar: Darbenin sesi değilim
- Gerçek Gündem'den açıklama
- Erbakan'ın Köşk önerisi
- BM'den İslam için tarihi karar

röportaj

Yeni şafak AKP'nin mi?

Ölümler Dans'a davet VİDEOLU

Sinema salonları bu hafta üç yeni film alıyor.

Sertel Gazetecilik Vakfı'ndan Çin Paneli

Başkanlığını Gazeteci Yıldız Sertel'in yürütmekte olduğu Sertel Gazetecilik Vakfı "Değişen Dünya'da Çin ve Türkiye" konulu bir panel düzenledi. Galatasaray Üniversitesi Coşkun Kırca Salonunda düzenlenen panelde Çin Halk Cumhuriyeti İstanbul Başkonsolosu Zhang Zhiliang, Yıldız Sertel, Prof. Dr. Erol Manisalı ve Doç. Dr. Cüneyt Akalın Türkiye-Çin ilişkilerini değerlendirdi. Sertel Gazetecilik Vakfı, düzenledikleri panelin amacını "Batı'nın demokratik kurallarını uygulamak adı altında Batı uydusu haline geldik.

Atatürk'ün kurduğu cumhuriyet tehlikede. Bu durumda Türkiye kendisine bir alternatif yol bulmak, dış siyasetinde emperyalizme karşı duran, savaşlarla dünyayı kana bulamayan güçlerle iş birliği kurmak durumunda. Bu nedenle Asya'da doğan yeni güçleri tanıtmak zorunda. 2005 yılından bu yana Çin, Latin Amerika, Afrika ve Asya ülkeleriyle yararlı ekonomik ilişkiler kuruyor. Bu ülkelerin çoğu için artık bir IMF yok. Türk kamuoyunun bu gerçeği de bilmesi gerekiyor" sözleriyle ifade etti.

ATO: Halk Bankası Anadolu Yaklaşımını Sakatlıyor

Ankara Ticaret Odası Başkanı Sinan Aygün, Halk Bankası'nın, Anadolu Yaklaşımı konusundaki "zorlaştırıcı" tutumunu eleştirdi. Kamuoyunda "Anadolu Yaklaşımı" olarak bilinen yasanın, KOBİ'lerin mali kuruluşlara olan kredi borçlarının yeniden yapılandırılması amacıyla çıkarıldığını hatırlatan Aygün, "Halk Bankası, bu yasadan yararlanarak borçlarını yeniden yapılandırmak için başvuruda bulunan KOBİ'lere zorluk çıkarıyor, esnafın bankası olduğunu unutarak Anadolu Yaklaşımı'nı sakatlıyor" dedi. Aygün, Halk Bankası'nın KOBİ'leri başvuru prosedürü hakkında bilgilendirmekten kaçındığını, başvuruları reddettiğini ya da borçlu KOBİ'lerle yeniden yapılandırma sözleşmesi imzalamak için kısmi ödeme şartı öne sürdüğünü belirtti. Halk Bankası'nın tutumu ile ilgili olarak esnaftan çok sayıda şikayet

aldıklarını ifade eden Aygün, "Halk Bankası esnafımızı yokuşa sürüyor. Esnafın o yokuşu tırmanacak takati kalmamıştır" diye konuştu. Esnafın 2001 krizinde ağır yara aldığını ve hala toparlanamadığını belirten Aygün, Anadolu Yaklaşımı'nın binlerce KOBİ ve çalışanı için "can suyu" olduğunu vurguladı. Halk Bankası yönetimine, borçlarını yeniden yapılandırmak isteyen esnafa yardımcı olmaları çağrısında bulunan Aygün, "Esnafımızı can suyundan mahrum etmeyin. KOBİ'ler ekonominin omurgasıdır. Bu omurga kırılırsa vebal altında kalırsınız" dedi. Aygün, Halk Bankası'nın Atatürk'ün talimatıyla, "kalıcı bir ekonomik kalkınma, sosyal denge ve toplumsal barışın korunması için uygun koşullarda esnaf, sanatkar ve küçük meslek sahibine kredi verilmesi amacıyla" kurulduğunu hatırlattı.

İTO'dan Kayıt Dondurma İşlemi Hakkında Duyuru

İstanbul Ticaret Odası, kayıt dondurma işlemleriyle ilgili bir duyuru yayımladı. "1 Haziran 2004 tarihinde yürürlüğe giren 5174 sayılı Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği ile Odalar ve Borsalar Kanununun 10.maddesi uyarınca 2005-2006 yıllarında adres ve durumları tespit edilemeyenler ile bu süre içerisinde aidat ödemeyen üyelerin aidat tahakkukları durdurularak, bu üyeler meslek grupları ve seçmen listelerinden silineceklerdir" denilen duyuruda,

"Kaydı dondurulan üyelerin adres ve durumları hakkında İTO'ya bilgi verildiği ve geçmiş dönem aidat borçları ödendiği takdirde tekrar aidat tahakkukları başlatılarak, ilgili üyeler meslek grubu ve seçmen listelerine yeniden kaydedilecektir" ifadeleri kullanıldı. Duyuru şu şekilde devam etti: "5174 sayılı Kanunun 10.maddesi uyarınca aidat tahakkukları durdurularak meslek grupları ve seçmen listelerinden silinecek üyelerin bu işlem tarihinden itibaren iki yıl içinde durumlarında bir değişiklik olmaması halinde ticaret sicil kayıtlarının silinmesi gündeme gelecektir. Bu duyuru, Kanunen her yılın Ocak ayı içerisinde yapmakla yükümlü olduğumuz sicil kayıtlarının güncellenmesi ile ilgili işlem neticesinde üyelerimizin herhangi bir hak kaybına uğramaması açısından yayınlanmış olup, tüm üyelerimizi Oda kayıtlarının güncelliği konusunda www.ito.org.tr adresli web sayfamızdan Bilgi Bankası-Firma Bilgileri adımlarını takip ederek inceleme yapmaya davet ederiz."

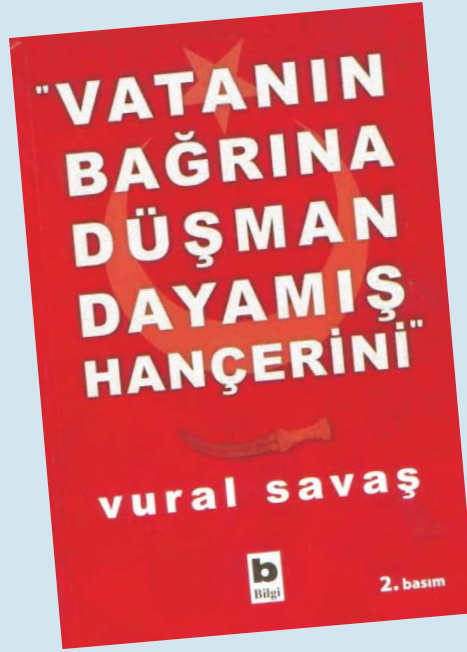

Vatanın Bağına Düşman Dayamış Hançerini

Vural SAVAŞ

Yargıtay Onursal Başsavcısı Vural Savaş, "Vatanın Bağına Düşman Dayamış Hançerini" adlı son kitabında Ermeni sorununun irtica tehdidine, ABD'nin gerçek yüzünden ekonomik tetikçilere, Atatürk milliyetçiliğinden küresel işgale dek, toplumun tartıştığı ve duyarlılıkla eğildiği pek çok sorunu ele alıyor.

Her kitabıyla çok konuşulan Vural Savaş, "Emperyalist devletlerin, yeniden çöküş sürecine sokmayı başardıkları Türkiye Cumhuriyeti'nde Kuvayı Milliyet Ruhu'nun,

başka bir deyişle Atatürk milliyetçiliğinin yeniden canlandığını vurguluyor ve içimizdeki iş birlikçi hainlerin telaşlanmalarının, korkuya kapılmalarının, tüm milliyetçilere karşı saldırıya geçmelerinin temel nedeni olarak da bu canlanmayı gösteriyor.

Önceki kitapları kamuoyunda çok konuşulan ve art arda baskı yapan Vural Savaş'ın son kitabı "Vatanın Bağına Düşman Dayamış Hançerini", yediden yetmiş, ülkemiz üzerinde oynanan oyunları öğrenmek isteyen herkesin okuması gereken bir kitap.

Bilgi Yayınları

O'na Katılmak

Erol TOY

Ülkemizin önde gelen yazarlarından Erol Toy, alt başlığı "Dünden Yarına Türkiye Cumhuriyeti" olan kitabında Osmanlı İmparatorluğu'nun son günlerinden 2000'li yılların başına Türk siyasetini inceliyor. Deneme tadındaki düşünce kitabında Toy, Türk Devrimi'ni ve Cumhuriyetimizi şöyle tanımlıyor:

"Türkiye'nin Ulusal Kurtuluş Savaşı hala ilk ve tektir. Yoksun, yoksul ve kadını erkeğinin iki katı bir toplumun, bütün efendilerine karşı top yekûn kalkışmasını, dünya efendileri, bol para, donanımlı asker, yıldırımcı silahlarıyla toptan üstüne geldikleri halde, aynı anda ve salt kendi gücünün tükenmez kaynağından beslenerek, hepsine birden

çektığı sopanın unutulmaz destanını, bugün de tek başına simgelemektedir". Toy, çalışmasında Milli Mücadele'deki Sovyet yardımından, TBMM'nin gizli oturumlarında Musul konusunda Mustafa Kemal Paşa'nın neler söylediğine, Demokrat Parti gerçeğinden, Avrupa Birliği'nin Türkiye üzerindeki hesaplarına kadar çok sayıda konuyu derinlemesine inceliyor. Yazarın akıcı dili ve günceli hep göz önünde tutan yönte-

mi, sadece dünü öğretmiyor, günümüzü de daha iyi anlamamıza yardımcı oluyor. Bir yandan Atatürk Devrimi'nin güncelliğini ve önemini vurgularken, diğer yandan Irak'taki işgale dikkat çekiyor. Şöyle soruyor Toy:

"İşgalin ilk günlerinde Saddam'ın tunç anıtlarını tokyo terlikleriyle döven Iraklıların... Hatta belki terlik zilgiti çekenlerden pek çoğunun, bugün intihar komandosu olmasının gizemi, insanlık, onur ve egemenlik prizmasının ışığına tutulmadan anlaşılabilir mi?"

Gürer Yayınları

Noterler ve Edebiyat

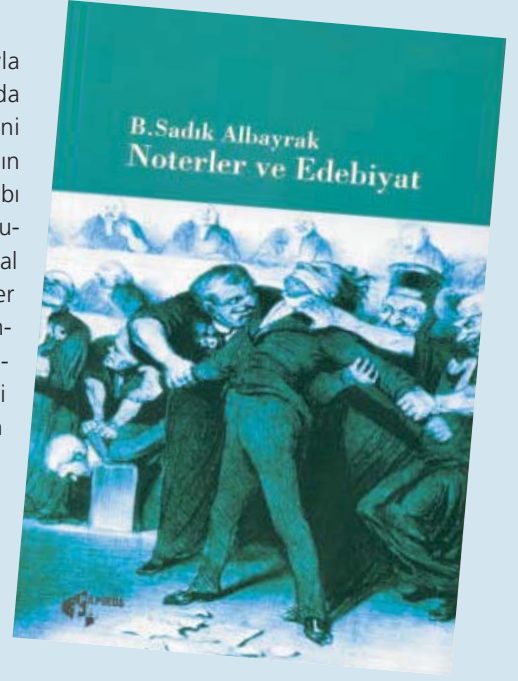
Sadık ALBAYRAK

Gerçek bir yurtsever, namuslu bir aydın, üretken bir yazar olan Sadık Albayrak'ın kitabının ilginç bir öyküsü var. Kitap çıkmadan önce, aynı adı taşıyan bir makaleyi İnsancıl dergisinin Mayıs 2003 sayısında yazınca, yazısı Noterler Birliği'nin girişimiyle üç davada yargılama konusu oluyor. Noterlerdeki ortamı betimleyen yazısı beraat edince Albayrak bu kez bir makale için değil, kitap için oturuyor bilgisayarının başına ve ortaya hem bilgi, hem de keyif veren bir eser çıkıyor.

"Bazı meslekler aydın çıkaramazlar, bazı mesleklerin tarihi yoktur" diyen Albayrak, 1980 sonrası ikliminde üretilen

tüm "edebi değerler"e kuşkuyla yaklaştığını vurguluyor. Dil konusunda hayli özenli olan Albayrak, eserlerini pazarlamacı gibi pazarlayan ve hızla aydın vasfını yitiren yazarları da eleştiriyor. Kitabı oluşturan yazılarda hem edebiyata yolculuk yapılıyor, hem de siyasal ve toplumsal yaşama ilişkin yapılan doğru tahliller insanı düşünmeye, bir kez daha düşünmeye yönlendiriyor. Yazar, çalışmasında edebiyatta birey ve bireycilikten, tekelci düzende yazarların durumuna, reklâmın sanatından, 80 sonrası Türk edebiyatına, günümüz şiirinden, Rus gerçekçiliğine bir dizi konuyu ilgi çekici saptamalarla ele alıyor.

Papirüs Yayınevi

Türkler Dünyaya Nasıl Egemen Olur

Hilmi TUTAR

Yedi bin yıllık birlikte yaşama kültürü, iki bin yıllık devlet geleneği ve iki yüz yıllık çağdaşlaşma birikimi olan Türklerin, hem bir kısım Türk yurttaşları, hem de yabancılar tarafından aşağılanıp, horlanmasına karşı her kesimden gelen tepkiler sürekli yükseliyor. Bu yöndeki kitapların sayısında büyük artış gözleniyor. İnsanlar okuyarak, yazarak, konuşarak ya da miting yaparak, toplantı düzenleyerek, evlerinin camlarına, balkonlarına bayrak asarak tepkilerini ortaya koyuyorlar.

Bu ulusal çabaya omuz veren aydınlarımızdan Hilmi Tutar da "Türkler Dünyaya Nasıl Egemen Olur" adlı çalışmasıyla halkımıza tarihini, kültürünü, birikimini, deneyimini anımsatıyor bir kez daha. Bizim Kitaplar Yayınevi tarafından okurlara sunulan

araştırmasında Tutar, tarihten örnekler vererek, güç koşullarda nelerin başarıldığını anlatıyor. Saptama yaparken, öneri de getiren, en önemlisi olumsuz yönlerimizi de sıralayarak, gerçekçi reçeteler ortaya koyan Tutar, çürüyen ahlaki değerlerin geri kazanılmasının, sorumluluk sahibi olmanın, israftan kaçınmanın, iç ve dış borçlarımızı bir an önce ödemenin, rüşveti ortadan kaldırmanın, dilimize sahip çıkmanın önemi üzerinde duruyor. Tutar, Atatürk'le başlayıp Atatürk'le bitirdiği çalışmasında, büyük devrimcinin şu sözlerine dikkat çekiyor:

"Toros dağlarının tepelerinde tek bir Türk'ün evinin bacası tüter halde kalmış ise ben bu milletten umudumu kesmem, bayrağımı göğsüme sarar, milletimin istiklali uğruna ölürüm"

Bizim Kitaplar Yayınevi

Halk Bankası'na İkinci Defa Mükemmellik Ödülü

Halk Bankası'ndan yapılan yazılı açıklamada, SWIFT ortamında gönderdiği dolar ödeme emirlerini hatasız gerçekleştirdiği ve gönderilen emirlerin otomatik olarak işleme alınmasını sağladığı için bu ödülü alan bankanın, 2006 yılında hatasızlık oranlarında büyük artış gösterdiği kaydedildi.

Ödül töreninde konuşan Dış İşlemler Operasyonları Daire Başkanı Suat Kepenek'in, Halk Bankası'nın 69 yıldır Türkiye'nin ilk ve tek KOBİ Bankası olduğunu hatırlattığı kaydedildi.

Kepenek'in "Zor dönemlerinde yanlarında olduğumuz KOBİ'lerimize, yurt dışı işlemlerinde hatasız ve

mükemmel hizmet vermek için tüm gücümüzle çalıştık. Şimdi çalışmalarımızın dünyada da takdir görüyor olmasından son derece memnunuz" ifadelerini kullandığı bildirildi.

Verilen bilgiye göre, dünyada 1.600 banka ile çalışan Bank of New York, mükemmellik ödülünü havale hacminin büyük olduğu piyasalarda transferlerdeki hata payının minimuma indirilmesini motive etmek amacıyla veriyor. Buna göre, para transferi işlemlerindeki hatasızlık oranının dikkate

alındığı ödülde, Türkiye için belirlenen hatasızlık oranı yüzde 95 olarak gerçekleşiyor.

Makine Firmalarının Yüzde 36'sında Mühendis Yok

Orta Anadolu Makine ve Aksamaları İhracatçıları Birliği (OAMAİB) tarafından üye firmalar üzerinde gerçekleştirilen "Makine Sektör Envanteri" çalışmasının sonuçlarını açıkladı. Böylece cumhuriyet tarihinde ilk kez bir sektörün envanteri çıkarılmış oldu.

Toplam 5 bin 148 firmayla görüşülerek oluşturulan Makine Sektör Envanteri, üreticilerin yüzde 36'sının mühendis çalıştırmadığını ortaya koydu. Buna karşılık, binlerce makine mühendisi iş anıyor. Sektörün üçte birin-

de de teknisyen-tekniKER bulunmadığı ortaya çıktı.

Envantere göre firmaların yüzde 82'si fiilen ihracat yapıyor. Çoğunlukla kendi markalarıyla ihracat yapan firmaların üçte birinin yurtdışında temsilcisi var. Ortalama kapasite kullanım oranı yüzde 64.1.

Firmaların yüzde 58'i Ar-Ge çalışması yapıyor, üçte birinde ayrı bir araştırma birimi bulunuyor. Ancak makine üreten firmaların yüzde 36'sında mühendis, üçte birinde de teknisyen-tekniKER bulunmuyor.

Kobi'lere 'Sıfır' Faizli Dört Kredi

KOSGEB ihracat, istihdam ve gıda sektörüne yönelik olarak makine teçhizat alımı ile deri sektörünün Organize Sanayi Bölgeleri'ne (OSB) taşınmasına yönelik sıfır faizli yeni kredi paketini KOBİ'lerin hizmetine sunuyor.

Sanayi ve Ticaret Bakanlığı tarafından yapılan açıklamada, KOSGEB'in ihracat, istihdam, gıda sektörüne yönelik olarak makine teçhizat alımı ile deri sektörünün OSB'lere taşınmasına yönelik dört yeni krediyi KOBİ'lerin hizmetine sunduğu bildirildi.

Dört kredinin de sıfır faizli olacağına dikkat çekilen açıklamada, kredilerin Ziraat Bankası, Halkbank ve Vakıfbank arasında imzalanacak protokoller sonrasında KOBİ'lere sunulacağı kaydedilirken, kredi faizlerini KOBİ'ler adına KOSGEB'in üstleneceği ifade edildi.

Silivri'deki Yeraltı Doğal Gaz Depolama Tesisi Hizmete Hazır

İthal gazla birlikte bölgede üretilen doğal gazın depolanması amacı ile projelendirilen Türkiye'nin ilk ve tek yeraltı doğal gaz depolama tesisi olan İstanbul-Silivri doğal gaz tesisleri hizmete hazır durumda.

Türkiye Petrolleri Anonim Ortaklığı (TPAO) Genel Müdürlüğüne belirlenen programa göre yapım çalışmaları tamamlanan Silivri

açıklarında 1,6 milyar metreküp depolama kapasitesine sahip tesisler, bu ay yapılacak törenle fiilen hizmete alınacak. Bu miktar Türkiye'nin iç tüketim talebine göre önümüzdeki yıllarda artırılabilir.

Bu arada ithal gazın depolanması amacıyla ile programa alınan Tuz gölü yeraltı doğal gaz depolama tesisleri projesi de BOTAŞ Genel Müdürlüğü tarafından yürütülüyor.

MNG Bank'ın İsmi Türkland Bank (T-BANK) Oldu

Lübnanlı Hariri ailesine ait bankalar tarafından yüzde 91'i 160 milyon dolara satın alınan MNG Bank yeni dönemde Turklandbank (T-Bank) adıyla faaliyet gösterecek.

Hisse devri sonrasında oluşan mevcut yapıda, Arab Bank, T-Bank'ın hisselerinin yüzde 50'sine, BankMed yüzde 41'ine, Mehmet Nazif Günal ise yüzde 9'una sahip. Hissedarlar tarafından alınan karara göre, bankanın operasyonel ve finansal işlerinin yönetiminden Lübnan'da bulunan BankMed sorumlu olacak. T-Bank için Arab Bank ve BankMed tarafından ortaklaşa görevlendirilen on üyeli yeni bir yönetim kurulu oluşturuldu. BankMed Yönetim Kurulu Başkanı ve aynı zamanda Avea'nın Yönetim Kurulu Başkanı ve Türk Telekom ile Ojer Telekomünikasyon A.Ş'nin de Yönetim Kurulu Üyesi olan Mohammed Hariri, T-Bank'ın Yönetim Kurulu Başkanı oldu. Daha önce Denizbank'ta Bireysel Bankacılık Genel Müdür Yardımcısı olan Dinçer Alpman, Yönetim Kurulu tarafından Genel Müdür olarak atandı.

Hariri ailesinin Türkiye'de Türk Telekom ile girdiği telekomünikasyon sektörünün ardından bankacılık sektörüne de girmesini değerlendiren Hariri, inşaat ve gayrimenkul gibi alanları da yakından takip ettiklerini belirterek "Türkiye yatırım için çok iyi bir yer. Gözlerimizi ve kulaklarımızı açık tutmaya devam edeceğiz" dedi.

Tüpraş'ın 2006 Net Kârı 822 Milyon YTL Oldu

Tüpraş, 2006 yılında 822.4 milyon YTL net dönem kârı elde etti. Tüpraş'ın 31 Aralık 2006 itibarıyla konsolide yıllık net dönem kârı, 822 milyon 430 bin YTL olarak gerçekleşti.

Bu arada, Tüpraş'tan Borsa'ya yapılan açıklamada, 30 Nisan 2007'de toplanacak Olağan Genel Kurul'a, cari dönem kârından 659 milyon 729 bin 382.40 YTL hissedarlara temettü olarak ayrılmasına karar verildiği bildirildi.

Kanatlı Et Sektöründe Toplam Yüzde 7 Pazar Payına Sahip 4 Firma Kapandı

Yaklaşık 55 firmanın faaliyet gösterdiği ve 2 milyar dolarlık büyüklüğe sahip kanatlı et sektöründe, son iki yıl içinde toplam yüzde 7 pazar payına sahip 4 firmanın kapanması yeniden birleşmeyi gündeme getirdi.

Sektörde toplam yüzde 7'lik pazar paya sahip Mudurnu Tavuk'un üçüncü kez iflası, GıdaSA'ya bağlı Ömür Piliç'in kapanması, Bolu Güncanlar ve Ankara'da faaliyet gösteren Kar Tavuk'un faaliyetine son vermesinin ardından sektörde birleşme konuşuluyor. Banvit ve Şeker Piliç iyi bir teklif gelmesi halinde birleşme fikrine sıcak bakarken, Bey Piliç sektörün henüz kurumsallaşmasını tamamlamadığı için birleşme yapmayacağını düşünüyor. Beyaz etin yanı sıra yumurta ve zeytinyağı üretimi de gerçekleştiren Keskinöğlü ise yola tek başına devam etmeyi planlıyor.

"Birinci Ölüm Yıl Dönümünde
SAYGIYLA ANIYORUZ"

Ulusal sanayimizin güçlendirilmesiyle, ülkemiz önder ülke, büyük ülke olabilir. Ancak ve ancak ulusal sanayisi güçlü ülkeler, gelişmiş büyük ülkelerin piyonu olmaktan çıkar, dünya uluslar topluluğunun başı dik, onurlu bir üyesi olur.

Bu güzelim memleketimizde, ulusal bütünlük içinde laik, demokratik cumhuriyette, sonsuza değin, ulusal bayrağımız altında, özgürce yaşamak için tüm ulusalcı güçlere çağrımdır.

Birlikte olalım, güçlü olalım, uyanık ve örgütlü olalım. Haine korku salalım, torunlarımıza bu güzelim ülkemizi aydınlık ve güçlü bırakalım.

Kemal Özkan

USİAD

Yıl: 8
Sayı: 28
Mayıs-Haziran 2007

BİLDİREN

ULUSAL SANAYİCİ VE İŞ ADAMLARI DERNEĞİ'NİN YAYIN ORGANIDIR

Kalkınmada En Büyük Fırsat

ENERJİ

Çerçeve:

**Türkiye ile
İlişkilerimiz
Stratejik Ortaklık
Düzeyine Çıkmalı**

Atavatan

KIRGIZİSTAN

İlgi Bekliyor

Kurucu ve Onursal Başkanımız

Kemal ÖZDEN'i

Saygıyla Andık